

A9-0424/2023

8.12.2023

MIETINTÖ

ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta
tällä alalla – vuosikertomus 2023
(2023/2118(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Nacho Sánchez Amor

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	39
LIITE I EUROOPAN PARLAMENTIN JOULUKUUN 2022 JÄLKEEN ESILLE OTTAMAT YKSITTÄISET TAPAUKSET	40
LIITE II LUETTELO VANGITUISTA JA VAPAUTENSA MENETTÄNEISTÄ SAHAROV-PALKINNON SAAJISTA JA FINALISTEISTA	65
LIITE III Luettelo päätöslauselmista	67
LIITE IV: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA..	72
NAISTEN OIKEUKSIEN JA SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VALIOKUNNAN KIRJE	73
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	78
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	79

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla – vuosikertomus 2023 (2023/2118(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,
- ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2, 3, 8, 21 ja 23 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 17 ja 207 artiklan,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja muut YK:n ihmisoikeussopimukset ja -välineet,
- ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1951 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien pakolaissopimuksen ja sen pöytäkirjan vuodelta 1967,
- ottaa huomioon vuonna 1948 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi ja YK:n ihmisoikeusneuvoston 22. kesäkuuta 2020 antaman päätöslauselman 43/29 joukkotuhonnan ehkäisemisestä,
- ottaa huomioon vuonna 1976 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen apartheid-rikosten tukahduttamiseksi ja rankaisemiseksi,
- ottaa huomioon 10. joulukuuta 1984 tehdyn kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (CAT),
- ottaa huomioon 18. joulukuuta 1979 tehdyn kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen,
- ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista,
- ottaa huomioon 25. marraskuuta 1981 annetulla Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmalla 36/55 vahvistetun julistuksen kaikkinaisen uskontoon tai uskoon perustuvan syrjinnän ja suvaitsemattomuuden poistamisesta,

- ottaa huomioon 18. joulukuuta 1992 annetun Yhdistyneiden kansakuntien julistuksen kansallisiin tai etnisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksista,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 9. joulukuuta 1998 yksimielisesti päätöslauselmalla 53/144 hyväksymän ihmisoikeuksien puolustajia koskevan julistuksen,
- ottaa huomioon lapsen oikeuksista 20. marraskuuta 1989 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja siihen liitetyt, 25. toukokuuta 2000 hyväksytyt kaksi valinnaista pöytäkirjaa,
- ottaa huomioon 15. marraskuuta 2000 annetulla Yhdistyneiden kansakuntien päätöslauselmalla 55/25 vahvistetun kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen yleissopimuksen (jäljempänä 'Palermon sopimus') ja sen 25. joulukuuta 2003 voimaan tulleen lisäpöytäkirjan ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta,
- ottaa huomioon 24. joulukuuta 2014 voimaan tulleen Yhdistyneiden kansakuntien asekauppasopimuksen ja 5. kesäkuuta 1998 hyväksytyt aseiden vientiä koskevat EU:n käytännesäännöt,
- ottaa huomioon syyskuussa 1995 annetun Yhdistyneiden kansakuntien Pekingin julistuksen,
- ottaa huomioon 25. syyskuuta 2015 hyväksytyt YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoitteet 1, 4, 5, 8, 10 ja 16,
- ottaa huomioon 19. joulukuuta 2018 hyväksytyt muuttoliikettä koskevan Global Compact -aloitteen ja 17. joulukuuta 2018 tehdyn pakolaisia koskevan Global Compact -aloitteen,
- ottaa huomioon 22. kesäkuuta 2023 hyväksytyt YK:n maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen strategian kahdeksannen arvioinnin,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja ihmisarvon suojaamisesta biologian ja lääketieteen alalla 4. huhtikuuta 1997 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen ja siihen liitetyt pöytäkirjat, ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta 16. toukokuuta 2005 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen ja lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan 25. lokakuuta 2007 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen,
- ottaa huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta 11. toukokuuta 2011 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Istanbulin yleissopimus), jota kaikki jäsenvaltiot eivät ole ratifioineet,
- ottaa huomioon 28. huhtikuuta 1983 tehdyn ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen kuudennen ja kolmannentoista pöytäkirjan kuolemanrangaistuksen poistamisesta,

- ottaa huomioon rajoittavista toimenpiteistä vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi 7. joulukuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/1998¹,
- ottaa huomioon naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta 9. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947²,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024, jonka neuvosto hyväksyi 17. marraskuuta 2020, ja sen 9. kesäkuuta 2023 tehdyn väliarvioinnin,
- ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – Kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa” (JOIN(2020)0017),
- ottaa huomioon 18. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025” (COM(2020)0565),
- ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon lasten oikeuksia koskevasta EU:n strategiasta (COM(2021)0142),
- ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030” (COM(2021)0101),
- ottaa huomioon 12. marraskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025” (COM(2020)0698),
- ottaa huomioon neuvoston 14. kesäkuuta 2004 hyväksymät ja vuonna 2008 tarkistetut ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat sekä toiset niiden täytäntöönpanoa koskevat ohjeet, jotka hyväksyttiin vuonna 2020,
- ottaa huomioon vuonna 2005 annetut ja vuonna 2009 päivitetty EU:n suuntaviivat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämiseksi³,
- ottaa huomioon neuvoston 12. huhtikuuta 2013 päivittämät kuolemanrangaistusta koskevat EU:n suuntaviivat,
- ottaa huomioon neuvoston 24. kesäkuuta 2013 hyväksymät EU:n suuntaviivat uskonnon- ja vakaumuksenvapauden edistämiseksi ja suojelemiseksi,

---

¹ EUVL L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

² EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1.

³ EUVL C 303, 15.12.2009, s. 12.

- ottaa huomioon neuvoston 24. kesäkuuta 2013 hyväksymät EU:n suuntaviivat lesbojen, homo- ja biseksuaalien, transihmisten sekä intersukupuolisten henkilöiden (hlbti) kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi,
- ottaa huomioon neuvoston 12. toukokuuta 2014 hyväksymät sananvapautta verkossa ja verkon ulkopuolella koskevat EU:n ihmisoikeussuuntaviivat,
- ottaa huomioon neuvoston 18. maaliskuuta 2019 hyväksymät EU:n ihmisoikeussuuntaviivat syrjimättömyydestä ulkoisessa toiminnassa,
- ottaa huomioon neuvoston 17. kesäkuuta 2019 hyväksymät turvallista juomavettä ja sanitaatiota koskevat EU:n ihmisoikeussuuntaviivat,
- ottaa huomioon neuvoston 16. syyskuuta 2019 hyväksymät tarkistetut EU:n politiikan suuntaviivat suhteissa kolmansiin maihin kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rangaistukseen liittyvissä kysymyksissä,
- ottaa huomioon neuvoston 22. helmikuuta 2021 hyväksymät EU:n suuntaviivat ihmisoikeuksista kumppanimaiden / kolmansien maiden kanssa käytävistä vuoropuheluista,
- ottaa huomioon 12. syyskuuta 2012 annetun komission tiedonannon ”Demokratian ja kestävä kehityksen juuret: EU:n suhtautuminen kansalaisyhteiskuntaan ulkosuhteissa” (COM(2012)0492),
- ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2023 annetut neuvoston päätelmät kansalaistoiminnan roolista perusoikeuksien suojelemisessa ja edistämisessä EU:ssa,
- ottaa huomioon 20. helmikuuta 2023 hyväksytyt neuvoston päätelmät EU:n prioriteeteista YK:n ihmisoikeusfoorumeilla vuonna 2023,
- ottaa huomioon 23. helmikuuta 2022 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (COM(2022)0071),
- ottaa huomioon 14. syyskuuta 2022 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltämisestä unionin markkinoilla (COM(2022)0453),
- ottaa huomioon 3. toukokuuta 2023 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen ehdotuksen neuvoston asetukseksi rajoittavista toimenpiteistä vakavien korruptiotapausten torjumiseksi (JOIN(2023)0013),
- ottaa huomioon 16.–17. toukokuuta 2023 annetun Euroopan neuvoston Reykjavikin julkilausuman ”United around our values”,
- ottaa huomioon 11. heinäkuuta 2023 annetun Euroopan unionin perusoikeusviraston raportin ”Protecting human rights defenders at risk: EU entry, stay and support”,

- ottaa huomioon EU:n vuosikertomuksen ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2022,
- ottaa huomioon 7. syyskuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston kiertävien puheenjohtajavaltioiden yhteisen etenemissuunnitelman Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää ja uutta Euroopan muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta koskevien, lainsäädäntövallan käyttäjien välisten neuvottelujen järjestämistä, koordinointia ja täytäntöönpanoa varten,
- ottaa huomioon Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon sekä vuoden 2023 palkinnon saajat Jina Mahsa Amini ja Iranin Nainen, elämä, vapaus -liike,
- ottaa huomioon 15. tammikuuta 2019 antamansa päätöslauselman uskonnon- ja vakaumuksenvapautta EU:n ulkopuolella edistävää EU:n erityislähettilästä koskevista EU:n suuntaviivoista ja toimeksiannosta⁴,
- ottaa huomioon 23. lokakuuta 2020 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvosta EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikassa⁵,
- ottaa huomioon 19. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksien suojelusta ja EU:n ulkoisesta muuttoliikepolitiikasta⁶,
- ottaa huomioon 19. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman ilmastonmuutoksen vaikutuksista ihmisoikeuksiin ja ympäristönsuojelijoiden roolista siinä⁷,
- ottaa huomioon 8. heinäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman EU:n maailmanlaajuisesta ihmisoikeuspakotejärjestelmästä (EU:n Magnitski-laki)⁸,
- ottaa huomioon 16. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle sukupuolistuneen väkivallan määrittämisestä uudeksi rikollisuuden alaksi, joka mainitaan SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa⁹,
- ottaa huomioon 16. maaliskuuta 2023 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksien puolustajia koskevista EU:n suuntaviivoista¹⁰,
- ottaa huomioon 17. helmikuuta 2022 antamansa suosituksen neuvostolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle korruptiosta ja ihmisoikeuksista¹¹,

⁴ EUVL C 411, 27.11.2020, s. 30.

⁵ EUVL C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁶ EUVL C 15, 12.1.2022, s. 70.

⁷ EUVL C 15, 12.1.2022, s. 111.

⁸ EUVL C 99, 1.3.2022, s. 152.

⁹ EUVL C 117, 11.3.2022, s. 88.

¹⁰ EUVL C, C/2023/409, 23.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/409/oj>.

¹¹ EUVL C 342, 6.9.2022, s. 295.

- ottaa huomioon 18. tammikuuta 2023 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla – vuosikertomus 2022¹² sekä aiemmat päätöslauselmansa aiemmista vuosikertomuksista,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan mukaisesti ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksista vuodesta 2019 lähtien antamansa päätöslauselmat (niin kutsutut kiireelliset päätöslauselmat) ja etenkin vuosina 2022 ja 2023 annetut päätöslauselmat,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
  - ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan kirjeen,
  - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0424/2023),
- A. ottaa huomioon, että vuonna 2023 on kulunut 75 vuotta ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen antamisesta, 30 vuotta Wienin julistuksen ja toimintaohjelman antamisesta ja 25 vuotta YK:n ihmisoikeuksien puolustajia koskevan julistuksen antamisesta ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) Rooman perussäännön vahvistamisesta;
- B. ottaa huomioon, että Euroopan unionia ohjaavat sen ulkoisissa toimissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa, 3 artiklan 5 kohdassa ja 21 artiklassa sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetut arvot ja periaatteet, jotka ovat olleet sen perustamisen, kehittämisen ja laajentumisen johtoajatuksena; ottaa huomioon, että näihin arvoihin kuuluvat ennen kaikkea ihmisarvon kunnioittaminen, perusvapaudet, oikeusvaltioperiaate ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus, tasa-arvon, yhteisvastuun ja syrjimättömyyden periaatteet sekä YK:n peruskirjan periaatteiden ja kansainvälisen oikeuden noudattaminen;
- C. ottaa huomioon, että SEU-sopimuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaan unionin on ulkoisissa toimissaan määriteltävä ja toteutettava yhteistä politiikkaa ja toimintaa demokratian ja ihmisoikeuksien lujittamiseksi ja tukemiseksi; toteaa, että tämä voidaan saavuttaa vain asettamalla demokratia ja ihmisoikeudet tosiasiallisesti keskeiseen asemaan kaikissa EU:n toimintapolitiikoissa ja välineissä, kaupankäynti, kehitysyhteistyö, turvallisuus ja puolustus sekä laajentuminen mukaan lukien;
- D. katsoo, että unionin peruseriaatteisiin ja -arvoihin perustuvan EU:n sisä- ja ulkopolitiikan johdonmukaisuus ja yhtenäisyys ovat avainasemassa, jotta EU voi toteuttaa ihmisoikeuksien ja demokratiatuen alalla tehokasta ja uskottavaa toimintapolitiikkaa;
- E. katsoo, että demokraattisten maiden on taattava jokaiselle ihmiselle mahdollisuus nauttia ihmisoikeuksistaan ja perusvapauksistaan; ottaa huomioon, että EU on edelleen täysin sitoutunut puolustamaan monenvälisyyttä ja yleismaailmallisia arvoja, periaatteita ja normeja, jotka ohjaavat YK:n jäsenvaltioita; katsoo, että EU:n ja sen

---

¹² EUVL C 214, 16.6.2023, s. 77.

kumppanien on puolustettava ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta ensisijaisena tavoitteena;

- F. ottaa huomioon, että sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä kyseenalaistavat enenevässä määrin eri toimijat, jotka joko yksin tai yhdessä toimien pyrkivät heikentämään monenvälisiä organisaatioita sekä horjuttamaan tai kiertämään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön täytäntöönpanoa tai estämään sen; ottaa huomioon, että tiedon manipuloinnista ja sekaantumisesta on tullut osa välineistöä, jota autokraattiset toimijat käyttävät painostaakseen demokraattisia arvoja ja normeja, mikä heikentää vallan väärinkäytön valvontaa, tekee ihmisoikeusrikkomuksista yhä yleisempiä ja vakavampia sekä kaventaa kansalaisyhteiskunnan, riippumattomien tiedotusvälineiden ja demokraattisten oppositioliikkeiden toimintamahdollisuuksia;
- G. ottaa huomioon, että itsevaltaisten hallintojen määrä on kasvanut ja että Göteborgin yliopiston mukaan 70 prosenttia maailman väestöstä elää autoritaarisen hallinnon alaisena¹³; katsoo, että demokratian heikentymisestä on tullut maailmanlaajuisesti toimintapolitiikkaa leimaava suuntaus ja että se koskettaa myös vakiintuneita demokratioita, joilla on edelleen poliittisesta polarisoitumisesta, instituutioiden toimintahäiriöistä ja kansalaisvapauksiin kohdistuvista uhkista johtuvia ongelmia; katsoo, että autoritaarisuuden, epäliberalismin ja taantumuksellisten suuntauksien lisääntyminen maailmanlaajuisesti ja myös Euroopan unionissa uhkaa maailmanlaajuisia sääntöihin perustuvaa järjestystä, ihmisoikeuksien ja demokratian suojelua ja edistämistä maailmassa sekä unionin perustana olevia arvoja ja periaatteita;
- H. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024 tämänvuotisessa väliarvioinnissa on tuotu esiin, että tähänastisesta edistyksestä huolimatta EU ja samanmieliset kumppanit eivät voi olla tyytyväisiä itseensä, etenkin, kun ihmisoikeuksiin, vapauteen ja demokratiaan kohdistuu kaikkialla maailmassa ennennäkemättömiä haasteita;
- I. toteaa, että uskonnon tai vakaumuksen vapauteen kohdistuvia rikkomuksia tehdään yhä edelleen kaikkialla maailmassa ja että ne johtavat sortoon, konflikteihin ja sotaan sekä kansainvälisen oikeuden loukkauksiin;
- J. toteaa, että YK:n ihmisoikeusneuvostolle laatimassaan vuoden 2010 kertomuksessa kulttuuristen oikeuksien riippumaton asiantuntija totesi, että kulttuurisilla oikeuksilla on yhteys monenlaisiin ihmisoikeuksiin liittyviin kysymyksiin ja arvoihin, kuten muun muassa oikeuteen osallistua kulttuurielämään ja koulutukseen, ja että ne on otettu huomioon erilaisissa kansainvälisissä ihmisoikeusvälineissä;
- K. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo on yksi EU:n keskeisistä arvoista; ottaa huomioon, että naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksia, heidän seksuaali- ja lisääntymisoikeutensa mukaan luettuina, loukataan yhä edelleen kaikkialla maailmassa; ottaa huomioon, että naispuolisten ihmisoikeuksien puolustajien ja sukupuolten tasa-arvoa, naisten oikeuksia ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia edistävien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen mahdollisuudet tehdä olennaisen tärkeää työtään

---

¹³ Göteborgin yliopisto, ”The world is becoming increasingly authoritarian - but there is hope”, 2. maaliskuuta 2023 <https://www.gu.se/en/news/the-world-is-becoming-increasingly-authoritarian-but-there-is-hope>.

heikentyvät edelleen ja he kohtaavat väkivallan, häirinnän ja pelottelun uhkaa; katsoo, että tämän vuoksi sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen ja intersektionaalinen lähestymistapa olisi horisontaalisena periaatteena pantava täytäntöön kaikessa EU:n toiminnassa ja toimintapolitiikoissa ja integroitava niihin;

- L. ottaa huomioon, että energiakriisi yhdistettynä tuotantokriisiin lisää köyhyyttä ja haavoittuvuutta maailmassa ja vaikuttaa haitallisesti ihmisoikeuksiin;
- M. toteaa, että EU:hun sijoittautuneiden yritysten vastuullinen liiketoiminta on ratkaisevassa asemassa sen varmistamisessa, että EU:n ihmisoikeuspolitiikka pannaan tehokkaasti täytäntöön EU:ssa ja sen ulkopuolella, myös työvoiman osalta; ottaa huomioon, että EU on sitoutunut edistämään vastuullisen liiketoiminnan täytäntöönpanoa kaikilla tuotannon aloilla ja arvoketjun kaikilla tasoilla sekä suojelemaan liiketoimintaan liittyvien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten uhreja;
- N. ottaa huomioon, että ympäristökatastrofit, ilmastonmuutoksesta, metsäkadosta ja kaivannaisteollisuudesta johtuvat katastrofit mukaan lukien, voivat saada aikaan ihmisoikeusrikkomuksia ja vaikuttaa paitsi ihmisiin niiden välittömässä läheisyydessä myös koko ihmiskuntaan; toteaa, että ympäristöoikeuksia puolustavien ihmisten murhat ja heihin kohdistetut hyökkäykset ja muut väkivallan muodot ovat viime vuosina lisääntyneet, myös alkuperäiskansojen keskuudessa; ottaa huomioon, että ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikentyminen ovat kaksi kiireellisiä toimia edellyttävää ja toisiinsa yhteydessä olevaa haastetta, jotka heikentävät maailmanlaajuisesti sekä kestäväää kehitystä että ihmisoikeuksien kunnioittamista; ottaa huomioon, että ympäristölle aiheutuvat haitat ja ilmastonmuutoksen vaikutukset pahentavat epävarmuutta, syrjäytymistä ja eriarvoisuutta ja enenevässä määrin pakottavat ihmiset jättämään kotinsa tai jäämään turvattomiin olosuhteisiin, jotka pahentavat heidän haavoittuvuuttaan;
- O. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat ja kansalaisjärjestöt ovat olennaisia liittolaisia EU:n pyrkimyksissä suojella ja edistää ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta sekä ehkäistä konflikteja kaikkialla maailmassa; katsoo näin ollen, että on EU:n ja sen jäsenvaltioiden keskeisten etujen mukaista tukea niiden työtä ja suojella niitä ja niiden toimintamahdollisuuksia; ottaa huomioon, että hallitukset eri puolilla maailmaa ottavat enenevässä määrin käyttöön uudenlaisia taktiikoita ja rajoituksia ihmisoikeuksien puolustajia kohtaan sensuroidakseen heidän työtään, hiljentääkseen heidät ja häiritäkseen heitä; toteaa, että tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet (SLAPP-kanteet), hallituksen rajoittava politiikka, kunnianloukkauskampanjat, syrjintä ja pelottelu tai väkivalta, mukaan lukien laittomat teloitukset, sieppaukset, mielivaltaiset pidätykset ja vangitsemiset; ottaa huomioon, että hyökkäykset ihmisoikeuksien puolustajia vastaan kohdistuvat yhä enemmän myös heidän perheisiinsä ja yhteisöihinsä; ottaa huomioon, että kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet heikkenevät muun muassa siksi, että valtiot eri puolilla maailmaa ottavat käyttöön yhä tiukempia lupamenettelyjä kansalaisjärjestöille sekä kansalaisjärjestöjen lahjoittajilta saamaa rahoitusta koskevia kieltoja tai rajoituksia ja leimaavat kansalaisjärjestöjä ”ulkomaisiksi agenteiksi”; toteaa, että monissa maissa eri puolilla maailmaa vallitsee ilmapiiri, joka sallii ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuneiden rikkomusten rankaisematta jättämisen;

- P. ottaa huomioon, että yksi suurimmista uhkista kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle on edelleen terrorismi, joka loukkaa selvästi ihmisoikeuksia ja perusvapauksia;

Maailmanlaajuisiin suuntauksiin ja merkittäviin haasteisiin vastaaminen

1. vahvistaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden, keskinäisen riippuvuuden, toisiinsa liittymisen ja jakamattomuuden sekä jokaisen ihmisen ihmisarvon; vahvistaa, että EU:lla ja sen jäsenvaltioilla on velvollisuus edistää ja suojella demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta ja luovuttamattomuutta kaikkialla maailmassa päättäväisesti, johdonmukaisesti ja yhtenäisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään voimien yhdistämistä demokratioiden ja asiaankuuluvien kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen välillä uhkien torjumiseksi ja ihmisoikeuksien edistämiseksi maailmanlaajuisesti, mukaan lukien vahvistaen julkisesti ja päättäväisyyttä osoittaen sitouksemme puolustaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta ja oikeusvaltioperiaatetta;
2. pitää valitettavana, että totalitaariset ja autoritaariset järjestelmät käyttävät väärin monenvälisiä instituutioita, erityisesti YK:n ihmisoikeusneuvostoa, pyrkien vesittämään ihmisoikeusmekanismit ja niiden kyvyn asettaa valtiot vastuuseen ihmisoikeusloukkauksista sekä heikentämään kansainvälisiä normeja tai muuttamaan niitä autoritaarisen toimintaohjelmansa mukaisesti; kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä samanmielisten demokraattisten liittolaisten kanssa monenvälisten instituutioiden uudistamisen tukemiseksi, jotta nämä pystyisivät paremmin torjumaan autoritaaristen hallintojen vahingollista vaikutusvaltaa;
3. korostaa, että EU:n on oltava kaikilta osin valmis torjumaan autoritaarisuuden, epäliberalismin ja ääri liikkeiden nousua ja vahingollista vaikutusvaltaa, ihmisoikeuksien suojeluun kohdistuvia uhkia sekä ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta, demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta vastaan suunnattuja yhä lisääntyviä hyökkäyksiä;
4. korostaa, että EU:n ulkoisen ihmisoikeuspolitiikan kunnianhimoisen sitoumus ja retoriikka edellyttävät, että se toimii johdonmukaisesti ja esimerkillisesti sitoutumisessaan yleismaailmallisiin ihmisoikeuksiin ja demokratiaan; pitää valitettavana ihmisoikeus- ja oikeusvaltiotilanteen heikkenemistä kaikkialla maailmassa, myös EU:ssa, mikä murentaa EU:n uskottavuutta sen vastustaessa maailmanlaajuisia demokratian heikkenemistä ja ihmisoikeuksien taantumista; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita toimimaan esimerkillisesti ja kunnioittamaan tiukasti ihmisoikeuksia, varmistamaan kansalaisyhteiskunnan toiminnan mahdollistavan ympäristön ja puuttumaan mahdollisiin tähän liittyviin kielteisiin suuntauksiin;
5. tuomitsee ihmisoikeuksien sekä demokraattisten periaatteiden ja arvojen loukkausten lisääntymisen kaikkialla maailmassa, kuten syvenevän yhteiskunnallisen, taloudellisen ja poliittisen eriarvoisuuden, oikeuksien ja erityisesti naisten oikeuksien kumoamisen, kokonaisten yhteiskuntaryhmien jatkuvan ja järjestelmällisen eristämisen ja syrjinnän, teloitukset, ilman oikeudenkäyntiä toteutetut teloitukset, kidutuksen, sukupuolistuneen väkivallan, syrjinnän ja sukupuoleen perustuvan erottelun, mielivaltaiset pidätykset ja vangitsemiset, järjestelmällisen ja rakenteellisen syrjinnän ja eriarvoisuuden,

syrytyneiden ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien, kansalaisyhteiskunnan, poliittisten vastustajien sekä etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen sortamisen, orjuuden ja pakkotyön, pakkosiirrot, viranomaisten liiallisen väkivallan käytön, sensuurin ja riippumattomiin tiedotusvälineisiin ja toimittajiin kohdistuvat uhkaukset sekä verkossa tapahtuvan uhkailun, kuten verkkovalvonnan ja verkkoyhteyksien sulkemisen; tuomitsee autokraattisten hallintojen rajatylittävät tukahduttamistoimet; pitää valitettavana demokraattisten instituutioiden suojelun heikkenemistä ja kansalaisyhteiskuntien toimintamahdollisuuksien kaventumista kaikkialla maailmassa, mikä aiheuttaa ihmisoikeusloukkausten rankaisemattomuutta; panee merkille, että demokratioiden määrä on edelleen vähentynyt, kun taas autoritaaristen hallintojen määrä on kasvanut;

6. tuomitsee autoritaaristen ja epäliberaalien hallintojen sepittämän tarpeisiinsa sopivan narratiivin, jonka varjolla ne hyökkäävät ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta ja oikeusvaltioperiaatetta vastaan; varoittaa siitä, että kyseiset hallinnot levittävät tällaista narratiivia kansainvälisillä foorumeilla, kuten Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusneuvostossa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita torjumaan kyseisenlaista vihamielistä narratiivia, joka perustellaan usein kulttuurirelativistisilla argumenteilla muun muassa vallan väärinkäytön peittelemiseksi, sekä disinformaatiota ja EU:hun kohdistettua ulkomaista sekaantumista; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita käyttämään kaikkia käytettävissään olevia välineitä ja myös hyödyntämään kaikilta osin EU:n kansainvälisten kulttuurisuhteiden tarjoamia mahdollisuuksia;
7. pitää huolestuttavana sitä, että kansainvälisiä konferensseja ja laajan medianäkyvyyden tapahtumia järjestetään autoritaarisissa ja epäliberaaleissa maissa, joissa ihmisoikeuksien puolustajia vainotaan tai häiritään, ja että kyseiset maat käyttävät näitä tapahtumia keinona saada julkisuutta ja vääristävät maailmalle avautuvaa kuvaa ihmisoikeustilanteestaan;
8. huomauttaa, että autoritaarisilla ja epäliberaaleilla hallinnoilla on käytössään yhä enemmän välineitä, joilla ne luovat puitteet ihmisoikeuksien heikentämiseksi lainsäädännön ja muiden säännösten avulla ja käyttävät niitä vaalien peukalointiin, kansalaisyhteiskunnan, syrytyneiden ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien, vähemmistöjen, poliittisten vastustajien, riippumattoman median ja kriittisten mielipiteiden vaientamiseen ja uhkailuun, oikeuslaitoksen valvomiseen sekä vainotukseen näiden hallintojen käytäntöjä kritisoivia henkilöitä, kuten muun muassa ihmisoikeuksien puolustajia, toimittajia, asianajajia, taiteilijoita ja aktivisteja;
9. tuomitsee autoritaaristen ja epäliberaalien hallintojen yhä suuremman piittaamattomuuden kansainvälisestä ihmisoikeuslainsäädännöstä, erityisesti niiden, jotka luovat uusia tai laajentavat jo olemassa olevia sisäisiä ja kansainvälisiä konflikteja aiheuttaen tuhoisia seurauksia ihmisoikeuksille; toteaa, että nämä hallinnot pyrkivät heikentämään kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön legitimiyyttä välttääkseen sen soveltamisen, jota niiltä edellytetään;
10. kehottaa arvioimaan ns. hiljaista diplomatiata koskevan strategian tehokkuutta, ja kehottaa EU:ta puolustamaan ihmisoikeuksia äänekkäämmin;

11. tuomitsee jyrkästi julmuudet, sotarikokset ja vakavat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset, mukaan lukien seksuaalinen väkivalta, sukupuolistunut väkivalta, lasten karkottaminen sekä siviilien ja sotavankien kidutus ja surmaaminen, joihin Venäjän asevoimat ja niiden sijaistoimijat ovat syyllistyneet Venäjän Ukrainaa vastaan käymässä laittomassa, perusteettomassa ja provosoimattomassa hyökkäyssodassa, ja pitää niitä erittäin huolestuttavina; palauttaa mieliin, että Ukrainan tukeminen Venäjän vastaisessa sodassa on ensisijaisen tärkeää sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen turvaamiseksi; kehottaa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Ukrainassa sotarikoksiin ja ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneet henkilöt tunnustetaan ja saatetaan vastuuseen teoistaan; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita antamaan edelleen täyden tukensa alan asiaankuuluville sidosryhmille, toimenpiteille ja järjestelmille, joihin kuuluvat Ukrainan syyttäjät, tutkijat ja tuomioistuimet, Kansainvälinen rikostuomioistuin, YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio sekä universaalitoimivallan periaatteen nojalla tehdyt kansalliset tutkinnat; pitää tärkeänä kerätä nopeasti ja säilyttää todisteita sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan ja suhtautuu myönteisesti kansalaisyhteiskunnan tätä koskeviin pyrkimyksiin;
12. panee tyytyväisenä merkille, että ihmisoikeuksiin liittyvien maailmanlaajuisten haasteiden yhteydessä esiintyy myös myönteisiä näkökohtia ja kehitystä; tukee voimakkaasti muun muassa YK:n, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj), Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) ja Euroopan neuvoston sekä ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen työtä kansainvälisten sitoumusten muuntamiseksi konkreettisiksi ihmisoikeustoimiksi; korostaa, että ihmisoikeuksista ja demokratiasta on viestittävä strategisemmin EU:n sitoutumista osoittaen tiedottamalla myönteisestä kehityksestä, toimintapolitiikoista ja parhaista käytännöistä, ja kehottaa myös EU:n edustustoja ja EU:n jäsenvaltioiden diplomaattisia edustustoja toimimaan näin kolmansissa maissa; tukee Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) kampanjaa, jolla kunnioitetaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 75-vuotispäivää vuonna 2023 Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusaloitteen 75 ja Hyviä ihmisoikeustarinoita -aloitteen¹⁴ tukemiseksi keinona edistää myönteisiä tarinoita ihmisoikeuksista;

Ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeviin maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaaminen

Kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja humanitaarisen oikeuden noudattaminen

13. korostaa yhteyttä ihmisoikeusloukkausten ja laajalle levinneen rankaisemattomuuden sekä vastuuvollisuuden puuttumisen välillä alueilla ja maissa, joita konfliktit koettelevat; korostaa, että on noudatettava kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta, erityisesti Geneven sopimuksia; tuomitsee jyrkästi hallitusten joukkojen ja aseellisten ryhmien eri puolilla maailmaa tekemät kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset ja ihmisoikeusloukkaukset, jotka joissakin tapauksissa ovat sotarikoksia ja rikoksia ihmisyyttä vastaan; kehottaa takaamaan tehokkaasti humanitaarisen avun nopean ja esteettömän kulun aseellisten selkkausten ja luonnonkatastrofien aikana ja luomaan järjestelmällisesti tarvittavia humanitaarisia käytäviä aseellisten selkkausten ja sotatilanteiden aikana; tuomitsee

¹⁴ <https://goodhumanrightsstories.net/>.

autoritaaristen hallitusten pyrkimykset puuttua humanitaaristen avustusjärjestöjen toimintaan ja rajoittaa sitä; muistuttaa tässä yhteydessä siviili- ja sotilasalan toimijoiden välisen koordinoinnin merkityksestä; tuomitsee nykyaikaisen sodankäynnin ja konfliktien kaikkialla maailmassa aiheuttamat tuhoisat humanitaariset seuraukset ja ihmisoikeusloukkaukset, kuten muun muassa siviilikohteiden pommitukset, raiskaukset ja kidutus, pakkosiirrot ja laittomat karkotukset; tuo esille aseellisten konfliktien sukupuolisidonnaiset vaikutukset, kuten naisiin ja tyttöihin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan käytön sotataktiikkana, lapsiin ja vähemmistöihin kohdistuvat vaikutukset sekä niiden ympäristövaikutukset;

14. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan, jotta edistetään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista ja autetaan uhreja saamaan kansainvälistä oikeussuojaa, hyvitystä ja korvauksia; korostaa, että siviileihin ja siviilien selviytymisen kannalta välttämättömiin kohteisiin kohdistuvat hyökkäykset on kielletty kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla; kehottaa EU:ta ja sen kansainvälisiä kumppaneita käyttämään kansainvälisten rikosten torjumiseksi täysimääräisesti kaikkia asiaankuuluvia välineitä, kuten universaalitoimivallan periaatteen soveltaminen, kansalliset ja kansainväliset erityistuomioistuimet, myös hyökkäysrikoksia käsittelevät tuomioistuimet, sekä luomaan joustavia yhteistyö- ja rahoitusmekanismeja, jotta todisteita rikoksista voidaan kerätä ja analysoida nopeasti; kehottaa komissiota varmistamaan, että näitä välineitä käytetään koordinoitusti ja täydentävästi muiden asiaankuuluvien EU:n ja jäsenvaltioiden välineiden kanssa;
15. kehottaa jälleen jäsenvaltioita auttamaan hillitsemään aseellisia konflikteja ja vakavia ihmisoikeusloukkauksia tai kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksia noudattamalla tiukasti YK:n asekauppasopimuksen vientiä ja vientilupahakemusten arviointia koskevan 7 artiklan määräyksiä, aseiden viennistä vahvistettua neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP¹⁵ ja EU:n kaksikäyttötuoteasetusta¹⁶; kehottaa EU:ta arvioimaan vakoiluohjelmien käyttämistä vahingontekotarkoituksessa, kunnes on pantu täytäntöön tiukkoja säännöksiä sen takaamiseksi, että niitä käytetään kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti; ilmaisee edelleen huolensa aseistettujen miehittämättömien ilma-alusten käytöstä kansainvälisen oikeudellisen kehyksen ulkopuolella ja kehottaa tekemään aseistettujen miehittämättömien ilma-alusten kehityshankkeista ihmisoikeuksia koskevia vaikutustenarviointeja; kehottaa EU:ta tekemään aloitteen sellaisen oikeudellisesti sitovan välineen luomisesta, jolla kielletään ilman ihmisen merkityksellistä valvontaa toimivat tappavat autonomiset aseet;
16. korostaa, että on tärkeää varmistaa EU:n toimintapolitiikan johdonmukaisuus miehitykseen tai alueiden liittämiseen liittyvissä tilanteissa ja että siinä olisi noudatettava kansainvälistä humanitaarista oikeutta vakavien ihmisoikeusrikkomusten välttämiseksi asiaankuuluvilla alueilla; korostaa EU:hun sijoittautuneiden yritysten vastuuta soveltaa tiukimpia huolellisuusvelvoitteita kaikkeen taloudelliseen tai

---

¹⁵ Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8. joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/821, annettu 20. toukokuuta 2021, kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 206, 11.6.2021, s. 1).

rahoitustoimintaan näillä alueilla tai niiden kanssa sekä varmistaa, että kansainvälistä oikeutta ja EU:n pakotepolitiikkaa noudatetaan tiukasti siltä osin, kun ne ovat sovellettavissa näihin tilanteisiin; kehottaa tähän liittyen komissiota selventämään EU:n ja tällaisten alueiden väliseen kauppaan sovellettavia sääntöjä;

Oikeus elämään: edistyminen kuolemanrangaistuksen yleismaailmallisessa poistamisessa

17. toistaa vastustavansa periaatteellisesti kuolemanrangaistusta, joka on julma, epäinhimillinen ja halventava rangaistus ja peruuttamaton toimi; pitää valitettavana, että vaikka joissakin EU:n ulkopuolisissa maissa on pyritty toteuttamaan toimia kuolemanrangaistuksen poistamiseksi, tähän liittyy edelleen merkittäviä haasteita; pitää valitettavana, että muissa EU:n ulkopuolisissa maissa sen käyttö lisääntyy ja täytäntöönpanojen kuolemantuomioiden määrä on noussut korkeimmilleen viiteen vuoteen; toistaa kaikille maille esittämänsä kehotuksen poistaa kuolemanrangaistus kokonaan tai keskeyttää välittömästi sen täytäntöönpano ensimmäisenä askeleena kohti sen poistamista; kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita hyödyntämään kaikkia käytössään olevia välineitä, myös EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtyjä kauppa- ja assosiaatiosopimuksia, pyrkien keskeyttämään kuolemanrangaistuksen käyttö ja lopettamaan sen käyttö kokonaan;
18. korostaa, että EU:n on pyrittävä väsymättä kuolemanrangaistuksen yleismaailmalliseen poistamiseen ihmisoikeuksia koskevan ulkopolitiikkansa keskeisenä tavoitteena; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita puolustamaan kuolemanrangaistuksen poistamista asiaankuuluvilla kansainvälisillä foorumeilla ja hakemaan tälle kannalle mahdollisimman laajaa tukea; kannustaa YK:n elimiä jatkamaan kuolemanrangaistuksen yleismaailmalliseen poistamiseen tähtäviä toimiaan YK:n yleiskokouksen päätöslauselmien mukaisesti; kehottaa lisäksi asiaankuuluvia maita ensimmäisessä vaiheessa supistamaan kuolemantuomiolla rangaistavien rikosten luetteloa; vaatii mailta, jotka eivät julkista näitä koskevia tilastoja, avoimuutta kuolemantuomioista ja teloituksista; tukee Afrikan unionin prosessia Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien peruskirjaan liitettävän kuolemanrangaistuksen poistamista Afrikassa koskevan pöytäkirjaluonnoksen hyväksymiseksi; kannustaa muita kolmansia maita ja alueellisia järjestöjä käynnistämään samankaltaisia prosesseja muun muassa kansalaisjärjestöjen tarkoituksenmukaisen osallistumisen kautta; korostaa, että on tärkeää tukea paikallisia ja alueellisia pyrkimyksiä poistaa kuolemanrangaistus;

Oikeus sananvapauteen, tiedotusvälineiden vapaus, akateeminen vapaus ja oikeus saada tietoja

19. pitää erittäin huolestuttavana sitä, että sananvapautta, myös taiteellista ilmaisua, ja tiedotusvälineiden vapautta heikennetään yhä enemmän eri puolilla maailmaa erityisesti, kun kyse on toimittajista; tuomitsee toimittajien, ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, vallan vahtikoirien, väärinkäytösten paljastajien ja taiteilijoiden sensuurin niin kutsuttuja ulkomaisia agentteja koskevien lakien sekä muiden lainsäädännöllisten ja muiden kuin lainsäädännöllisten toimenpiteiden avulla, kuten lisääntyvän hallinnollisen taakan, sakkojen, uhkailun, kunnianloukkausten ja demonisoivan kielenkäytön, joita autoritaariset, totalitaariset ja epäliberaalit hallinnot ovat toteuttaneet; palauttaa mieliin syvän huolensa strategisten häirintätarkoituksessa nostettujen kanteiden käytöstä heidän vaientamiseksi ja

kehottaa sekä jäsenvaltioita että EU:n ulkopuolisia maita lopettamaan tällaiset käytännöt; panee merkille, että jotkut näistä käytännöistä voivat olla käytössä myös useissa vakiintuneissa demokratioissa eri puolilla maailmaa; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti toimiin, joilla pyritään vahvistamaan toimittajien ja aktivistien suojelua – myös EU:ssa – perusteettomilta kanteilta, joiden tarkoituksena on hiljentää heidät;

20. tunnustaa, että on ratkaisevan tärkeää tukea toimittajia, joita vainotaan ja joiden turvallisuutta uhataan, ja kehottaa perustamaan toimittajien suojeluohjelmia, jotka helpottavat välittömässä vaarassa olevien sijoittamista uuteen asuinpaikkaan; pitää valitettavana toimittajien kohdennettua tarkkailua, heihin kohdistettua vakoiluohjelmien ja muiden digitaalisten uhkailukeinojen käyttöä ja tuomitsee valtiollisten ja valtiosta riippumattomien toimijoiden heihin kohdistamat yksityisyyden, sananvapauden, mielipiteenvapauden, tiedonvälityksen vapauden ja yhdistymisvapauden loukkaukset; vahvistaa, että uskottavan ja luotettavan tiedon saanti verkossa ja sen ulkopuolella on keskeinen oikeus demokraattisessa yhteiskunnassa;
21. kehottaa EU:n ulkopuolisia maita toteuttamaan kiireellisiä toimenpiteitä, joilla estetään tarpeeton tai liiallinen voimankäyttö, häirintä tai mielivaltaiset pidätykset mielenosoitusten yhteydessä, sekä kumoamaan sellaisen lainsäädännön ja sellaiset hallinnolliset määräykset, jotka rikkovat oikeutta sananvapauteen ja kokoontumisvapauteen, tai muuttamaan niitä;
22. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan diplomaattisia ponnisteluja tehden kahden- tai monenvälisiä yhteistyötä valtion ja valtiosta riippumattomien toimijoiden tapauksissa, joissa akateemiseen vapauteen kohdistuu sensuuria, uhkia tai jossa sitä vastaan hyökätään, erityisesti jos on kyse tutkijoiden vangitsemisista eri puolilla maailmaa, mikä vaikuttaa merkittävästi koulutusta koskevaan oikeuteen, tieteellisen kehityksen hyödyistä nauttimiseen sekä mielipiteen- ja sananvapauteen; kehottaa EUH:ta ja komissiota tarkastelemaan uudelleen nykyisiä tuki- ja suojelumekanismeja, jotta voidaan kehittää valmiuksia tunnistaa avun tarve ja tarjota apua, myös hätäsuojelua ja tukea näissä tapauksissa; pitää myönteisenä vaarassa olevien tutkijoiden sisällyttämistä ihmisoikeuspuolustajia koskevaan EU:n mekanismiin;
23. kehottaa komissiota varmistamaan Global Campus on Human Rights and Democracy -verkostolle jatkuvan korkean tason tuen, sillä se on suojannut opiskelijoita ja tutkijoita, jotka ovat demokratian ja ihmisoikeuksien puolustamisen vuoksi joutuneet pakenemaan maastaan, ja se on EU:n ihmisoikeuksiin liittyvälle koulutukselle kaikkialla maailmassa antaman tuen lipunkantaja; tukee akateemisen vapauden yhteistä julkilausumaa, joka annettiin ihmisoikeusneuvoston 52. istunnossa ja jota kaikki jäsenvaltiot tukivat; kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n edustustoja ottamaan keskeisen roolin akateemisen vapauden loukkausten seurannassa ja niistä raportoinnissa EU:n ulkopuolisissa maissa; tukee akateemisen vapauden täytäntöönpanoperiaatteiden luonnoksen laatimista ja kehottaa EU:ta edistämään akateemista vapautta koskevien suuntaviivojen hyväksymistä YK:n järjestelmässä;

Oikeus ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapauteen

24. toistaa pitävänsä huolestuttavina ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapauden loukkauksia ja niihin liittyviä viharikoksia; korostaa, että näitä

loukkauksia esiintyy yli maantieteellisten ja kulttuuristen rajojen; pitää valitettavana uskonnon tai vakaumuksen välineellistämistä poliittisiin tarkoituksiin sekä uskonnollisten ja vakaumuksellisten vähemmistöjen ja uskonnollisten yhteisöjen syrjäytymistä tietyissä maissa; tuomitsee mielipidevähemmistöjen tai vakaumuksellisten tai uskonnollisten vähemmistöjen jäseniin sekä heidän omaisuuteensa ja hartauden harjoittamisaikoihinsa kohdistuvan pakottamisen, syrjinnän, häirinnän ja väkivallan kärjistyksen; tuomitsee uskonnollisin perustein esitetyt syytökset jumalanpilkasta ja uskosta luopumisesta sekä muut syytökset, mukaan lukien mahdollisuus tuomita syylliseksi todettu henkilö kuolemaan, joita kohdistetaan uskonnollisiin vähemmistöihin ja ihmisoikeuksien puolustajien oikeutettuun toimintaan, myös internetissä ja sosiaalisessa mediassa, sekä laajemmin pyrkimykset rajoittaa kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia;

25. tukee kaikilta osin oikeutta ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen, vakaumukseen ja oikeutta uskonnottomuuteen sekä oikeutta ilmaista ja vaihtaa uskontoa tai vakaumusta tai luopua siitä ilman pelkoa väkivallasta tai syrjinnästä; tuomitsee hyökkäykset, joita kohdistetaan henkilöihin ja kansalaisyhteiskunnan järjestöihin sen vuoksi, että nämä rauhanomaisesti kyseenalaistavat uskonnollisia vakaumuksia, kritisoivat niitä tai käsittelevät niitä satiirisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan ponnistelujaan näiden oikeuksien suojelemiseksi, ottamaan nämä kysymykset esille YK:n ihmisoikeusfoorumeilla ja tekemään yhteistyötä asiaankuuluvien YK:n mekanismien ja komiteoiden kanssa, mukaan lukien yhteistyö EU:n ulkopuolisten maiden kanssa oikeuksien puolustamiseksi ja mahdollisten loukkausten estämiseksi; kehottaa myös lisäämään toimia ja yhteistyötä monenvälisellä tasolla ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuella todisteiden keräämiseksi viharikoksista, tekijöiden saattamiseksi oikeuden eteen ja korvausten maksamiseksi uhreille;
26. tunnustaa uskontojen ja vakaumusten välisen vuoropuhelun arvon ja toteaa, että se mahdollistaa eri uskonnollisten, vakaumuksellisten ja etnisten ryhmien välisen rauhanomaisen rinnakkaiselon ja keskinäisen ymmärryksen, joita se kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita edistämään; toteaa, että ateismi ja uskonnottomien määrä lisääntyvät nopeasti kaikkialla maailmassa, mitä ei saa jättää huomiotta ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapautta koskevassa EU:n toimintapoliittisessa kehyksessä;
27. suosittelee, että uskonnon- ja vakaumuksenvapautta EU:n ulkopuolella edistävä erityislähettiläs tekee tiivistä ja täydentävää yhteistyötä ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan, eri alueille nimettyjen EU:n erityisedustajien sekä neuvoston ihmisoikeustyöryhmän kanssa, ja katsoo näin ollen, että erityislähettilään toimi olisi muiden erityislähettiläiden ja EU:n erityisedustajien toimien tapaan liitettävä Euroopan ulkosuhdehallintoon; pitää valitettavana, että komissio uusi erityislähettilään toimeksiannon arvioimatta etukäteen toimen tehokkuutta ja lisäarvoa, kuten parlamentti oli toistuvasti pyytänyt; kehottaa toteuttamaan arvioinnin ja osoittamaan sen perusteella riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit, jotta tehtävät voidaan hoitaa tehokkaasti; muistuttaa, että tänä vuonna tuli kuluneeksi kymmenen vuotta siitä, kun vahvistettiin EU:n suuntaviivat uskonnon- ja vakaumuksenvapauden edistämiseksi ja suojelemiseksi; pitää valitettavana, että vaikka suuntaviivoissa määrätään, että neuvosto arvioi ne kolmen vuoden jälkeen, arviointia ei ole toistaiseksi julkaistu; kehottaa neuvostoa suorittamaan arvioinnin ja toimittamaan tulokset parlamentille; tukee kaikilta osin EU:n

käytäntöä, jonka mukaan se johtaa näitä kysymyksiä käsitteleviä päätöslauselmia YK:n ihmisoikeusneuvostossa ja YK:n yleiskokouksessa; kehottaa EUH:ta ja EU:n edustustoja ottamaan kumppanimaiden kanssa käytävissä ihmisoikeusvuoropuheluissa ja YK:n ihmisoikeusfoorumeilla tarpeen mukaan esiin vakaumuksellisten ja uskonnollisten vähemmistöjen vainoamiseen tai syrjintään liittyviä yleisiä kysymyksiä ja yksittäistapauksia ja noudattamaan samalla tulossuuntautunutta lähestymistapaa sekä sisällyttämään vuoropuheluihin sukupuolinäkökulman;

Oikeus yhdenvertaiseen ja syrjimättömään kohteluun

28. toistaa tuomitsevansa kaikenlaisen rasmin, suvaitsemattomuuden, muukalaisvihan ja rotuun, etniseen alkuperään, kansallisuuteen, yhteiskuntaluokkaan, vammaisuuteen, kastiin, uskontoon, vakaumukseen, ikään, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän; korostaa, että syrjintäkysymyksiä käsiteltäessä on tärkeää soveltaa intersektionaalista lähestymistapaa; korostaa, että muun muassa rasismi, syrjintä, muukalaisviha, antisemitismi ja islamofobia sekä uskonnollinen vaino ja suvaitsemattomuus ovat edelleen merkittävä ongelma kaikkialla maailmassa ja että covid-19-pandemia on pahentanut näitä kysymyksiä entisestään;
29. tuomitsee vihapuheen ja myös verkossa tapahtuvan vihapuheen kasvavan kansainvälisen uhan; toteaa, että naisilla on suurempi todennäköisyys joutua sen kohteeksi, mikä vaikuttaa kielteisesti naisten poliittiseen osallistumiseen ja sukupuolten tasa-arvoon päätöksenteossa; kehottaa hyväksymään tehokkaita toimenpiteitä, joilla puututaan syrjintään ja lopetetaan rankaisemattomuus, ja kehittämään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja parlamentin tuella erityisiä paikallisia strategioita syrjinnän torjumiseksi EU:n ulkopuolisissa maissa paikallisia edustajia ja kansalaisjärjestöjä kuullen; muistuttaa koulutuksen ja vuoropuhelun keskeisestä roolista suvaitsevaisuuden, ymmärryksen ja monimuotoisuuden edistämiseksi;
30. panee erittäin huolestuneena merkille kastihierarkian laajuuden ja seuraukset, syrjinnän ja ihmisoikeusloukkaukset, mukaan lukien oikeusjärjestelmään tai työhön pääsyn epääminen, erottelun jatkuminen, köyhyys ja leimautuminen sekä kastiin liittyvät esteet perusihmisoikeuksien harjoittamiselle ja inhimilliselle kehitykselle; toistaa kehotuksensa laatia kastiin perustuvaa syrjintää koskevan EU:n toimintapolitiikan ja erityiset paikalliset strategiat, joilla autetaan torjumaan kastiin perustuvaa syrjintää maissa, joissa sitä ilmenee eniten; suosittelee, että Euroopan parlamentti käsittelee kastiin perustuvaa syrjintää kaikissa asiaankuuluvissa valiokunnissaan ja valtuuskunnissaan, nimeää kastiin perustuvaa syrjintää käsittelevän yhteyspisteen ja kuulee asiaankuuluvia järjestöjä ja ottaa kastiin perustuvan syrjinnän esiin paikallisviranomaisten ja muiden vastapuolien kanssa vierailuilla EU:n ulkopuolisissa maissa sekä järjestää rotusyrjinnän poistamisen kansainvälisenä päivänä vuotuisen kuulemisen EU:n toimien ja edistymisen arvioimiseksi;

Oikeus olla joutumatta kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi

31. tuomitsee kaikissa olosuhteissa, myös lainvalvonnassa, kaikki toimet tai pyrkimykset, joiden tarkoituksena hyväksyä, vakiinnuttaa tai sallia kidutus ja muu julma, epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai tällaiset rangaistusmenetelmät, tahdonvastaiset katoamiset, mielivaltaiset vangitsemiset ja laittomat teloitukset, tai

yllyttää niihin; kehottaa kaikkia maita hyväksymään ja panemaan täytäntöön tehokkaita uhreihin keskittyvän lähestymistavan mukaisia toimenpiteitä kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen ehkäisemiseksi ja varmistamaan niihin syyllistyvien vastuuvollisuuden; pitää valitettavana, että näitä menetelmiä käytetään monissa maissa edelleen laajamittaisesti; panee erittäin huolestuneena merkille kidutustapausten lisääntyvän suuntauksen maailmanlaajuisesti ja niihin syyllistyneiden laajalle levinneen rankaisemattomuuden; kehottaa kaikkia maita tarkistamaan järjestelmällisesti kuulustelusääntöjään ja lainvalvontakäytäntöjään kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti;

32. pitää valitettavana, että kaikkialla maailmassa on mielipidevankeja, ja kehottaa EUH:ta ja jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan heidän ehdottoman vapauttamisensa varmistamiseksi; kehottaa EUH:ta ja komissiota tukemaan kansallisten ennaltaehkäisymekanismien perustamista ja toimintaa EU:n ulkopuolisissa maissa sekä tällä alalla toimivia kansalaisjärjestöjä; kehottaa EU:ta käymään vuoropuhelua kolmansien maiden kanssa, jotta vankilaolojen parantaminen nostetaan keskeiseksi julkisen politiikan kysymykseksi, erityisesti puuttumalla vankiloiden tilanahtauden ongelmaan vankeudelle vaihtoehtoisia menetelmiä käyttäen; toteaa, että kansalaisjärjestöillä ja ihmisoikeuksien puolustajilla on tärkeä rooli kidutuksen ja muiden kaltoinkohtelun muotojen torjunnassa, ja kehottaa EU:ta tukemaan niitä säilöönottopaikkojen seurannassa kidutusta koskevien tarkistettujen EU:n suuntaviivojen mukaisesti;
33. kehottaa EU:ta kannustamaan kolmansia maita saattamaan oikeudellisia takeita koskevat kansalliset säännöksensä kansainvälisten sitoumustensa mukaisiksi (esimerkiksi kidutuksen kriminalisointi kidutuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen mukaisesti); tuomitsee kaikki ihmiskaupan ja pakkotyön muodot, myös ne, joita valtiot tukevat, sekä kaikki nykyajan orjuuden muodot; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita ottamaan johtoaseman niiden hävittämisessä ja sisällyttämään tarvittaessa asiaa koskevan nimenomaisen viittauksen EU:n ja kolmansien maiden välisiin sopimuksiin;

Yleisön osallistumisoikeus

34. panee merkille, että oikeutta osallistua aktiivisesti ja passiivisesti vapaisiin, avoimiin ja vilpittömiin vaaleihin ei kunnioiteta autoritaarisissa, totalitaarisissa ja epäliberaaleissa hallinnoissa ja että monissa demokraattisissa maissa on yhä enemmän esteitä näiden oikeuksien täysimääräiselle toteutumiselle; korostaa, että nämä hallinnot järjestävät vilpillisiä vaaleja valtansa vakiinnuttamiseksi, koska niissä ei ole todellista poliittista kilpailua, legitimizeettiä ja moniarvoisuutta; kehottaa vahvistamaan toimia vähemmistöjen julkisen osallistumisen takaamiseksi sekä lisäämään naisten ja nuorten edustusta vaaliprosesseissa; korostaa Euroopan unionin vaalitarkkailuvaltuuskuntien roolia niiden valvomien vaaliprosessien riippumattomassa ja puolueettomassa arvioinnissa; pyytää seuraamaan EU:n kolmansissa maissa suorittaman vaalitarkkailun yhteydessä annettujen suositusten hyväksymistä ja täytäntöönpanoa ja sisällyttämään ne keskeiseksi osaksi EU:n ja asianomaisten maan välisten suhteiden yleistä kehystä; panee merkille, että yhä useammin maat kieltäytyvät kutsumasta EU:ta tarkkailemaan vaalejaan, ja kehottaa EUH:ta käsittelemään tilannetta;

Kulttuuriset oikeudet

35. vahvistaa, että kulttuuriset oikeudet ovat yleismaailmallisia ja että ne ovat ihmisoikeuksien muoto, joka antaa yksilöille ja ihmisryhmille mahdollisuuden kehittää ja ilmaista ihmisyyttään ja identiteettiään; tukee kulttuurisia oikeuksia käsittelevän YK:n erityisraportoijan toimeksiantoa, jonka tarkoituksena on lisätä kulttuuristen oikeuksien näkyvyyttä ihmisoikeusjärjestelmässä ja edistää ymmärrystä näiden oikeuksien loukkausten vakavuudesta ja mahdollisuudesta toteuttaa näitä oikeuksia kaikkien osalta, ja kehottaa uusimaan erityisraportoijan toimeksiannon vuoden 2024 jälkeen; tuomitsee jyrkästi historiallisen, taide- ja kulttuuriperinnön tuhoamisen konflikteissa sekä historiallisen, taide- ja kulttuuriperinnön järjestelmällisen ja poliittisen tai ideologisen tuhoamisen sekä suvereenien valtioiden, kansojen ja vähemmistöjen identiteettien ja kulttuurien tuhoamisen; tuomitsee kulttuuriesineiden laittoman viennin ja kaupan; kehottaa palauttamaan kulttuuriteokset ja -esineet alkuperäisiin paikkoihinsa; muistuttaa, että kulttuuriperinnön tuhoaminen voi olla sotarikos ja ihmisoikeusloukkaus, ja muistuttaa tässä yhteydessä suojeluvastuuta koskevista kansainvälisen yhteisön sitoumuksista muun muassa kulttuuriperinnön suojelun osalta aseellisten konfliktien aikana ja niiden jälkeen;

Naisten oikeudet, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet, ja sukupuolten tasa-arvo

36. korostaa, että naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvo ovat välttämättömiä ja jakamattomia ihmisoikeuksia sekä oikeusvaltioperiaatteen ja selviytymiskykyisten demokratioiden perusta; pitää valitettavana, että miljoonat naiset ja tytöt joutuvat edelleen kokemaan syrjintää ja väkivaltaa, erityisesti konflikteissa, konfliktien jälkeisissä tilanteissa ja pakkomuuton yhteydessä heistä haavoittuvimmat ja etenkin kaksinkertaisesta syrjinnästä kärsimään joutuvat vammaiset naiset ja tytöt, ja että naisilta ja tytöiltä evätään ihmisarvo, itsemääräämisoikeus, mukaan lukien ruumiillinen itsemääräämisoikeus, ja jopa oikeus elämään; tuomitsee sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien jatkuvan taantumisen, mukaan lukien kaikki pyrkimykset heikentää olemassa olevia oikeuksia ja suojelutoimia erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien osalta, sekä sellaiset monissa maissa sovellettavat lait, toimintapolitiikat ja käytännöt, joissa nämä oikeudet edelleen kielletään tai joilla niitä rajoitetaan ja joita voidaan pitää sukupuoleen perustuvana erotteluna; tuomitsee kaikenlaisen sukupuolistuneen väkivallan ja hyväksikäytön ja ilmaisee huolensa naisten ja tyttöjen pakottamisesta avioliittoon ja heihin kohdistetusta kunniaan liittyvästä hyväksikäytöstä, väkivallasta ja surmista; kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja samanmielisiä kumppaneita tehostamaan toimiaan ihmisoikeuksien täysimääräisen toteutumisen ja suojelun varmistamiseksi; pitää myönteisenä EU:n liittymistä Istanbulin yleissopimukseen ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita ratifioimaan yleissopimuksen ja panemaan sen mahdollisimman pian täytäntöön, jos ne eivät ole sitä vielä tehneet; antaa tukensa sukupuolten tasa-arvosta ja monimuotoisuudesta vastaavan EU:n lähettilään roolille ja ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan sitoutumiselle näihin kysymyksiin; kehottaa laatimaan naisten oikeuksia koskevan EU:n peruskirjan;
37. tunnustaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistäminen ja suojeleminen on sukupuolten tasa-arvon saavuttamisen kannalta olennaisen tärkeää, ja vahvistaa oikeuden kattaviin seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluihin, joihin kuuluvat nykyaikaiset ehkäisymenetelmät, turvallinen ja laillinen raskaudenkeskeytys, äitiysterveystenhuolto, raskaudenaikainen ja synnytyksen jälkeinen terveydenhuolto,

hedelmöityshoito sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskeva koulutus ja tiedonsaanti, kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus mukaan lukien, ilman minkäänlaista syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa; kehottaa EU:ta, EUH:ta ja jäsenvaltioita ryhtymään päättäväisiin toimiin seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien sekä turvallista ja laillista raskaudenkeskeytystä koskevan mahdollisuuden priorisoimiseksi ja edistämiseksi monenvälisissä ja kahdenvälisissä suhteissa ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisten ihmisoikeusnormien sekä Maailman terveysjärjestön (WHO) ohjeiden mukaisesti;

38. tunnustaa vähemmistöihin, kuten etnisiin, uskonnollisiin tai vakaumuksellisiin yhteisöihin, kuuluvien naisten korostuneen haavoittuvuuden erityisesti alueilla, joilla toimii radikalisoituneita ryhmittymiä ja väkivaltaisia puolisotilaallisia joukkoja; tuomitsee jyrkästi kaiken naisiin kohdistuvan etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen perustuvan tai radikalisoituneiden ja ääriliikkeiden ohjelmien mukaisesti harjoitettavan väkivallan, kuten seksuaalisen väkivallan, kaappaukset, pakkosiirrot, ihmiskaupan ja surmaamiset; tuomitsee jyrkästi sellaisiin naisiin kohdistuvan syrjinnän ja ihmisoikeusloukkaukset, joilla on risteäviä identiteettejä, myös etnisiin vähemmistöihin kuuluviin naisiin; toistaa kehotuksensa jäsenvaltioille hyväksyä ja panna täytäntöön strategioita, politiikkatoimia ja ohjelmia, joilla edistetään marginalisoitujen naisryhmien seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia, ja kitkeä heidän tiellään olevat systeemiset, taloudelliset, oikeudelliset, sosiaaliset ja käytännön esteet sekä varmistaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia suojellaan ja kunnioitetaan kaikkialla;
39. tuomitsee jälleen sijaissynnytyksen, joka on globaali ilmiö, joka altistaa naiset kaikkialla maailmassa hyväksikäytölle ja ihmiskaupalle ja kohdistuu erityisesti taloudellisesti ja sosiaalisesti haavoittuvassa asemassa oleviin naisiin; tähdentää sen vakavaa vaikutusta naisiin, naisten oikeuksiin ja naisten terveyteen ja korostaa sen rajat ylittäviä seurauksia;
40. kehottaa EU:ta käsittelemään intersektionaalisuutta sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan kolmannen EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, sukupuoleen perustuvan syrjinnän vastaisen EU:n strategian laatimisessa ja asiaankuuluvassa alakohtaisessa työssä kehittämällä toimintapolitiikan niiden moninaisten syrjinnän muotojen torjumiseksi, jotka kohdistuvat ihmisoikeusloukkausten, kuten seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan, pakkosiirron, pakkotyön ja/tai orjatyön, prostituution ja ihmiskaupan uhreiksi joutuneisiin miljooniin naisiin ja tyttöihin, ja sisällyttämään sukupuolten tasa-arvon ja naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen ulkosuhteiden ja kehitysyhteistyön kaikkiin osa-alueisiin ja erityisesti hyväksymään naisten asiaa ajavan EU:n ulko-, kehitys- ja puolustuspolitiikan maailmanlaajuisten sitoumustensa mukaisesti;
41. kehottaa toteuttamaan koordinoitumpia toimia, jotta voidaan lopettaa seksuaalisen väkivallan käyttö sodankäynnin välineenä ja torjua tällaiseen väkivaltaan syyllistyneiden rankaisemattomuutta; kehottaa komissiota jatkamaan toimia naisten sukuelinten silpomisen, joukkosterilointien ja pakkoaborttien lopettamiseksi kaikkialla maailmassa;

Vähemmistöjen oikeudet

42. muistuttaa, että maailman väkivaltaisten konfliktien taustalla on useimmiten vähemmistöjen ihmisoikeuksien loukkauksiin liittyvää vähemmistöjen syrjäytymistä, syrjintää ja eriarvoisuutta koskevia epäkohtia, kuten vähemmistökysymyksiä käsittelevä YK:n erityisraportoiija on todennut; korostaa tarvetta valtavirtaistaa vähemmistöjen oikeuksien suojeleminen ja suojelumekanismien kehittäminen Yhdistyneiden kansakuntien tasolla; muistuttaa valtioiden velvoitteesta suojella kansallisten, etnisten, kulttuuristen, uskonnollisten tai kielellisten vähemmistöjensä oikeuksia omalla alueellaan; pitää valitettavana kaikkialla maailmassa ilmeneviä esimerkkejä käytännöistä, joiden mukaan kansallisia, etnisiä ja kielellisiä vähemmistöjä pakkosulautetaan laiminlyömällä heidän perus- ja ihmisoikeutensa vähemmistöjen suojelemista koskevasta kansainvälisistä velvoitteista ja sitoumuksista huolimatta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan aktiivisesti kolmansia maita, jotta ne kunnioittavat kansallisten, etnisten ja kielellisten vähemmistöjen perusihmisoikeuksia kaikilla osa-alueilla; kehottaa komissiota tukemaan vähemmistöjen oikeuksien suojeleminen, myös EU:n naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan aihekohtaisen ohjelman ensisijaisena tavoitteena;
43. korostaa EU:n rasisminvastaisen toimintasuunnitelman ulkoista ulottuvuutta ja kehottaa komissiota, EUH:ta ja EU:n edustustoja tekemään yhteistyötä EU:n ulkopuolisissa maissa olevien kumppaneiden kanssa, jotta tuetaan samankaltaisten strategioiden ja toimintapolitiikkojen kehittämistä vuoropuhelussa kansalaisjärjestöjen sekä syrjäytyneiden ja haavoittuvien yhteisöjen jäsenten edustajien kanssa noudattaen lähestymistapaa, joka on esitetty YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston syntyperään perustuvaa syrjintää koskevassa ohjausvälineessä, kattaen EU:n mahdolliset toimet, kuten lainsäädännön muutosten ja täytäntöönpanon edistäminen, näkyvyysuunnitelmat ja tukiohjelmat;

Maahanmuuttajien ja pakolaisten oikeudet

44. tuomitsee maahanmuuttajien, pakolaisten ja asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden henkilöiden ihmisoikeuksien ja turvallisuuden heikentämisen; vahvistaa heidän luovuttamattomat ihmisoikeutensa ja muistuttaa valtioiden velvollisuudesta suojella heitä asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita puolustamaan tehokkaasti näitä oikeuksia EU:n muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikoissa ja asiaankuuluvassa yhteistyössään kumppanimaiden kanssa; pitää valitettavana muukalaisvihan, rasmin ja maahanmuuttajiin kohdistuvan syrjinnän lisääntymistä; korostaa, että pakolaiset ja maahanmuuttajat ja heistä erityisesti paperittomat kohtaavat monenlaista väkivaltaa, myös pakkomuuton aikana, kuten seksuaalista ja sukupuolistunutta väkivaltaa, sekä monia esteitä esimerkiksi koulutuksen, terveydenhuollon, kohtuullisten asuinolojen ja muiden peruspalvelujen saatavuudessa; pitää erittäin huolestuttavana ihmisoikeusloukkausten vuoksi siirtymään joutuneiden ihmisten ennennäkemätöntä määrää, joka on kaksinkertaistunut kymmenen viime vuoden aikana; pitää myönteisenä tilapäistä suojeleminen koskevan direktiivin¹⁷ aktiivisuutta ja kehottaa käyttämään sitä tarvittaessa; kehottaa tehostamaan toimia maahanmuuttajien oikeuksien suojelemisessa ja takaamaan heidän mahdollisuutensa

¹⁷ Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20. heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi (EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12).

käyttää kaikkia peruspalveluja, myös kauttakulun aikana, ja noudattamaan palauttamiskiellon periaatetta; kehottaa lopettamaan välittömästi laittomat pakkokäännätykset; kehottaa puuttumaan muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiin syihin;

45. korostaa jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden ja vastuunjaon periaatteiden merkitystä muuttovirtoja koskevien kysymysten käsittelyssä, jotta voidaan myös lieventää ensimmäisten maahantulojäsenvaltioiden kohtaamia haasteita; vahvistaa tukensa muuttoliike- ja turvapaikkasopimusta koskevalle etenemissuunnitelmalle; kehottaa lainsäädäntövallan käyttäjiä tehostamaan toimiaan, jotta turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevan lainsäädäntökehyksen uudistaminen saadaan päätökseen ennen tämän vaalikauden päättymistä;
46. vaatii, että kaikissa EU:n ja sen jäsenvaltioiden EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tekemissä muuttoliikeyhteistyö- ja takaisinottosopimuksissa on noudatettava tiukasti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, pakolaisoikeutta ja merioikeutta sekä erityisesti pakolaisten oikeusasemaa koskevaa yleissopimusta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään niihin esiarviointi- ja seurantamekanismit, jotta voidaan arvioida kolmansien maiden kanssa tehtävän muuttoliikeyhteistyön vaikutuksia ihmisoikeuksiin, ja ilmoittamaan tulokset parlamentille; pitää erittäin huolestuttavana kolmansien maiden kanssa tehtävää muuttoliikeyhteistyötä koskevien epävirallisten järjestelyjen käytäntöä, jota parlamentti ei voi valvoa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan avoimuuden ja sallimaan parlamentaarisen ja demokraattisen valvonnan erityisesti sellaisten osapuolten kanssa tehtävän yhteistyön osalta, joiden tiedetään syyllistyneen ihmisoikeusloukkauksiin; vaatii, että ihmisoikeudet on otettava huomioon ja niitä on valvottava kaikessa Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) ja Euroopan unionin turvapaikkavartioston (EASO) toiminnassa;
47. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan täyden avoimuuden EU:n kolmansille maille antamasta muuttoliikkeeseen liittyvästä rahoituksesta ja takaamaan, että sillä ei suoraan eikä välillisesti helpoteta ihmisoikeusloukkauksiin syyllistymistä eikä tällaisten loukkausten rankaisemattomuutta; kehottaa ottamaan EU:n rahoittamien humanitaaristen toimien yhteydessä huomioon lasten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeet ja varmistamaan, että heitä suojellaan pakkomuuton aikana; tuomitsee tässä yhteydessä maahanmuuttajalasten sijoittamisen säilöönottokeskuksiin erityisesti, kun he ovat erossa vanhemmistaan tai laillisista holhoojistaan;
48. tuomitsee jyrkästi maahanmuuttajien salakuljetukseen ja ihmiskauppaan osallistuvat salakuljetusverkostot ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan näiden verkostojen torjumiseksi ja salakuljetuksen ehkäisemiseksi, myös tekemällä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa, eurooppalaisten ja kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti; korostaa, että turvallisten ja laillisten muuttoreittien puuttumisen vuoksi salakuljetusverkostot hyötyvät tilanteesta ja ovat vastuussa traagisista ihmishenkien menetyksistä muuttoreiteillä; korostaa, että salakuljetuksen riskejä koskevan tiedon levittäminen ja niitä koskevat valistuskampanjat ovat ratkaisevan tärkeitä;

Alkuperäiskansojen oikeudet

49. pitää valitettavana, että alkuperäiskansoihin kohdistuu kaikkialla maailmassa edelleen laajamittaista ja järjestelmällistä syrjintää ja vainoa, pakkomuutot mukaan lukien; tuomitsee alkuperäiskansojen oikeuksia tukevien ihmisoikeuksien ja maa-oikeuksien puolustajien mielivaltaiset pidätykset ja surmaamiset; korostaa, että alkuperäiskansojen oikeuksien ja niiden perinteisten käytäntöjen edistäminen on avainasemassa kestävän kehityksen saavuttamisessa, ilmastonmuutoksen torjunnassa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämisessä; kehottaa hallituksia harjoittamaan kehitys- ja ympäristöpolitiikkaa, jossa kunnioitetaan taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia oikeuksia ja jossa osallistetaan alkuperäiskansat ja paikallisväestöt YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti; kehottaa jälleen EU:ta, sen jäsenvaltioita ja niiden kumppaneita kansainvälisessä yhteisössä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan alkuperäiskansojen oikeuksien tunnustaminen, suojelu ja edistäminen, niiden kieliin, maihin, alueisiin ja resursseihin liittyvät oikeudet mukaan lukien, sellaisina kuin ne määritellään YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksessa, erityisesti vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen osalta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan vilpittömän sitoutumisen edellä mainittuihin oikeuksiin ja niiden noudattamiseen EU:n kaupan alan välineiden ja EU:hun sijoittautuneisiin yrityksiin sovellettavan asiaankuuluvan EU:n lainsäädännön avulla; kannustaa ratifioimaan alkuperäis- ja heimokansoja koskevan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 169;
50. kehottaa kaikkia valtioita, EU:n jäsenvaltiot mukaan lukien, varmistamaan, että alkuperäiskansat ja paikallisyhteisöt otetaan mukaan kansainvälisen ilmastodiplomatian neuvotteluihin ja päätöksentekoprosesseihin; kannustaa komissiota jatkamaan alkuperäiskansojen ja EU:n välisen vuoropuhelun ja yhteistyön edistämistä;

Ihmisoikeudet, liiketoiminta ja kauppa

51. korostaa kaupan merkitystä keskeisenä välineenä EU:n kumppanimaiden ihmisoikeustilanteen edistämisessä ja parantamisessa, myös yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP+) puitteissa; panee kuitenkin merkille, että joissakin asianomaisissa maissa tilanne on kohentunut vain vähän tai ei lainkaan; pitää valitettavana ylenmääräisten ja riistävien liiketoimien haitallisia vaikutuksia ihmisoikeuksiin ja demokratiaan ja tuomitsee luonnonvaroja laittomasti hyödyntävät yritykset, joiden toiminta vaikuttaa epäsuotuisasti ihmisoikeuksien toteutumiseen paikallisyhteisöissä;
52. kehottaa EU:ta varmistamaan, että otetaan käyttöön toisiaan täydentävät ja kunnianhimoiset eurooppalaiset ja kansainväliset välineet, joissa vahvistetaan vankat aineelliset määräykset, mukaan lukien oikeussuojan saatavuus ja tehokkaat oikeussuojakeinot asiaankuuluville henkilöille; kehottaa tältä osin pyrkimään nopeasti ja määrätietoisesti sopimukseen yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusveloitteesta annettavasta EU:n direktiivistä, johon sisältyy sitovia EU:n sääntöjä työntekijöiden oikeuksia sekä ihmis- ja ympäristöoikeuksia koskevasta yritysten vastuullisesta toiminnasta, ja saattamaan oikea-aikaisesti päätökseen pakkotyövoiman käyttöä koskevan tuotekiellon, jolla varmistetaan pakkotyövoiman avulla valmistettujen tuotteiden kieltäminen unionin markkinoilla; korostaa, että uhrien, heidän edustajiensa, ammattiliittojen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien tarkoituksenmukainen osallistuminen on keskeinen ja muuttumaton osa

huolellisuusvelvoiteprosessia ja myös olennainen vaihe pakkotyön tunnistamisessa, käsittelemisessä ja korjaamisessa; korostaa sellaisten korjaavien toimenpiteiden ja sellaisen oikeussuojan saatavuuden merkitystä, jotka ovat yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien Yhdistyneiden kansakuntien ohjaavien periaatteiden mukaisia, mukaan lukien taloudelliset ja muut kuin taloudelliset toimenpiteet, ja joiden yhteydessä kuullaan uhreja; kehottaa komissiota esittämään neuvostolle suosituksen kunnianhimoisen valtuutuksen antamisesta EU:lle osallistumisesta mahdollisimman pian käynnissä oleviin neuvotteluihin yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevasta YK:n oikeudellisesti sitovasta välineestä; kehottaa komissiota, EUH:ta ja EU:n edustustoja puolustamaan yritysten yhteiskuntavastuuta ja yritysten vastuuvollisuutta ja periaatteita vuoropuhelussaan kolmansien maiden kanssa ja tuessaan näiden omien kansallisten toimintasuunnitelmien laatimiselle;

53. muistuttaa yritysten vastuusta sen varmistamisessa, etteivät ne ole toiminnassaan ja toimitusketjuissaan osallisina ihmisoikeusrikkomuksissa, kuten alkuperäiskansojen sekä ympäristö- ja työoikeuksien puolustajiin kohdistuvissa rikkomuksissa; korostaa, että valtioilla ja muilla toimijoilla, kuten yrityksillä, on keskeinen velvollisuus ja vastuu hillitä ilmastonmuutoksen vaikutuksia, ehkäistä niiden kielteisiä vaikutuksia ihmisoikeuksiin ja edistää asianmukaista ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaista toimintapolitiikkaa;
54. muistuttaa, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 23 artiklassa vahvistetaan oikeus työhön, ja korostaa tässä yhteydessä, että yli kaksi kolmasosaa työpaikoista maailmassa on pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) tarjoamia työpaikkoja ja että ne voivat tukea sosiaalisten ja taloudellisten oikeuksien edistämistä; muistuttaa tässä yhteydessä, että pk-yrityksille on tärkeää varmistaa riittävät tasapuoliset toimintaedellytykset;
55. muistuttaa, että elinkeinovapaus on perusoikeuskirjan 16 artiklassa vahvistettu oikeus; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita ottamaan johtavan aseman YK:ssa ja muilla monenvälisillä foorumeilla käytävissä keskusteluissa elinkeinovapauten liittyvän ihmisoikeuden tunnustamiseksi maailmanlaajuisesti;

Hlbtqi+ -henkilöiden oikeudet

56. pitää valitettavina ihmisoikeusloukkauksia, mukaan lukien lesboihin, homoihin, biseksuaaleihin, transihmisiin, ei-binäärisiin, intersukupuolisiin ja queer-ihmisiin (hlbtqi+ -henkilöt) ja heidän oikeuksiensa puolustajiin kohdistuva syrjintä, leimaaminen, segregaatio, vaino, väkivalta ja murhat kaikkialla maailmassa; toteaa, että osallistava koulutus on tärkeää syrjinnän torjumiseksi sen alkuvaiheista lähtien; pitää erittäin huolestuttavana hlbtqi+ -henkilöihin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvan vihan leviämistä sekä ja hlbtqi+ -vastaista narratiivia ja lainsäädäntöä; kehottaa EU:n ulkopuolisia maita hyväksymään erityisiä toimintapolitiikkoja, joilla suojellaan hlbtqi+-henkilöitä ja tarjotaan heille välineet ilmoittaa turvallisesti heidän oikeuksiensa loukkaamisesta; kehottaa EU:n ulkopuolisia maita poistamaan säännökset, jotka suoraan tai välillisesti johtavat hlbtqi+-henkilöiden syrjintään, häirintään ja vainoon; toistaa kehoituksensa panna kaikilta osin täytäntöön hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2020–2025, joka on EU:n väline hlbtqi+-henkilöiden tilanteen parantamiseksi kaikkialla maailmassa; ilmaisee erityisen huolensa hlbtqi+-

henkilöistä, jotka elävät epädemokraattisissa järjestelmissä, ja kehottaa ottamaan käyttöön joustavia mekanismeja heidän ja heidän oikeuksiensa puolustajien suojelemiseksi; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita soveltamaan perusteellisesti ja johdonmukaisesti EU:n suuntaviivoja hlbtq-henkilöiden kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi ulkopolitiikassaan;

Lapsen oikeudet

57. tuomitsee jyrkästi lapsen oikeuksien kunnioittamisen heikkenemisen ja näiden oikeuksien lisääntyvät loukkaukset, kuten väkivalta, lapsi- ja pakkoavioliitot, seksuaalinen hyväksikäyttö, sukupuolielinten silpominen, ihmiskauppa, lapsityövoiman käyttö, lasten pakkotyö mukaan lukien, lapsisotilaiden värväminen, myös rikollisryhmien toimesta, koulutuksen ja terveydenhuollon puute, mukaan lukien oikeus saada opetusta omasta kulttuuristaan, traditioistaan ja kielistään, aliravitsemus, segregatio ja äärimmäinen köyhyys; tuomitsee lasten ja myös etnisiin vähemmistöihin kuuluvien lasten sieppaukset, pakkoerottamiset ja karkottamiset, adoptoinnit ja pakkosulauttamiset erityisesti sodissa ja konflikteissa; korostaa, että maailmassa on edelleen suuri määrä pakkotyötä tekeviä lapsia, jotka yleensä joutuvat työskentelemään vaarallisissa olosuhteissa; toistaa vaatimuksensa järjestelmällisestä ja johdonmukaisesta lähestymistavasta lasten oikeuksien edistämiseksi ja puolustamiseksi kaikessa EU:n toimintapolitiikassa; kehottaa sisällyttämään erityisen lasten oikeuksia koskevan lähestymistavan oikeusprosesseihin, jotta parannetaan lasten oikeussuojan ja tehokkaiden oikeussuojakeinojen saatavuutta ja varmistetaan oikeuksien loukkaajien vastuuvollisuus; korostaa, että lapsille, joiden oikeuksia on loukattu konflikteissa eri puolilla maailmaa, on luotava kestäviä keinoja sopeuttaa heidät takaisin yhteiskuntaan ja saada heille korvauksia; kehottaa kiireellisesti ratifioimaan YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen yleismaailmallisesti ja täysimääräisesti;
58. korostaa koulutuksen merkitystä lasten ja nuorten kehityksessä kaikkialla maailmassa; korostaa, että mahdollisuus yleiseen, osallistavaan ja laadukkaaseen koulutukseen on ihmisoikeus, johon olisi sisällyttävä tietoisuuden lisääminen lasten ja nuorten ihmisoikeuksista sekä siitä, mikä on oikeuksien loukkaamista ja miten siitä ilmoitetaan; ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 26 artiklan mukaan vanhemmilla on ensisijainen oikeus valita lapsilleen annettavan opetuksen laatu; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tekemään kaikkensa sen varmistamiseksi, että oikeutta koulutukseen kunnioitetaan kaikkialla maailmassa, myös pakolaisleireillä ja -keskuksissa; kehottaa komissiota ja EUH:ta säilyttämään unionin ulkoisen rahoituksen välineiden kautta annettavan kattavan rahoituksen koulutukselle ja tukemaan EU:n ulkopuolisia maita laadukkaiden koulutusjärjestelmien luomisessa ja kehittämisessä; korostaa, että kaiken opetusmateriaalin on vastattava Unescon koulutusta koskevia normeja;

Vammaisten oikeudet

59. pitää huolestuttavina haasteita, jotka liittyvät vammaisten henkilöiden oikeuksien täysimääräiseen toteutumiseen, mukaan lukien osallistava ja laadukas koulutus, terveydenhuolto ja työllistyminen sekä poliittiseen elämään osallistuminen; kehottaa jälleen EU:ta avustamaan kaikkialla maailmassa vammaisten henkilöiden omaishoitajia tukevien toimintapolitiikkojen kehittämisessä; kehottaa kaikkia sidosryhmiä lisäämään

yhteiskunnallista tietoisuutta ja torjumaan vammaisiin henkilöihin kohdistuvaa syrjintää; kehottaa jälleen komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään toimiaan vammaisten henkilöiden yhtäläisten oikeuksien edistämiseksi EU:n ulkoisen toiminnan avulla, myös ehdokasvaltioiden osalta, YK:n vammaisyleissopimuksen osapuolina olevien valtioiden nykyisten velvoitteiden mukaisesti; korostaa tarvetta varmistaa järjestelmällinen ja jäsenelty vuoropuhelu vammaisia henkilöitä kumppanimaissa edustavien järjestöjen kanssa ja panna täytäntöön toimintapolitiikkoja, joilla taataan, että he voivat nauttia täysimääräisesti yhdenvertaista osallistumista yhteiskuntaan koskevasta ihmisoikeudesta, myös käyttäessään äänioikeuttaan, heidän erityistarpeensa ja näkökulmansa huomioon ottaen; kehottaa jälleen EU:ta avustamaan kumppanimaita vammaisten henkilöiden korkealaatuista, saavutettavaa ja kohtuuhintaista hoitoa tukevien toimintapolitiikkojen kehittämisessä; kehottaa hyväksymään nopeasti ehdotuksen neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskevan periaatteen täytäntöönpanosta;

Ikääntyneiden henkilöiden oikeudet

60. kehottaa jälleen EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehittämään uusia keinoja ikääntyneiden oikeuksien vahvistamiseksi ja ottamaan huomioon heidän kohtaamansa moninaiset haasteet, kuten muun muassa ikään perustuva syrjintä, köyhyys, väkivalta, sosiaalisen suojelun puute, yksinäisyys ja digitaalinen syrjäytyminen; kehottaa EU:n ulkopuolisia maita hyväksymään toimintapolitiikkoja, joilla helpotetaan ikääntyneiden mahdollisuuksia saada laadukkaita, helposti saatavilla olevia ja kohtuuhintaisia terveydenhuolto-, sosiaali- ja oikeudellisia palveluja kiinnittäen erityistä huomiota siihen, että torjutaan erityisesti ikääntyneiden naisten köyhyysriskiä, joka johtuu heidän työuransa aikaisista sukupuolten välisistä palkkaeroista; korostaa, että heidän itsenäinen osallistumisensa julkisten asioiden hoitamiseen olisi taattava ja että heidän olisi voitava nauttia täysimääräisesti ja arvokkaasti ihmisoikeuksistaan ja perusvapauksistaan;

Oikeus ruokaan, veteen ja sanitaatioon

61. muistuttaa, että oikeus ruokaan, turvalliseen juomaveteen ja sanitaatioon, mukaan lukien fyysiset ja taloudelliset mahdollisuudet saada riittävästi turvallista ruokaa ja vettä ja käyttää hygieniajärjestelmiä, on kansainvälisesti tunnustettu ihmisoikeus; on erittäin huolestunut oikeutta ruokaan uhkaavista maailmanlaajuisista haasteista, erityisesti sota- ja konfliktitilanteissa sekä ilmastonmuutoksesta johtuvissa luonnonkatastrofeissa ja äärimmäisissä sääolosuhteissa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään oikeutta ruokaan koskevien pakollisten suuntaviivojen laatimista YK:n järjestelmässä; kehottaa hyväksymään julkisia toimintapolitiikkoja, joilla torjutaan nälänhätää ja erityisesti lasten nälänhätää muun muassa tehostamalla kansainvälistä yhteistyötä maailmanlaajuisen heikon ruokaturvan torjumiseksi ja tarjoamalla kiireellistä apua nälänhädän ja vajaan ravitsemuksen vaarassa oleville väestöryhmille;
62. kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja kansainvälistä yhteisöä tehostamaan välittömästi toimiaan vakavan elintarvikepulan kehityssuunnan pysäyttämiseksi; korostaa, että ruokaturvatilannetta ovat heikentäneet useat konfliktit eri puolilla maapalloa, kuten vallitsevat konfliktit maissa, jotka ovat primaarielintarvikkeiden ja erityisesti viljan

suuria maailmanlaajuisia viejämaita, mistä on aiheutunut huomattavia seurauksia eri puolilla maailmaa; tuomitsee jyrkästi heikon ruokaturvan käytön tai sillä uhkaamisen poliittisena sodankäynnin välineenä sekä elintarvikkeiden hinnalla keinottelun haitalliset vaikutukset;

Oikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön

63. korostaa, että ilmastokriisi ja sen ympäristövaikutukset ja vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavat suoraan kaikkien ihmisoikeuksien tosiasialliseen toteutumiseen ja että näillä kysymyksillä on keskinäinen yhteys ja riippuvuussuhde; kehottaa hyväksymään nopeasti toimintapolitiikkoja, joilla tehostetaan kansainvälistä yhteistyötä ja vahvistetaan tältä osin valmiuksien kehittämistä YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 76/300 mukaisesti; antaa tunnustusta kansalaisjärjestöjen, ympäristöalan ihmisoikeuksien puolustajien ja alkuperäiskansojen aktivistien ratkaisevan tärkeälle työlle ympäristön ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja suojelemiseksi; pitää valitettavana ympäristöalan ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvaa uhkaa ja tuomitsee kaikenlaisen heihin kohdistuvan väkivallan sekä kehottaa takaamaan heidän tehokkaan suojelunsa; korostaa tarvetta puuttua tehokkaasti ympäristön tuhoutumisesta ja ilmastonmuutoksesta johtuvaan ihmisten pakkomuuttoon, mikä lisää riskiä ihmisoikeusloukkauksista ja eri hyväksikäytön muodoille altistavista haavoittuvuuksista; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan, joilla tuetaan alueellisia mekanismeja, joita ovat muun muassa ympäristön puolustajia käsittelevä YK:n erityisraportoi ja Escazún sopimus¹⁸;
64. kehottaa EU:ta, YK:ta ja alueellisia ihmisoikeusmekanismeja ottamaan merkittävemmän roolin maailmanlaajuisen ekosysteemien ja ympäristön puolustajien suojelussa varsinkin niillä alueilla, joilla ilmastonmuutoksella on vakavia vaikutuksia alkuperäis- ja paikallisyhteisöihin; kehottaa EU:ta edistämään YK:n tason aloitetta, jotta kansainväliset tarkkailijat voivat valvoa vakavia ympäristövahinkoja tai -kriisejä sekä tilanteita, joissa ympäristöoikeuksien puolustajat ovat eniten vaarassa, ja toimimaan yhteistyössä viranomaisten kanssa ja avustamaan niitä ympäristöoikeuksien puolustajia suojelevien olosuhteiden luomisessa;
65. kannustaa EU:ta ja jäsenvaltioita edistämään ympäristötuhorikoksen tunnustamista Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön mukaiseksi kansainväliseksi rikokseksi;
66. muistuttaa, että puhtaaseen energiaan siirtymän on oltava oikeudenmukainen ja siinä on kunnioitettava kaikkien perusoikeuksia; korostaa, että energiasiirtymää koskevien toimintapolitiikkojen ja hankkeiden suunnittelu ja täytäntöönpano olisi toteutettava siten, että ihmisoikeusloukkauksia ei pahenneta eikä vahingoiteta ympäristöä;

Ihmisoikeudet ja digitaalitekniologia

67. pitää huolestuttavana tekoälyn demokratiolle ja ihmisoikeuksille mahdollisesti aiheuttamaa uhkaa, erityisesti jos sitä ei säännellä asianmukaisesti; suhtautuu myönteisesti 26. kesäkuuta 2023 annettuihin neuvoston päätelmiin, joilla vahvistetaan

---

¹⁸ Tiedon saantia, kansalaisten osallistumista ja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella koskeva alueellinen sopimus, 4. maaliskuuta 2018.

EU:n roolia ja johtoasemaa maailmanlaajuisessa digitaalisessa hallinnossa ja erityisesti sen asemaa maailmanlaajuisen digitaalisen säännösten kehittäjänä, ja pitää tässä yhteydessä myönteisenä ehdotusta asetukseksi tekoälyä koskevien sääntöjen yhdenmukaistamisesta, jonka avulla on suojeltava ihmisoikeuksia, erityisesti oikeutta yksityiselämään ja syrjimättömyyteen, ja etuja, joita tekoäly voi tarjota ihmisten hyvinvoinnille; korostaa, että uudet ja kehittyvät teknologiat, kuten vakoiluohjelmat, edellyttävät kiireellistä valvontaa, ehdotonta avoimuutta ja asianmukaisia suojatoimia; korostaa, että näihin teknologioihin on tärkeää soveltaa ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa; tuomitsee uusien ja kehittyvien teknologioiden käytön pakkokeinoina ihmisoikeuksien puolustajien, aktivistien, toimittajien, asianajajien ja vähemmistöjen häirinnän, pelottelun ja vainon lisäämiseksi; on vakaasti sitä mieltä, että vakoiluohjelmien vienti unionista sellaisiin maihin, joissa näitä välineitä käytetään ihmisoikeusaktivisteja, toimittajia ja hallituksen arvostelijoita vastaan, loukkaa vakavasti perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja rikkoo räikeästi unionin vientisääntöjä;

68. pitää valitettavina autoritaaristen ja totalitaaristen hallintojen käytäntöjä, joilla rajoitetaan kansalaisten pääsyä internetiin, kuten muun muassa internetyhteyksien katkaiseminen julkisten kokoontumisten ja mielenosoitusten aikana; painottaa sellaisen avoimen, vapaan, vakaan ja turvallisen kybertoimintaympäristön merkitystä, jossa pidetään kiinni demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen keskeisistä arvoista; korostaa, että EU:n digitaalisen diplomatian on tärkeää edistää ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa digitaalitekologiaan;
69. ilmaisee huolensa kyberhyökkäyksistä, joita pidetään hybridiuhkina ja joita kohdistetaan usein siviiliväestön kannalta kriittisiin palveluihin ja infrastruktuuriin; ilmaisee huolensa tämän ilmiön yleistymisestä, koska se voi myös johtaa kansalaisten digitaalisten oikeuksien loukkauksiin ja lisätä väkivaltaa verkon ulkopuolella;
70. kehottaa komissiota ja EUH:ta edistämään disinformaatiota ja vihapuhetta koskevien lakien hyväksymistä EU:n ulkopuolisissa maissa, kieltämään nimenomaisesti puheen, joka yllyttää syrjintään, vihaan tai väkivaltaan rodun, etnisen alkuperän, kansalaisuuden, sosiaaliluokan, vammaisuuden, kastin, uskonnon, vakaumuksen, iän, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen tai sukupuoli-identiteetin perusteella, ja rankaisemaan siitä sekä painostamaan teknologiayrityksiä ja sosiaalisen median alustoja edistämään verkkoympäristöä, jossa ihmisoikeudet otetaan huomioon;

Ihmisoikeuksien ja demokratian edistämistä ja suojelemista kaikkialla maailmassa koskevan EU:n välineistön vahvistaminen

Ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma

71. toteaa, että ilman ajallisesti määritettyjä ja konkreettisia tavoitteita on vaikea arvioida EU:n ja sen jäsenvaltioiden osalta ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman tähänastista täytäntöönpanoa; panee merkille toimintasuunnitelman väliarvioinnissa tehdyn huomion ennennäkemättömistä haasteista, joita maailma on kohdannut toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen, ja ihmisoikeuksien suojelun yleisen heikentymisen viime vuosina, mutta korostaa, että tämän pitäisi johtaa siihen, että toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa tehostetaan sen

jäljellä olevana aikana, jotta voidaan maksimoida ihmisoikeuksien ja demokratian välinen synergia ja täydentävyys paikallisesti, kansallisesti ja maailmanlaajuisesti; suhtautuu myönteisesti siihen, että väliarvioinnin puitteissa arvioidaan ihmisoikeuksien puolustajia koskevia EU:n toimia; kehottaa sisällyttämään seuraavan EU:n toimintasuunnitelman pilareihin ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden puolustamisen ja edistämisen ja kiinnittämään tässä yhteydessä erityistä huomiota narratiiveihin ja välineisiin, joita autoritaariset ja epäliberaalit hallinnot käyttävät hyökkäyksissään; korostaa tarvetta kuroa umpeen kuilu toimintasuunnitelman strategisen vision ja tavoitteiden sekä sen operatiivisen ulottuvuuden välillä; korostaa sen merkitystä, että jäsenvaltiot ottavat vastuuta ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta ja raportoivat julkisesti tämän strategisen asiakirjan mukaisista toimistaan; kannustaa kansallisia ja alueellisia parlamentteja, kansallisia ihmisoikeusinstituutioita ja paikallisia kansalaisyhteiskunnan järjestöjä tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kanssa niiden osallistuessa EU:n ulkoisen ihmisoikeuspolitiikan toteuttamiseen;

Ihmisoikeuksista vastaava unionin erityisedustaja

72. antaa täyden tukensa ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan työlle, jolla edistetään EU:n ihmisoikeustoimien näkyvyyttä ja johdonmukaisuutta EU:n ulkosuhteissa; kehottaa EUH:ta vahvistamaan erityisedustajan roolia ja parantamaan sen näkyvyyttä ihmisoikeuksien edistämisessä ja suojelemisessa, kun tehdään yhteistyötä kolmansien maiden ja samanmielisten kumppanien kanssa, sekä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon ohjaamisessa; kehottaa parantamaan toimeksiantoon liittyvän työn vastuuvollisuutta, avoimuutta ja näkyvyyttä muun muassa raportoimalla julkisesti maakohtaisista vierailuista, työohjelmasta ja painopisteistä; katsoo, että toimeksiannon laajuuden vuoksi on tarpeen nimittää kokoaikainen toimeksiannon haltija; vaatii, että seuraavan erityisedustajan nimittäminen vahvistetaan vasta, kun parlamentin ulkoasiainvaliokunta ja ihmisoikeuksien alivaliokunta ovat antaneet myönteisen arvion, ja että erityisedustajan on raportoiva parlamentille säännöllisesti;

Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa sekä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva aihekohtainen ohjelma

73. muistuttaa, että naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineellä – Globaali Eurooppa, mukaan lukien sen ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva aihekohtainen ohjelma, on keskeinen rooli EU:n lippulaivavälineenä ihmisoikeuksien ja demokratian edistämisessä ja suojelemisessa kaikkialla maailmassa; kehottaa vallitsevat maailmanlaajuiset taantumukselliset kehityssunnat huomioon ottaen lisäämään kansalaisyhteiskunnan järjestöille, demokratiaa puolustaville aktivisteille ja mediaorganisaatioille annettavaa tukea, myös eurooppalaisen demokratia rahaston kautta; korostaa, että kansalaisyhteiskunta ja muut paikalliset kumppanit on otettava mukaan kaikkiin asiaankuuluviin EU:n ulkoisiin toimiin; toistaa, että ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa on tärkeää virtaviivaistaa EU:n ulkoisen toiminnan välineissä;
74. kehottaa jälleen lisäämään naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen nojalla tehtyjen rahoitussopimusten ihmisoikeusmääräyksiin liittyvää avoimuutta ja

selventämään tällaisten sopimusten soveltamisen keskeyttämismekanismeja ja -perusteita tilanteessa, jossa ihmisoikeuksia, demokraattisia periaatteita ja oikeusvaltioperiaatetta loukataan; korostaa, että EU:n olisi ehdottomasti pidättäydyttävä käyttämästä budjettitukea tukimuotona hallinnoille, jotka laiminlyövät vakavasti ihmisoikeuksia, demokratiaa ja korruption torjuntaa koskevien kansainvälisten normien noudattamista; korostaa, että tuki olisi näissä tapauksissa kanavoitava kansalaisyhteiskunnan kautta; kehottaa EU:ta erityisen huolellisesti arvioimaan ja torjumaan kaikkia loukkauksia, jotka liittyvät unionin omiin toimintapolitiikkoihin, hankkeisiin ja rahoitukseen kolmansissa maissa, myös perustamalla valitusmekanismin yksittäisille henkilöille tai ryhmille, joiden oikeuksia EU:n toiminta näissä maissa on saattanut loukata;

75. muistuttaa, että EU on ilmoittanut sitoutuneensa tukemaan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen puitteissa toteutettavissa ulkoisissa toimituksissa siirtymistä laitoshoidosta perhe- ja yhteisöperustaiseen hoitoon; kehottaa siksi EU:n toimielimiä olemaan myöntämättä rahoitusta laitoksille tai niiden kunnostamiseen, rakentamiseen tai peruskorjaukseen, jollei rahoitus ole osa laitoshoidosta luopumista koskevaa prosessia;

EU:n kansainväliset sopimukset

76. korostaa, että ihmisoikeuslausekkeitä olisi sovellettava johdonmukaisesti kaikkiin EU:n kolmansien maiden kanssa tekemiin kansainvälisiin sopimuksiin, alakohtaiset sopimukset ja investointisopimukset mukaan luettuina, että niitä olisi seurattava tiiviisti ja tuettava selkeillä ihmisoikeusloukkausten tapauksissa sovellettavilla vertailuarvoilla ja menettelyillä ja että niiden olisi tarjottava perusta kolmannen maan kanssa tehtävälle käytännölliselle ja joustavalle ihmisoikeusyhteistyölle; panee merkille, että vuoteen 2014 asti EU oli virallisesti soveltanut ihmisoikeuslausekkeitä yli kaksikymmentä kertaa ja että sen jälkeen se on hyväksynyt lausekkeiden mukaisia ”asianmukaisia toimenpiteitä” vain kerran; toistaa, että EU:n olisi reagoitava nopeasti ja päättäväisesti, jos sen kumppanimaat rikkovat vakavasti ja jatkuvasti ihmisoikeuslausekkeitä, lopulta keskeyttämällä asianomaiset sopimukset, jos muut vaihtoehdot osoittautuvat tehottomiksi
77. kehottaa panemaan täytäntöön EU:n oikeusasiamiehen suosituksen kanteluiden käsittelyportaalin perustamisesta EU:n kaupan ja rahoitusvälineiden puitteissa ja mukauttamaan komission keskitettyä asiointipistettä niin, että sinne on mahdollista kannella ihmisoikeuslausekkeiden noudattamisen laiminlyönneistä, ja toteaa, että niiden olisi oltava helposti saatavilla, avoimia ja sovellettava kansalaisille; kannustaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita jatkamaan yhteistyötä oikeusasiamiehen kanssa uusien strategioiden ja välineiden kehittämiseksi, jotta ihmisoikeuksia voidaan suojella ja edistää kaupan avulla; kehottaa komissiota parantamaan parlamentille suunnattua viestintäänsä sen huomioista ja päätöksistä, jotka koskevat ihmisoikeuslausekkeiden täytäntöönpanoa kansainvälisissä sopimuksissa;

EU:n ihmisoikeusvuoropuhelut

78. korostaa ihmisoikeusvuoropuhelujen merkitystä EU:n ihmisoikeuksia koskevassa välineistössä ja keskeisenä välineenä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa; korostaa, että näissä vuoropuheluissa olisi

käsiteltävä kaikkia ihmisoikeus- ja demokratiatilanteita asianomaisten maiden kanssa; korostaa riippumattomien kansalaisjärjestöjen roolia ja tarvetta taata niiden oikeutettu osallistuminen vuoropuhelujen valmistelun ja jatkotoimien avulla; korostaa, että kansalaisyhteiskunnan osallistumisessa ei tähän liittyen saa esiintyä syrjintää; katsoo, että ihmisoikeusvuoropuheluja olisi pidettävä keskeisenä osana EU:n jatkuvaa sitoutumista eikä mekaanisena toimenpiteenä tai erillisenä välineenä; muistuttaa, että näitä vuoropuheluja on käytettävä yhdessä ja synergiassa muiden välineiden kanssa, ne olisi toteutettava tulossuuntautuneesti ja niitä olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen; painottaa, että jos konkreettisia tuloksia ei saada aikaan, sillä olisi oltava seurauksia laajemmin kahdenvälisille suhteille; toistaa, että on tarpeen ottaa esille yksittäisiä tapauksia, kuten Euroopan parlamentin päätöslauselmissa esiin tuodut tapaukset sekä Saharov-palkinnon saajat ja finalistit, ja varmistaa asianmukaiset jatkotoimet; kehottaa EUH:ta ja EU:n edustustoja parantamaan näiden vuoropuhelujen ja niiden tulosten näkyvyyttä muun muassa julkaisemalla yhteisen lehdistötiedotteen ja seuraamalla niitä asianmukaisesti;

EU:n maailmanlaajuinen ihmisoikeuspakotejärjestelmä (EU:n Magnitski-laki)

79. panee merkille, että EU:n maailmanlaajuista ihmisoikeuspakotejärjestelmää (EU:n Magnitski-laki) on tähän mennessä käytetty vain rajoitetusti keskeisenä poliittisena välineenä EU:n puolustaessa ihmisoikeuksia ja demokratiaa kaikkialla maailmassa; panee kuitenkin merkille haasteet, joita yksimielisyyttä koskeva vaatimus aiheuttaa hyväksymisessä, ja toistaa kehoituksensa ottaa käyttöön määräenemmistöäänestys tähän järjestelmään liittyvissä päätöksissä; kehottaa käyttämään tätä välinettä dynaamisemmin ja johdonmukaisemmin, myös yhteistyössä samanmielisten kumppanien kanssa; kehottaa neuvostoa toteuttamaan toimia parlamentin päätöslauselmissaan esittämien pakotteiden asettamista koskevien pyyntöjen osalta; tukee kaikilta osin mahdollisuutta määrätä vakavista ihmisoikeusloukkauksista kohdennettuja korruption vastaisia pakotteita, mikä on ollut parlamentin pitkäaikainen prioriteetti; pitää komission tähän liittyvää ehdotusta myönteisenä ja kehottaa neuvostoa hyväksymään sen pikaisesti ja joko sisällyttämään sen maailmanlaajuiseen ihmisoikeuspakotejärjestelmään tai käyttämään eri järjestelmää;
80. korostaa, että pakotteiden johdonmukaisella ja yhdenmukaisella soveltamisella kaikissa jäsenvaltioissa on merkitystä EU:n ulkoisen toiminnan uskottavuudelle ja tehokkuudelle; korostaa, että pakotteet on pantava täysimääräisesti täytäntöön, ja kehottaa puuttumaan sääntöjen rikkomisiin ja kiertämiseen tehokkaasti;

Demokratiatukitoimet

81. toistaa huolensa autoritaaristen, totalitaaristen ja epäliberaalien hallintojen lisääntyvistä hyökkäyksistä demokraattisia instituutioita, normeja ja kansalaisyhteiskuntaa vastaan sekä pyrkimyksistä muuttaa kansainvälisiä normeja; korostaa, että demokratian puolustamisesta ja tukemisesta kaikkialla maailmassa on tulossa yhä enemmän geopoliittinen ja strateginen intressi; katsoo, että on lisättävä toimia, joilla parannetaan tietoisuutta demokraattisen kulttuurin heikentämisestä kolmansissa maissa, ja toistaa, että demokraattista kulttuuria on vahvistettava; muistuttaa EU:n vaalitarkkailuvaltuuskuntien merkityksestä ja parlamentin panoksesta niiden menetelmien kehittämiseen ja tehostamiseen; pyytää kolmansia valtioita panemaan

täytäntöön EU:n vaalitarkkailuvaltuuskuntien ja muiden tunnustettujen kansainvälisten elinten suositukset tulevien vaaliprosessiensa parantamiseksi ja näin edistämään vaaliprosessien avoimuutta ja laillisuutta asianomaisten valtioiden demokraattisten normien vahvistamiseksi; suhtautuu myönteisesti eurooppalaisen demokratiarahaston työhön ja toistaa, että sen toimintaa ja resursseja on edelleen vahvistettava;

EU:n tuki ihmisoikeuksien puolustajille ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioille

82. pitää erittäin huolestuttavina ihmisoikeuksien puolustajiin sekä heidän perheisiinsä, yhteisöihinsä ja asianajajiinsa kohdistuneita hyökkäyksiä ja häirintää ja pitää erityisen huolestuttavana, että heidän vainoamiseensa käytetään yhä kehittyneempiä keinoja; tuomitsee jyrkästi ihmisoikeuksien puolustajiin ja kansalaisjärjestöihin kohdistuvat lait, kuten terrorismin vastaiset lait, kansalliset turvallisuuslait ja kunnianloukkausten vastaiset lait, joita käytetään heidän työnsä kriminalisointiin ja heidän leimaamiseensa; pitää valitettavana, että kansalaisjärjestöjä häiritään kolmansissa maissa lainsäädännöllä, kuten ulkomaisia agenteja koskevilla ja vastaavilla laeilla, ja pitää valitettavana myös muita niiden laillisessa työssään kohtaamia rajoituksia; tukee ihmisoikeuksien puolustajia, antaa heille tunnustusta ja kiittää heitä varauksetta heidän rohkeasta ja ratkaisevan tärkeästä työstään sekä EU:n toimista heidän suojelunsa varmistamiseksi kaikkialla maailmassa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita soveltamaan täysimääräisesti ja johdonmukaisesti ihmisoikeuksien puolustajia koskevia EU:n suuntaviivoja ja edistämään siten sellaista ennakoivaa, kokonaisvaltaista ja pitkän aikavälin lähestymistapaa ihmisoikeuksien puolustajien suojeluun, jolla ennakoidaan ja lievennetään ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvia vakavia ongelmia, kuten hyökkäyksiä ja uhkia, joista he itse, heidän perheenjäsenensä ja yhteisönsä joutuvat usein maksamaan kalliin henkilökohtaisen hinnan; korostaa kiireellistä tarvetta ihmisoikeuksien puolustajia koskevien suuntaviivojen kattavalle ja oikea-aikaiselle tarkistamiselle, jotta voidaan puuttua uusiin haasteisiin ja uhkiin ja varmistaa, että suuntaviivoja voidaan soveltaa ja että ne ovat tehokkaita ihmisoikeuksien puolustajien maailmanlaajuisessa suojelussa, sekä sisällyttää päivitettyihin suuntaviivoihin sukupuolinäkökohdat huomioon ottavia ja intersektionaalisia lähestymistapoja, joissa otetaan huomioon ihmisoikeuksien puolustajien erilaiset taustat ja kokemukset sekä mahdolliset erityishaavoittuvuudet;
83. korostaa, että ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuu kansallisten viranomaisten tai niiden sijaistoimijoiden taholta yhä enemmän valtioiden rajat ylittäviä uhkauksia; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita yksilöimään nämä uhkaukset ja puuttumaan niihin EU:ssa ensisijaisena ja olennaisena osana ihmisoikeuksien puolustajia koskevia suuntaviivoja; kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita tarjoamaan EU:ssa asuville ulkomaisille ihmisoikeuksien puolustajille asianmukaiset taloudelliset ja muut keinot, jotta he voivat jatkaa ihmisoikeustyötään etänä ja vailla pelkoa kostotoimista; painottaa, että EU:ssa ihmisoikeuksien puolustajia häiritsevät kolmansien maiden virkamiehet ja toimijat sekä heitä avustavat paikalliset yksityishenkilöt tai elimet olisi saatava vastaamaan teoistaan; korostaa, että on tärkeää tarjota lainvalvontaviranomaisille koulutusta ja resursseja näiden ylikansallisten hyökkäysten torjumiseksi;
84. vaatii, että EUH, komissio ja EU:n edustustot kiinnittävät erityistä huomiota vaarassa olevien Saharov-palkinnon saajien ja finalistien tilanteeseen ja ryhtyvät päättäväisiin

toimiin yhteistyössä jäsenvaltioiden ja parlamentin kanssa varmistaakseen heidän hyvinvointinsa, turvallisuutensa tai vapauttamisensa;

85. kehottaa lisäämään ihmisoikeuksien puolustajien suojelua ja tukemista koskevien EU:n toimien ja kanavien näkyvyyttä; kehottaa jäsenvaltioita näyttämään esimerkkiä ja kehittämään vankkoja ja tehokkaita kansallisia ihmisoikeuksien puolustajia koskevia suuntaviivoja ja lakeja, jotka toimivat mallina muille maille; tunnustaa EUH:n, komission ja jäsenvaltioiden kollektiivisen vastuun ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamisessa ja kehottaa EU:ta panemaan täytäntöön aidon ihmisoikeuksien puolustajia koskevan Team Europe - lähestymistavan; tukee täysin ProtectDefenders.eu-mekanismeja ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään vastaavien mekanismien luomista kolmansissa maissa sekä EU:n, sen jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden yhteisiä toimia ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiseksi; korostaa, että on tärkeää, että EU:n erityisedustajat tekevät ihmisoikeuksien suojelemisessa ja yksittäistapauksissa yhteistyötä kansallisten viranomaisten kanssa; kehottaa jälleen komissiota omaksumaann ennakoivan roolin vaarassa olevia ihmisoikeuksien puolustajia koskevan EU:n laajuisen monikertaviisumijärjestelmän perustamisessa; kehottaa jäsenvaltioita tekemään diplomaattisissa edustustoissaan menettelyihin liittyviä parannuksia, jotta varmistetaan nopeat, ymmärrettävät, helposti saatavilla olevat ja toteutettavat viisumihakemusprosessit; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä erityisen viisumiluokan perustamiseksi ja sisällyttämiseksi EU:n viisumisäännöstöön, mikä virtaviivaistaisi viisumimenettelyjä ja edistäisi EU:n viisumihakemusprosessin yhdenmukaisuutta; kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa laatimaan yhteistyössä jäsenvaltioiden ja parlamentin kanssa vuosittaisen luettelon ihmisoikeuksien puolustajien kannalta vakavaa huolta aiheuttavista maista, jotta mahdollistetaan koordinoitunut Team Europe -toimet, resurssien saatavuus, tehostettu seuranta, erityisstrategiat ja vahvempi tuki kaikilla tasoilla; kannustaa vastuuvollisuuden ylläpitämiseksi esittelemään luettelon ja tarkastelemaan sitä avoimesti parlamentissa;
86. pitää valittavana, että naispuolisiin ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuu sukupuolistunutta väkivaltaa ja että he joutuvat kärsimään siitä, ettei riittäviä resursseja ja suojelumekanismeja ole saatavilla; tuomitsee naispuolisiin ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvat jatkuvat hyökkäykset, kuten seksuaalisen väkivallan, uhkaukset, pelottelun, kriminalisoinnin ja surmat; vahvistaa, että poliittisten johtajien viime vuosina käyttämän naisvihamielisen, seksistisen ja homofobisen puheen lisääntyminen on normalisoinut naispuolisiin ihmisoikeuksien puolustajiin, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviä kysymyksiä käsitteleviin puolustajiin, kohdistuvan väkivallan; korostaa, että EU:n on edelleen tuettava kansalaisjärjestöjä, jotka edistävät naisten ja tyttöjen oikeuksia poliittisesti ja taloudellisesti;

Rankaisemattomuuden ja korruption torjunta

87. korostaa, että korruptio helpottaa, pitää yllä ja institutionalisoi ihmisoikeusloukkauksia, heikentää demokraattisia instituutioita ja vaikuttaa suhteettomasti yhteiskunnan haavoittuvimmassa asemassa oleviin ja kaikkein syrjäytyneimpiin henkilöihin ja ryhmiin; kehottaa ottamaan korruption torjunnan osaksi EU:n kaikkia ihmisoikeuksien

ja demokratian edistämisen toimia ja toimintapolitiikkoja; pitää myönteisinä EU:n ulkoisten toimintapolitiikkojen korruption vastaisia toimia, mukaan lukien 3. toukokuuta 2023 korruption torjunnasta annetussa komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisessä tiedonannossa (JOIN(2023)0012) esitetty mahdollisuus asettaa korruption vastaisia kohdennettuja pakotteita; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään toimiaan oikeuslaitoksen uudistamiseksi, rankaisemattomuuden torjumiseksi, avoimuuden parantamiseksi ja korruption vastaisten instituutioiden tukemiseksi kolmansissa maissa sekä tiettyjen EU:hun sijoittautuneiden toimijoiden tähän liittyvän roolin käsittelemiseksi; tukee EU:n sen ulkopuolisten maiden kanssa tekemiin kauppasopimuksiin sisältyviä korruption vastaisia määräyksiä; korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on erityisen tärkeää näyttää esimerkkiä ja soveltaa ulkoiseen rahoitukseensa tiukimpia avoimuusvaatimuksia, lisätä tukeaan korruption ja rankaisemattomuuden torjuntaan osallistuville kansalaisyhteiskunnan järjestöille, aktivisteille ja tutkiville journalisteille, edistää tehokkaiden maailmanlaajuisten korruptiontorjuntatoimien ja vahvojen sääntelykehysten käyttöönottoa sekä puuttua verokeitaiden ja -paratiisien toimintaan; kehottaa vahvistamaan yhteistyötä keskeisten kansainvälisten toimijoiden, kuten lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän (GRECO), taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ja Yhdistyneiden kansakuntien huumausaine- ja kriminaalipolitiikan toimiston (UNODC), kanssa, jotta voidaan parantaa synergioita ja korruption vastaisia toimenpiteitä koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtoa;

EU:n toimet monenvälisillä foorumeilla

88. toistaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on puhuttava yhdellä äänellä sekä YK:ssa että muilla monenvälisillä foorumeilla; pitää erittäin huolestuttavina autoritaaristen ja epäliberaalien hallintojen lisääntyviä hyökkäyksiä monenvälisiä instituutioita, kuten YK:n elimiä ja erityisesti YK:n ihmisoikeusneuvostoa, vastaan ja pyrkimyksiä heikentää niiden työtä ja legitimitteettiä; suhtautuu myönteisesti EU:n ja sen jäsenvaltioiden YK:lle ja muille monenvälisille instituutioille antamaan jatkuvaan tukeen sekä jatkuvaan ja kasvavaan strategiseen vuoropuheluun ja yhteistyöhön ihmisoikeusvaltuutetun toimiston kanssa; pitää erittäin myönteisenä sitä, että EU tukee ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevia YK:n päätöslauselmia; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita toteuttamaan konkreettisia toimia kansainvälisen ihmisoikeusjärjestelmän vahvistamiseksi ja sen sietokyvyn parantamiseksi sekä kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden ja -välineiden johdonmukaisen täytäntöönpanon tehostamiseksi; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita toimimaan, jotta unioni saisi oman pysyvän paikan monenvälisillä foorumeilla, myös YK:n turvallisuusneuvostossa, EU:n jäsenvaltioille myönnettyjen nykyisten paikkojen lisäksi, sekä varmistamaan tehokkaamman koordinoinnin; kehottaa EU:n valtuuskuntia vahvistamaan rooliaan monenvälisillä foorumeilla, ja katsoo, että niille olisi annettava siihen asianmukaiset resurssit;
89. korostaa, että ihmisoikeuksien tehokas suojelu kaikkialla maailmassa edellyttää monenvälisen tason kansainvälistä yhteistyötä; korostaa YK:n ja sen elinten erityisen tärkeää roolia pääasiallisena foorumina, jonka on voitava edistää tehokkaasti pyrkimyksiä rauhaan, turvallisuuteen, kestävään kehitykseen sekä ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen; palauttaa mieliin kaikkien YK:n jäsenvaltioiden velvollisuudet edistää ja suojella kaikkia YK:n peruskirjassa ja YK:n

yleiskokouksen päätöslauselmassa 60/251 vahvistettuja ihmisoikeuksia ja perusvapauksia; korostaa YK:n ihmisoikeusneuvoston vastuuta puuttua kaikkiin vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin kaikkialla maailmassa; pitää valitettavana, että useat YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsenet ovat syyllistyneet vakaviin ihmisoikeusrikkomuksiin ja että ne laiminlyövätkin ihmisoikeuksiin liittyviä velvoitteitaan; kehottaa soveltamaan paremmin YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsenyydelle asetettuja kriteerejä; kehottaa EUH:ta käynnistämään työn EU:n ja jäsenvaltioiden koordinoitun kannan aikaansaamiseksi YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsenyydestä ja johtamaan kyseistä työtä, jotta valintamenettelyssä edistettäisiin suurempaa avoimuutta ja ansioihin perustuvaa kilpailua; kehottaa EU:n toimielimiä, parlamentti mukaan lukien, entisestään vahvistamaan suhteitaan ja tiivistä yhteistyötään kyseisten YK:n ihmisoikeuselinten kanssa;

90. tuo esiin YK:n tutkinta- ja selvitysvaltuuskuntien työn ja toteaa, että valtuuskuntia käytetään kasvavissa määrin vastaamaan tilanteisiin, jotka koskevat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden vakavia loukkauksia, sekä torjumaan rankaisemattomuutta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan edelleen YK:n työtä sekä poliittisesti että taloudellisesti, erityismenettelyt ja sopimuselimet mukaan lukien; tuomitsee jyrkästi kaikki hyökkäykset YK:n erityismenettelyjen toimeksiannon haltijoita ja heidän toimeksiantajensa riippumattomuutta vastaan; kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja EU:n demokraattisia kumppaneita vastustamaan päättäväisesti tällaisia pyrkimyksiä ja toteuttamaan kaikki mahdolliset toimenpiteet, jotta voidaan tarjota turvallisia ja avoimia paikkoja, joissa yksittäiset henkilöt ja kansalaisjärjestöt voivat olla vuorovaikutuksessa Yhdistyneiden kansakuntien, sen edustajien ja sen mekanismien kanssa;
91. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tukemaan alueellisten ihmisoikeusjärjestelmien vahvistamista muun muassa rahoitusavun ja alueiden välisen kokemustenvaihdon kautta; korostaa erityisesti näiden alueellisten järjestelmien puitteissa perustettujen valvontaelinten ja oikeudellisten mekanismien ratkaisevaa merkitystä ja sitä, että ne täydentävät YK:n ihmisoikeusjärjestelmää;
92. suhtautuu myönteisesti poliittiseen ja taloudelliseen tukeen, jota EU on antanut Kansainväliselle rikostuomioistuimelle ja myös sen syyttäjän toimistolle; pyytää EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen tukemista tarvittavin keinoin, myös henkilö- ja taloudellisin resurssein, ja hyödyntämään kaikkia käytettävissään olevia välineitä rankaisemattomuuden torjunnan tehostamiseksi maailmanlaajuisesti; suhtautuu myönteisesti Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimiin rankaisemattomuuden torjumiseksi kaikkialla maailmassa; tukee EU:n osallistumista sotarikosten ja ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten tutkintaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen puitteissa; tuomitsee pyrkimykset heikentää Kansainvälisen rikostuomioistuimen työtä ja sen legitimitettiä; pyytää EU:ta ja sen jäsenvaltioita kannustamaan kumppaneitaan ratifioimaan Rooman sopimuksen ja siihen tehdyt muutokset ja siten laajentamaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivaltaa;

Team Europe -lähestymistapa

93. pitää valitettavana, että jäsenvaltioiden suurlähetystöissä ja EU:n edustustoissa on havaittu erilaisia lähestymistapoja ihmisoikeuksien suojeluun ja edistämiseen EU:n ulkopuolisissa maissa; korostaa, että jäsenvaltioiden suurlähetystöjen olisi asetettava etusijalle ihmisoikeuksien edistäminen ja suojelu ja että niiden olisi tuettava samalla kansalaisyhteiskuntaa EU:n ulkopuolisissa maissa: toteaa, että tämä ei saisi olla yksinomaan EU:n edustustojen vastuulla; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita asettamaan ihmisoikeudet tosiasiallisesti keskeiseksi osaksi kaikkia EU:n toimintapolitiikkoja ja välineitä; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan ihmisoikeuksien ja demokratian edistämiseksi ja suojelemiseksi kaikkialla maailmassa; korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toimittava yhtenäisesti ja tehokkaasti maailmanlaajuisiin ihmisoikeus- ja demokratiahaasteisiin vastaamiseksi monenvälisillä foorumeilla; kehottaa kaikkien jäsenvaltioiden edustustojen ja EU:n edustustojen väliseen täysimääräiseen koordinointiin ihmisoikeusasioissa kolmansissa maissa; kehottaa EU:n edustustoja ja EU:n jäsenvaltioiden diplomaattisia edustustoja omaksumaan ennakoivamman lähestymistavan ihmisoikeuksien edistämiseen ja puolustamiseen;
94. korostaa, että on tärkeää puuttua EU:n ulkosuhteiden harjoittamisessa ihmisoikeusasioissa ilmenevään jatkuvaan segmentoitumiseen; kehottaa parantamaan ihmisoikeusasioiden koordinointia komission kansainvälisten kumppanuuksien pääosaston ja EUH:n sekä muiden asiaankuuluvien pääosastojen välillä, kuten kauppapolitiikan pääosaston ja muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston, sekä asiaankuuluvien EU:n virastojen, kuten Frontexin ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston, kanssa; pitää myönteisenä EU:n edustustojen, EUH:n päätoimipaikan ja kansainvälisten kumppanuuksien pääosaston välisen koordinoinnin lisäämistä ihmisoikeuksien puolustajia koskevissa kiireellisissä tapauksissa;
95. kehottaa kaikkia EU:n edustustoja kolmansissa maissa lisäämään tukeaan ihmisoikeuksien puolustajille EU:n tätä alaa koskevien suuntaviivojen mukaisesti sekä tapaamaan kyseisissä maissa vangittuina olevia demokraattisen opposition jäseniä, aktivisteja ja kansalaisyhteiskunnan jäseniä, seuraamaan heidän tilannettaan, osallistumaan oikeudenkäynteihin ja ottamaan heidän tapauksensa esille EU:n ja kyseisten maiden välisissä ihmisoikeusvuoropuheluissa;
96. korostaa EU:n julkisuus- ja kulttuuridiplomatian sekä kansainvälisten kulttuurisuhteiden tärkeää roolia ihmisoikeuksien edistämässä ja kehottaa EUH:n strategisen viestinnän ja ennakoinnin jaostoa lisäämään tähän liittyviä toimiaan, joihin sen olisi saatava riittävät resurssit; korostaa, että kolmansissa maissa on tiedotettava täysimääräisesti EU:n rahoittamista tai tukemista ihmisoikeusohjelmista; pitää erittäin tärkeänä, että EU:n ihmisoikeuksia koskevat suuntaviivat pannaan kaikilta osin täytäntöön EU:n edustustoissa ja jäsenvaltioiden diplomaattisissa edustustoissa;
97. kehottaa komissiota, EUH:ta ja jäsenvaltioita omaksumaan todellisen Team Europe - lähestymistavan, johon kuuluu säännöllinen yhteydenpito parlamentin kanssa ja sen ottaminen mukaan tarkoituksenmukaisella tavalla aina, kun järjestetään kokouksia, vierailuja tai muita virallisia ja epävirallisia tapahtumia, ottaen huomioon Euroopan parlamentin roolin ainoana suoraan vaaleilla valittuna EU:n kansalaisia edustavana elimenä;

o

98. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, ihmisoikeuksista vastaavalle Euroopan unionin erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvostolle, Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille, Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 77. istunnon puheenjohtajalle, YK:n ihmisoikeusneuvoston puheenjohtajalle, YK:n ihmisoikeusvaltuutetulle ja Euroopan unionin edustustojen päälliköille.

PERUSTELUT

Euroopan parlamentti hyväksyy vuosittain kolme mietintöä EU:n ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta sekä ihmisoikeuspolitiikasta.

Nämä kolme mietintöä koskevat seuraavia aiheita:

- Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpano – vuosikertomus 2023 (joka perustuu unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kertomukseen Euroopan parlamentille yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta) – asiasta vastaava valiokunta: AFET
- Ihmisoikeudet ja demokratia maailmassa ja Euroopan unionin toiminta tällä alalla – vuosikertomus 2023 (perustuu EU:n vuosikertomukseen ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2022) – asiasta vastaava valiokunta: DROI ja
- Yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan täytäntöönpano – vuosikertomus 2023 (perustuu unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Euroopan parlamentille yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta antamaan kertomukseen) – asiasta vastaava valiokunta: SEDE.

Näissä mietinnöissä seurataan ja arvioidaan yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpanoa, mukaan lukien EU:n ihmisoikeuspolitiikka sekä yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka. Ne ovat keskeinen osa Euroopan parlamentin panosta EU:n ulkopoliittiseen päätöksentekoon, erityisesti kun otetaan huomioon Euroopan parlamentille Lissabonin sopimuksella annettu vahvistettu valvontaoikeus. On olennaisen tärkeää, että Euroopan parlamentti vastaa muiden toimielinten vuosikertomuksiin heti, kun ne on julkaistu.

LIITE I
EUROOPAN PARLAMENTIN JOULUKUUN 2022 JÄLKEEN ESILLE OTTAMAT
YKSITTÄISET TAPAUKSET

MAA	TAUSTA	PARLAMENTIN TOIMET
AFGANISTAN Matiullah Wesa	<p>Matiullah Wesa on ollut näkyvä ihmisoikeuksien puolustaja, joka puolusti tyttöjen oikeutta koulutukseen yli 14 vuoden ajan ennen talebanien valtaannousua elokuussa 2021. Matiullah Wesa on paikallisen kansalaisjärjestön PenPathin johtaja. Järjestö puolustaa oikeutta koulutukseen ja erityisesti tyttöjen koulutusta koskevaa oikeutta. Hän pyrkii tavoittamaan Afganistanin syrjäisimmät alueet tekemällä yhteistyötä yhteisöjen johtajien kanssa koulujen ja kirjastojen avaamiseksi ja viemällä järjestön liikkuvan koulun ja kirjaston syrjäisille alueille. Talebanien otettua elokuussa 2021 Afganistanin hallintaansa Matiullah Wesa on vastustanut tyttöjen koulutukseen osallistumista koskevaa kieltoa ja käynnistänyt ovelta ovelle -kampanjan. Hän myös puolustaa aktiivisesti näitä oikeuksia sosiaalisessa mediassa.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 20. huhtikuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa Afganistanin valtaapitäviä viranomaisia vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Matiullah Wesan ja kaikki perusoikeuksiensa käyttämisen vuoksi vangitut henkilöt; vaatii kunnioittamaan heidän oikeuksiaan, myös oikeutta olla yhteydessä omaisiinsa ja oikeutta oikeudelliseen edustajaan; – kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja jäsenvaltioita painostamaan Afganistanin valtaapitäviä viranomaisia suoraan tai välillisesti diplomatian keinoin, jotta nämä vapauttaisivat Matiullah Wesan ja muut mielivaltaisesti pidätetyt aktivistit, kuten Rasul Abdi Parsin, Noorayel Kaliwalin ja Mortaza Behboudin.

<p>ALGERIA</p> <p>Ihsane El-Kadi</p>	<p>Ihsane El-Kadi on tunnettu algerialainen toimittaja ja johtaja Interface Médias -yrityksessä, joka on yksi viimeisistä riippumattomista mediayrityksistä Algeriassa ja johon kuuluvat verkossa toimiva Radio M ja Maghreb Emergent -verkkolehti. Hänet pidätettiin ilman pidätysmääräystä 23.–24. joulukuuta 2022 välisenä yönä.</p> <p>Algerialainen tuomioistuin tuomitsi El-Kadin 2. huhtikuuta 2023 viideksi vuodeksi vankeuteen, joista kaksi ehdollisena, ja 700 miljoonan Algerian dinaarin sakkoon sekä määräsi hänen mediayhtiönsä purettavaksi ja sen omaisuuden takavarikoitavaksi sellaisten perusteettomien syytösten perusteella, jotka koskivat varojen vastaanottamista poliittista propagandaa varten ja valtion turvallisuuden vaarantamista Algerian rikoslain 95 ja 95 a §:n nojalla. Hänen valituksensa käsitellään toukokuun 2023 jälkipuoliskolla.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 11. toukokuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa Algerian viranomaisia vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Ihsane El-Kadin ja kaikki, jotka on mielivaltaisesti pidätetty ja joita vastaan on nostettu syytteet, koska he ovat käyttäneet oikeuttaan sananvapauteen; – kehottaa Algerian viranomaisia kunnioittamaan ja vaalimaan Algerian perustuslain 54 §:ssä vahvistettuja perusvapauksia, erityisesti tiedotusvälineiden vapautta, avaamaan suljetut tiedotusvälineet uudelleen ja lopettamaan poliittisten aktivistien, toimittajien, ihmisoikeuksien puolustajien ja ammattiyhdistysaktivistien pidätykset ja vangitsemiset; ilmaisee solidaarisuutensa Algerian kansalaisille, jotka ovat osoittaneet mieltään rauhanomaisesti vuodesta 2019 lähtien; – kehottaa Algerian viranomaisia muuttamaan rikoslaissa turvallisuuteen liittyviä kohtia, joita käytetään sananvapauden kriminalisointiin, mukaan lukien 95 a § ja 196 a §, ja saattamaan sananvapautta rajoittavat lait kansainvälisten ihmisoikeusnormien, erityisesti Algerian ratifioiman kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, mukaisiksi.
--	---	---

<p>AZERBAIDŽAN</p> <p>Gubad Ibadoghlu</p>	<p>Gubad Ibadoghlu on tunnettu poliittinen taloustieteilijä ja merkittävä oppositiohahmo. Ibadoghlu tunnetaan Azerbaidžanin hallitusta kohtaan esittämästään arvostelusta, ja hän on arvostellut erityisesti korruptiota, julkisten varojen tehotonta hoitoa ja talousarvioon liittyvää avoimuuden puutetta. Hän on Azerbaidžanin demokratia- ja vaurausliikkeen puheenjohtaja. Kyseiseltä liikkeeltä on toistuvasti evätty rekisteröinti.</p> <p>Hänen kimppuunsa hyökättiin julmasti ja hänet pidätettiin mielivaltaisesti 23. heinäkuuta 2023, ja hän on edelleen vankilassa kyseenalaisten syytteiden nojalla. Hän voi olla vain rajoitetusti yhteydessä perheeseensä ja asianajajaansa ja häntä on tiettävästi kohdeltu epäinhimillisesti. Ibadoghllulla on tiettävästi vakavia terveysongelmia, jotka edellyttävät lääketieteellistä hoitoa. Gubad Ibadoghllulle voidaan tekaistujen syytteiden perusteella määrätä jopa 12 vuotta vankeutta.</p> <p>Euroopan ihmisoikeustuomioistuin hyväksyi 5. syyskuuta 2023 tilapäisiä toimenpiteitä, joilla Azerbaidžanin hallitus määrättiin toteuttamaan kiireellisiä toimenpiteitä Ibadoghllun terveyden suojelun varmistamiseksi.</p> <p>Uskottavien riippumattomien järjestöjen mukaan Azerbaidžanissa on tällä hetkellä jopa 200 poliittista vankia, joiden joukossa on toimittajia, kansalaisoikeusaktivisteja ja oppositiopoliitikkoja. Muut azerbaidžanalaiset ihmisoikeusaktivistit, kuten Mahammad Mirzali, kokevat uhkailua myös maan rajojen ulkopuolella.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 14. syyskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – vaatii Gubad Ibadoghllun välitöntä vapauttamista ilman ehtoja; vaatii varmistamaan, että hän saa välittömästi asianmukaista lääketieteellistä hoitoa ja lääkkeitä; korostaa, että häntä vastaan nostetut syytteet ovat tekaistuja, johtuvat hänen kansalaisaktivismistaan ja ovat poliittisesti motivoituneita; – vaatii Azerbaidžanin viranomaisia vapauttamaan kaikki poliittiset vangit, riippumattomat toimittajat ja ihmisoikeuksien puolustajat, luopumaan kaikista heitä vastaan poliittisin perustein nostetuista syytteistä ja lopettamaan sortotoimet maan ulkopuolella; – vaatii, että Gubad Ibadoghllun raportoitu kaltoinkohtelu ja hänen oikeudenmukaista menettelyä koskevien oikeuksiensa loukkaukset tutkitaan riippumattomasti; vaatii lisäksi Azerbaidžanin viranomaisia poistamaan hänen sukulaistensa maastapoistumiskiellon; – kehottaa Azerbaidžania suojelemaan kansalaistensa ihmisoikeuksia ja varmistamaan vapaan ja turvallisen ympäristön sanan-, kokoontumis- ja yhdistymisvapauden rauhanomaiselle käyttämiselle.
---	---	---

<p>BAHRAIN</p> <p>Abdulhadi Al-Khawaja, Abduljalil Al-Singace, Naji Fateel, Abdulwahab Hussain, Ali Hajee, šeikki Ali Salman ja Hassan Mshaima, Mohamed Ramadan, Husain Ali Moosa, Maher Abbas al-Khabbaz, Salman Isa Ali Salman, Hussein Abdullah Khalil Ebrahim, Mohammad Radhi Abdulla Hassan, Sayed Ahmed Fuad Abbas Isa Ahmed Al-Abar, Hussein Ali Mahdi Jasim Mohamed, Hussein Ebrahim Ali Hussein Marzooq, Moosa Abdallah Moosa Jafaar, Hussain Abdullah Marhoon Rashid ja Zuhair Ebrahim Jasim Abdullah</p>	<p>Abdulhadi Al-Khawaja on Tanskan ja Bahrainin kansalainen ja yksi Bahrainin ihmisoikeuskeskuksen ja Persianlahden ihmisoikeuskeskuksen perustajista ja vuoden 2022 Martin Ennals -palkinnon saaja. Hän suorittaa parhaillaan yhdeksästä vuotta elinkautustuomiostaan, jonka syynä oli, että hän otti johtavan roolin mielenosoituksissa, joissa vaadittiin demokraattisia uudistuksia Bahrainissa vuonna 2011 tapahtuneen kansannousun aikana.</p> <p>Abduljalil Al-Singace, Naji Fateel, Abdulwahab Hussain, Ali Hajee, šeikki Ali Salman ja Hassan Mshaima, Mohamed Ramadan, Husain Ali Moosa, Maher Abbas al-Khabbaz, Salman Isa Ali Salman, Hussein Abdullah Khalil Ebrahim, Mohammad Radhi Abdulla Hassan, Sayed Ahmed Fuad Abbas Isa Ahmed Al-Abar, Hussein Ali Mahdi Jasim Mohamed, Hussein Ebrahim Ali Hussein Marzooq, Moosa Abdallah Moosa Jafaar, Hussain Abdullah Marhoon Rashid ja Zuhair Ebrahim Jasim Abdullah ovat Bahrainissa vangittuja poliittisia vankeja.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 15. joulukuuta 2022 parlamentti</p> <p>– kehottaa Bahrainia vapauttamaan Abdulhadi Al-Khawajan ja muut vangit ja tuomitsee jyrkästi häneen sekä muihin poliittisiin vankeihin ja heidän perheisiinsä kohdistuvan oikeudellisen häirinnän, pelottelun ja kidutuksen sekä sen, että heillä ei ole mahdollisuutta asianmukaiseen oikeusprosessiin;</p> <p>– kehottaa kaikkia Bahrainissa vierailevia EU:n virkamiehiä ja EU:n jäsenvaltioiden edustajia vierailemaan vankiloissa ja tapaamaan ihmisoikeuksien puolustajia sekä ottamaan edelleen esille Abdulhadi Al-Khawajan tapauksen ja kaikkien muiden maassa olevien ihmisoikeuspuolustajien tapaukset sekä julkisesti että yksityisesti ja vaatimaan heidän vapauttamistaan ehdoitta.</p>
---	--	---

<p>BANGLADESH</p> <p>Odhikar-järjestö</p>	<p>Odhikar on johtava ihmisoikeusjärjestö, johon on kohdistunut yli vuosikymmenen ajan häirintää ja kriminalisointia ja joka on poistettu kansalaisjärjestöjen rekisteristä.</p> <p>Kahta Odhikarin johtajaa, Adilur Rahman Khania ja ASM Nasiruddin Elania vastaan on nostettu tekaistuja rikossyytteitä, joista annettiin tuomio 14. syyskuuta 2023. Oikeudenmukaisen menettelyn noudattamatta jättäminen tässä tapauksessa on tuomittu laajalti.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 14. syyskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilmaisee syvän huolensa Bangladeshin ihmisoikeustilanteen heikkenemisestä; vaatii Bangladeshin hallitusta palauttamaan turvallisen ja suotuisan toimintaympäristön kansalaisjärjestöille, ihmisoikeuksien puolustajille, aktivisteille ja uskonnollisille vähemmistöille ja noudattamaan maan kansainvälisiä sitoumuksia, etenkin kansalaisyhteiskunnan poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisia sitoumuksia; – pitää valitettavana vankeusrangaistusta, jonka Dhakan kybertuomioistuin on 14. syyskuuta 2023 määrännyt Odhikarin sihteerille Adilur Rahman Khanille ja johtaja ASM Nasiruddin Elanille; kehottaa Bangladeshin hallitusta kumoamaan tämän tuomion ja palauttamaan Odhikarin rekisteröinnin välittömästi ja ehdottomasti sekä varmistamaan, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt voivat ottaa vastaan hyväksytyjä ulkomaisia avustuksia; – palauttaa mieliin, että Bangladeshin kanssa on edelleen käynnissä tehostettu Kaikki paitsi aseet -yhteistyöprosessi, koska maa rikkoo vakavasti kansainvälisiä yleissopimuksia; on huolestunut siitä, että Odhikarin tapaus on valitettava askel taaksepäin ja vaikuttaa siihen, sovelletaanko Bangladeshiin edelleen Kaikki paitsi aseet -järjestelyn etuuksia.
---	--	--

<p>VALKO-VENÄJÄ</p> <p>Ales Bjaljatski, Zmitser Salavju, Uladzimir Labkovitš, Leanid Sudalenka, Tatsjana Lasitsa ja Andrzej Patšobut</p>	<p>Ales Bjaljatski on näkyvä ihmisoikeuksien puolustaja ja ihmisoikeuskeskus Vjasnan perustaja ja puheenjohtaja sekä Nobelin rauhanpalkinnon ja Saharov-palkinnon saaja. Hänet pidätettiin 12. helmikuuta 2022 ja häntä pidettiin tutkintavankeudessa. Ales Bjaljatski oli vangittuna vuosien 2011 ja 2014 välillä ja hänet vangittiin uudestaan vuonna 2021 vuoden 2020 presidentinvaalien jälkeisten laajojen demokratiaa kannattaneiden mielenosoitusten jälkeen. Hänet tuomittiin 10 vuodeksi vankeuteen poliittisiin vaikuttimiin perustuvassa oikeudenkäynnissä.</p> <p>Zmitser Salavju ja Uladzimir Labkovitš ovat myös ihmisoikeuksien puolustajia. Salavju tuomittiin kahdeksaksi ja Labkovitš seitsemäksi vuodeksi vankeuteen maaliskuussa 2021 pidetyissä poliittisiin vaikuttimiin perustuvissa oikeudenkäynneissä.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 15. maaliskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – muistuttaa Valko-Venäjän viranomaisia niiden velvollisuudesta kunnioittaa kaikkien Valko-Venäjän kansalaisten ihmisoikeuksia, mukaan lukien oikeus sananvapauteen, rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen; – korostaa tarvetta varmistaa perusvapaudet, ihmisoikeudet, oikeusvaltio ja toimiva riippumaton oikeuslaitos Valko-Venäjällä; – kehottaa jälleen Valko-Venäjän viranomaisia välittömästi lieventämään kaikkia jo langetettuja kuolemantuomioita ja keskeyttämään välittömästi kuolemantuomioiden

	<p>Myöhemmin saman vuoden marraskuussa Vjasnan Homelin osaston asianajaja Leaid Sudalenka tuomittiin kolmen vuoden vankeuteen ja Vjasnan vapaaehtoistyöntekijä Tatsjana Lasitsa kahden ja puolen vuoden vankeuteen.</p> <p>Toimittaja ja Valko-Venäjän puolalaisten liiton jäsen Andrzej Patšobut pidätettiin 18. maaliskuuta 2021 ja tuomittiin sittemmin kolmeksi vuodeksi vankeuteen syytettynä ”Valko-Venäjän presidentin julkisesta herjaamisesta” ja ”etniseen vihaan yllyttämisestä”. Hänet tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi vankeuteen.</p>	<p>täytäntöönpanon ensimmäisenä askeleena kohti kuolemanrangaistuksen täydellistä ja pysyvää poistamista;</p> <p>– kehottaa lopettamaan naisten ja haavoittuvien ryhmien syrjinnän, mukaan lukien vähemmistöihin kuuluvat henkilöt, vammaiset henkilöt ja hlbtqi-henkilöt.</p>
<p>VALKO-VENÄJÄ</p> <p>Viktar Babaryka, Maryja Kalesnikava, Maksim Znak, Sjarhei Tsihanouski, Pavel Sevjarjynets, Mikalai Statkevitš, Andrzej Patšobut, Aljaksandr Vihor, Dzjanis Kuznjatsou, Vitold Ašurak ja Mikalai Klimovitš</p>	<p>Viktar Babaryka on entinen presidenttiehdokas, joka tuomittiin 14 vuodeksi vankeuteen poliittisista syistä. Hän joutui sairaalahoitoon pahoinpitelyjen seurauksena ja tarvitsi leikkaushoitoa. Hänen asianajajiensa ja perheensä tietopyyntöihin ei vastata eikä yhteydenpitoa hänen kanssaan sallita.</p> <p>Oppositiojohtajat Maryja Kalesnikava, Maksim Znak, Sjarhei Tsihanouski, Pavel Sevjarjynets ja Mikalai Statkevitš ovat olleet täysin eristyksissä eikä heistä ole saatu minkäänlaista tietoa.</p> <p>Valko-Venäjän puolalaisvähemmistön johtajan Andrzej Patšobutin vangitseminen on esimerkki kansallisten vähemmistöjen vainosta Valko-Venäjällä,</p> <p>jossa vangit eivät saa oikea-aikaista lääketieteellistä apua tai oikeudellista neuvontaa. Valko-Venäjällä on 1 500 poliittista vankia. Aljaksandr Vihor, Dzjanis Kuznjatsou, Vitold Ašurak ja Mikalai Klimovitš kuolivat vankeudessa.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 11. toukokuuta 2023 parlamentti</p> <p>– kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia lopettamaan välittömästi Viktar Babarykan ja muiden poliittisten vankien huonon kohtelun ja varmistamaan, että he saavat asianmukaista lääkinnällistä apua ja että asianajajat, perheet, diplomaatit ja kansainväliset järjestöt pääsevät heidän luokseen, jotta he voivat arvioida heidän tilaansa ja antaa apua;</p> <p>– kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Viktar Babarykan ja hänen poikansa Eduardin yhdessä Maryja Kalesnikavan, Maksim Znakin, Sjarhei Tsihanouskin, Pavel Sevjarjynetsin, Mikalai Statkevitšin, Raman Pratasevitšin, Andrzej Patšobutin, Ales Bjaljatskin ja kaikkien muiden Valko-Venäjän poliittisten vankien kanssa;</p> <p>– kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään kohdennetun EU:n avustusohjelman, jolla autetaan poliittisen sarron uhreja muun</p>

		<p>muassa parantamalla turvapaikkamenettelyjä ja tarjoamalla tilapäistä suojaa EU:ssa niille, jotka hakevat poliittista turvapaikkaa.</p>
<p>KAMBODŽA</p> <p>Kem Sokha</p>	<p>Kem Sokha on Kambodžan kansallisen pelastuksen puolueen (CNRP) entinen puheenjohtaja, joka pidätettiin vuonna 2017 syytettynä salaliitosta pääministeri Hun Senin syrjäyttämiseksi ja jota pidettiin mielivaltaisesti tutkintavankeudessa, kunnes hänet vapautettiin ehdonalaisesti kotiarestiin 10. syyskuuta 2018. Phnom Penhin tuomioistuin tuomitsi Kem Sokhan 27 vuoden vankeuteen, jota hän saa tilapäisesti suorittaa kotiarestina, ja pidätti toistaiseksi hänen poliittiset oikeutensa äänestää ja asettua ehdolle vaaleissa.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 16. maaliskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Kem Sokhan ja kaikki opposition edustajat ja aktivistit, jotka on tuomittu tai pidätetty poliittisin perustein nostettujen syytteiden perusteella; – kehottaa Kambodžan viranomaisia varmistamaan, että heinäkuussa 2023 järjestettävät vaalit ovat vapaat ja oikeudenmukaiset ja että kaikki poliittiset puolueet saavat järjestää tasavertaiset, vapaat ja avoimet vaalikampanjat osallistavamman ja avoimemman kansallisen vaalilautakunnan alaisuudessa; – vaatii, että CNRP:n sallitaan välittömästi jatkaa toimintaansa,

		<p>jotta se voi osallistua vuoden 2023 vaaleihin;</p> <p>– kehottaa viranomaisia lopettamaan opposition jäsenten, ammattiyhdistysaktivistien, ihmisoikeuksien puolustajien, kansalaisyhteiskunnan ja media-alan toimijoiden kaikenlaisen häirinnän ja pelottelun ja rikossyytteiden nostamisen heitä vastaan poliittisin perustein ja vaatii, että VOD:n sallitaan välittömästi jatkaa toimintaansa.</p>
<p>TŠETŠENIA</p> <p>Zarema Musajeva</p>	<p>Zarema Musajeva on Tšetšenian korkeimman oikeuden entisen tuomarin Saidi Jangulbajevin vaimo ja ihmisoikeusaktivistin Abubakar Jangulbajevin sekä oppositiobloggaajien Ibragim ja Baysangur Jangulbajevin äiti.</p> <p>Zarema Musajevan kolme poikaa arvostelevat äänekkäästi Tšetšenian tasavallan johtajaa Ramzan Kadyrovia ja hänen autokraattista hallintoaan. Kadyrov on julkisesti uhannut eliminoida Jangulbajevin perheenjäsenet.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 5. lokakuuta 2023 parlamentti</p> <p>– tuomitsee jyrkästi Zarema Musajevan sieppauksen ja poliittisin perustein tehdyn pidätyksen ja pitää niitä kostotoimina hänen poikiensa oikeutetun ihmisoikeustoiminnan ja poliittisten näkemysten vuoksi;</p> <p>– kehottaa Tšetšenian viranomaisia vapauttamaan Musajevan välittömästi ja ehdoitta, tarjoamaan hänelle asianmukaista sairaanhoitoa ja lopettamaan välittömästi kaiken kansalaisyhteiskunnan ja opposition häirinnän;</p> <p>– on huolissaan sitä, että Musajevan oikeudenkäyntiä edeltävien toimien ja oikeudenkäynnin aikana asian parissa työskenteleviä ihmisoikeusasiantuntijoita, joita olivat Aleksandr Nemov,</p>

		<p>Aleksandr Savin, Natalia Dobronravova ja Aleksandr Karavajev, tarkkailtiin yhtenä pelottelumuotona;</p> <p>– tuomitsee jyrkästi asianajaja Aleksandr Nemoviin ja toimittaja Jelena Milashinaan 4. heinäkuuta 2023 kohdistetun raa’an hyökkäyksen ja ihmisoikeuksien puolustajien ja riippumattomien tiedotusvälineiden häikäilemättömän tukahduttamisen, mukaan lukien asianajajien Natalia Dobronravovan, Sergei Babinetsin ja Oleg Khabibrakhmanovin tapaukset; – kehottaa toimivaltaisia viranomaisia tutkimaan nämä hyökkäykset avoimesti ja perusteellisesti ja saattamaan syylliset vastuuseen.</p>
<p>EGYPTI</p> <p>Hisham Kassem</p>	<p>Hisham Kassem on merkittävä egyptiläinen liberaali, kustantaja ja tiedotusvälineiden vapauden ja oikeusvaltion puolestapuhuja.</p> <p>Hänellä oli ratkaiseva rooli liberaalien oppositiopuolueiden ja -toimijoiden Vapaa virta -liittouman perustamisessa ennen joulukuussa 2024 järjestettäviä presidentinvaaleja, ja hän on arvostellut hallituksen taloustoimia ja politiikkaa.</p> <p>Hänet pidätettiin kunnianloukkaussyytteiden nojalla, koska hän oli arvostellut entistä ministeriä Abu Eitaa verkossa ja kieltäytyi maksamasta 150 euron arvoisia takuitaan. Elokuussa 2023 hänet vangittiin samankaltaisten syytteiden nojalla ja 16. syyskuuta 2023 Kairon talousrikoksia käsittelevä tuomioistuim määräsi hänelle kuuden kuukauden vankeustuomion ja sakkoja. Hän valittiin tuomiosta ja tuomioistuim lykkäsi hänen</p>	<p>Päätöslauselmassaan 5. lokakuuta 2023 parlamentti</p> <p>– kehottaa Egyptin viranomaisia vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Hisham Kassem ja luopumaan kaikista häntä vastaan poliittisin perustein nostetuista syytteistä;</p> <p>– korostaa, että on tärkeää järjestää uskottavat, vapaat ja rehelliset vaalit; vaatii viranomaisia lopettamaan presidenttiehdokkaan ja entisen parlamentin jäsenen Ahmed El Tantawyn kaltaisten rauhanomaisten opposition edustajien häirinnän; ilmaisee syvän huolensa Egyptin vaaliprosessin sisältämistä rajoituksista; muistuttaa, ettei kunnianloukkauslakeja saa käyttää poliittisten vastustajien vangitsemiseen;</p>

	<p>asiansa käsittelyä 7. päivään lokakuuta 2023.</p> <p>Hänen oikeuttaan puolustukseen ei suojeltu asianmukaisesti, hänen asianajajansa eivät saaneet tutustua asiaan liittyviin asiakirjoihin ennen oikeudenkäyntiä ja viranomaiset epäsivät hänen oikeutensa julkiseen oikeudenkäyntiin ja estivät tiedotusvälineiden ja diplomaattisten edustajien läsnäolon oikeudenkäynnissä.</p>	<p>– kehottaa viranomaisia kunnioittamaan oikeusvaltioperiaatetta, sananvapautta, lehdistönvapautta, tiedotusvälineiden vapautta ja yhdistymisvapautta sekä oikeuslaitoksen riippumattomuutta, lopettamaan opposition edustajien hiljentämisen mielivaltaisilla pidätyksillä, digitaalisella valvonnalla, tahdonvastaisilla katoamisilla ja kidutuksella, vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kymmenettuhannet vangit, jotka on pidätetty mielivaltaisesti siksi, että he ilmaisivat mielipiteensä rauhanomaisesti, mukaan lukien Alaa Abdel Fattah ja 20 toimittajaa, ja lopettamaan riippumattomien tiedotusvälineiden vastaisen verkkosensuurin; pitää myönteisenä, että joitakin perusteettomasti pidätettyjä poliittisia vankeja, kuten Patrick Zaki, on vapautettu.</p>
<p>PÄIVÄNTASAAJAN GUINEA</p> <p>Julio Obama Mefuman, Feliciano Efa Mangué, Martín Obiang Ondo Mbasogo ja Bienvenido Ndong Ono</p>	<p>Julio Obama Mefuman oli Espanjan ja Päiväntasaajan Guinean kansalainen, joka oli Päiväntasaajan Guinean oppositioliikkeen Movimiento para la Liberación de Guinea Ecuatorial Tercera Republic (MLGE3R) jäsen. Hänet siepattiin Etelä-Sudanissa vuoden 2019 loppupuolella ja lennätettiin Päiväntasaajan Guineaan maan presidentin Teodoro Obiangin koneella. Obama Mefumanilta evättiin konsuliapu ja hänen asiansa käsiteltiin ilman oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä. Hänet tuomittiin maaliskuussa 2020 Päiväntasaajan Guineassa 60 vuoden vankeusrangaistukseen terrorismista ja osallistumisesta väitettyyn vallankaappausyritykseen presidentti</p>	<p>Päätöslauselmassaan 16. helmikuuta 2023 parlamentti</p> <p>– tuomitsee jyrkästi Espanjan kansalaisen Obama Mefumanin kuoleman ja katsoo Päiväntasaajan Guinean diktatuurihallinnon olevan siitä vastuussa;</p> <p>– kehottaa palauttamaan hänen ruumiinsa ja vapauttamaan kolme jäljellä olevaa MLGE3R:n jäsentä;</p> <p>– tuomitsee jyrkästi maan harjoittaman ihmisoikeuksien puolustajien julman sorron sekä</p>

	<p>Obiangia vastaan vuonna 2017. Hän kuoli Mongomossa 15. tammikuuta 2023.</p> <p>Julio Obama Mefuman ja Feliciano Efa Mangue ovat molemmat Espanjan ja Päiväntasaajan Guinean kansalaisia. Martín Obiang Ondo Mbasogo ja Bienvenido Ndong Ono ovat Päiväntasaajan Guinean kansalaisia, jotka olivat myös saman oppositioryhmän jäseniä ja jotka siepattiin ja vangittiin Julio Obama Mefumanin kanssa.</p>	<p>poliittisten vastustajien ja hallituksen arvostelijoiden demokraattisten toimintamahdollisuuksien puutteen;</p> <p>– kehottaa Päiväntasaajan Guinean viranomaisia noudattamaan viipymättä ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja varmistamaan, että kaikkia pidätettyjä suojellaan kidutukselta ja pahoinpitelyltä, että heitä pidetään inhimillisissä oloissa, että heidät tuomitaan oikeudenmukaisissa oikeudenkäynneissä ja että heillä on mahdollisuus tavata perheitään ja asianajajiaan.</p>
<p>ESWATINI</p> <p>Thulani Maseko, Mthandeni Dube ja Mduduzi Bacede Mabuza</p>	<p>Thulani Maseko oli merkittävä ihmisoikeuksiin ja ammattiyhdistyksiin erikoistunut asianajaja ja eswatinilaisen demokratiaa kannattavan järjestön Multi-Stakeholder Forumin puheenjohtaja. Hänet tunnettiin työstään demokratian, oikeusvaltion, hyvän hallinnon ja ihmisoikeuksien edistämiseksi. Maseko surmattiin kotonaan 21. tammikuuta 2023 vain muutama tunti sen jälkeen, kun kuningas Mswati III oli uhkaillut Eswatinin demokratialiikkeen jäseniä.</p> <p>Mthandeni Dube ja Mduduzi Bacede Mabuza ovat Eswatinin parlamentin jäseniä, jotka ovat olleet vankilassa heinäkuusta 2021 lähtien.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 16. helmikuuta 2023 parlamentti</p> <p>– tuomitsee Thulani Masekon surmaamisen;</p> <p>– tuomitsee laajalle levinneet ihmisoikeusloukkaukset Eswatinissa ja kehottaa vapauttamaan välittömästi kaikki poliittiset vangit ja lopettamaan välittömästi ihmisoikeuksien puolustajiin, ammattiyhdistysaktivisteihin, demokratialiikkeen aktivisteihin ja poliitikoihin kohdistuvan häirinnän, väkivallan ja painostuksen;</p> <p>– kehottaa Eswatinin viranomaisia kunnioittamaan, edistämään ja suojelemaan ihmisoikeuksia, mukaan lukien sananvapaus, yhdistymisvapaus ja rauhanomainen kokoontumisvapaus.</p>

<p>GEORGIA</p> <p>Mikheil Saakašvili</p>	<p>Mikheil Saakašvili on Georgian entinen presidentti, joka toimi Ukrainan kansallisen uudistusneuvoston johtajana. Hänet pidätettiin lokakuussa 2021, kun hän palasi Georgiaan kahdeksan vuotta kestäneen maanpakonsa jälkeen. Georgian viranomaiset ovat siitä lähtien pitäneet häntä poliittisin perustein vangittuna ja hänen terveytensä on heikentynyt vakavasti vankeusaikana.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 15. helmikuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa Eurooppa-neuvostoa ja komissiota osallistumaan aktiivisemmin pyrkimyksiin entisen presidentin Mikheil Saakašvilin vapauttamiseksi ja edistämään aktiivisemmin hänen mahdollisuuttaan saada asianmukaista sairaanhoitoa ulkomailla; – kehottaa jälleen Georgian viranomaisia vapauttamaan entisen presidentin Mikheil Saakašvilin ja antamaan hänelle mahdollisuuden saada asianmukaista sairaanhoitoa ulkomailla humanitaarisin perustein ja keinona vähentää poliittista polarisoitumista; – painottaa, että Mikheil Saakašvilin tapaus korostaa entisestään, että on tärkeää toteuttaa oikeusjärjestelmän todellinen uudistus.
<p>GEORGIA</p> <p>Tamaz Ginturi</p>	<p>Tamaz Ginturi on Georgian kansalainen, jonka Venäjän miehitysjoukot surmasivat Kirbalin kylässä lähellä hallinnollista rajalinjaa.</p> <p>Venäjän miehitysjoukot myös sieppasivat Levan Dotiašvilin, joka myöhemmin vapautettiin kansainvälisen painostuksen seurauksena.</p> <p>Venäläismiehitäjät eivät ole määränneet rangaistuksia maan sisällä siirtymään joutuneiden georgialaisten, kuten Archil Tatunašvilin, Giga Otkhorian ja Davit Bašarulin, raaosta murhasta tai Irakli Kvaratskhelian kuolemasta. Muita, kuten Irakli Beuba, on edelleen vangittuina.</p> <p>Georgian hallitus hyväksyi vuonna 2018 ns. Othozoria-Tatunašvilin listan</p>	<p>Päätöslauselmassaan 23. marraskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – tuomitsee jyrkästi Tamaz Ginturin murhan ja Levan Dotiašvilin sieppauksen; kehottaa tutkimaan perusteellisesti tämän ja muut murhat; vaatii, että tekijät on saatettava vastuuseen ja tuotava oikeuden eteen; – muistuttaa tukevansa vankkumattomasti Georgian suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä; tuomitsee jyrkästi Abhasian ja Tskhinvalin alueen / Etelä-Ossetian laittoman miehityksen sekä jatkuvat niin sanotut rajanmääritystoimet ja

	henkilöistä, joita syytetään ja jotka on tuomittu ihmisoikeusloukkauksista miehityillä alueilla.	Venäjän kansalaisuuteen pakottamisen näillä alueilla; kehottaa Venäjää panemaan täysimääräisesti täytäntöön 12. elokuuta 2008 tehdyn EU:n välittämän tulitaukosopimuksen ja vetämään ehtoita pois kaikki miehitysjoukot.
HONGKONG Jimmy Lai, Albert Ho, Benny Tai, Chow Hang-Tung, Lee Cheuk-yan, Joshua Wong ja Cyd Ho	<p>Jimmy Lai on ollut vangittuna helmikuusta 2021 lähtien tekaistujen syytteiden perusteella ja häntä syytetään kansallisen turvallisuuslain nojalla vehkeilystä vieraiden valtojen kanssa ja petoksesta. Hänen oikeudenkäyntinsä alkoi syyskuussa 2023 ja hänet voidaan tuomita elinkautiseen vankeuteen. Hänen brittiläiselle asianajajalleen ei ole annettu lupaa edustaa häntä oikeudenkäynnissä. Useat riippumattomat tiedotusvälineet, kuten Apple Daily ja Stand News, ovat joutuneet lopettamaan toimintansa.</p> <p>Jimmy Lai, Albert Ho, Benny Tai, Chow Hang-Tung, Lee Cheuk-yan, Joshua Wong ja Cyd Ho ovat kaikki poliittisia vankeja, joita pidetään yleensä pitkään kestävässä tutkintavankeudessa erittäin vaikeissa olosuhteissa, ja useilla heistä on vakavia terveysongelmia.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 15. kesäkuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa Hongkongin hallitusta vapauttamaan välittömästi ja ehtoita Jimmy Lain ja kaikki muut demokratialiikkeen edustajat ja aktivistit, jotka ovat käyttäneet sananvapauttaan ja perus- ja ihmisoikeuksiaan, sekä luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syytteistä; – kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) antamaan riittävästi tukea EU:n Hongkongin-edustustolle, jotta se voi tehostaa oikeudenkäyntien tarkkailua yhteistyössä EU:n jäsenvaltioiden ja samanmielisten maiden edustustojen kanssa, seurata ihmisoikeuksia antamalla julkilausumia ja perustaa ihmisoikeuksien yhteyspisteen ihmisoikeuksien puolustajia varten ja ottaa heidän tapauksensa esille viranomaisten kanssa kaikilla tasoilla; kehottaa EU:n edustustoa pyytämään vankilavierailua; – tuomitsee Kiinan viranomaisten yritykset kohdistaa toimia EU:n jäsenvaltioissa asuvia hongkongilaisten yhteisöjä vastaan; kehottaa jälleen kaikkia EU:n jäsenvaltioita keskeyttämään Kiinan kansantasavallan ja Hongkongin kanssa tehtyjen

		luovutusopimusten soveltamisen.
<p>IRAN</p> <p>Jina Mahsa Amini, rauhanomaiset mielenosoittajat, Alireza Akbari, Ahmadreza Djalali, Fariba Adelkhah, Olivier Vandecasteele, Cécile Kohler, Benjamin Brière ja Mohammad Ghobadlou</p>	<p>Jina Mahsa Amini, 22-vuotias iranilainen kurdinainen, joutui Iranin ”siveyspoliisin” pidättämäksi Teheranissa, koska hänen väitettiin jättäneen noudattamatta huivipakkoa koskevaa lakia. Häntä kidutettiin ra’asti ja hän kuoli 16. syyskuuta 2022 pidätettynä ollessaan. Asianmukaista tutkintaa ei ole saatettu päätökseen.</p> <p>Iranin entinen varapuolustusministeri Alireza Akbari, jolla oli Yhdistyneen kuningaskunnan ja Iranin kaksoiskansalaisuus, tuomittiin vakoilusta Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi Iranissa, minkä hän kiisti. Hänet tuomittiin kuolemaan ja teloitettiin.</p> <p>Ahadreza Djalali on Ruotsin ja Iranin kansalainen, hätälääketieteeseen erikoistunut tohtori ja belgialaisen Vrije Universiteit Brussel -yliopiston ja italialaisen Università del Piemonte Orientale -yliopiston tutkija. Iranin turvallisuusjoukot pidättivät hänet 24. huhtikuuta 2016. Hän sai lokakuussa 2017 kuolemantuomion räikeän epäoikeudenmukaisen oikeudenkäynnin päätteeksi tekaistujen vakoilusyytteiden ja kiduttamalla saadun tunnustuksen perusteella. Iranin korkein oikeus päätti 17. kesäkuuta 2018 pitää tuomion voimassa.</p> <p>Fariba Adelkhah on ranskalais-iranilainen tutkija, joka pidätettiin kesäkuussa 2019 ja tuomittiin viiden vuoden vankeusrangaistukseen ”kansallisen turvallisuuden vaarantamisesta”.</p> <p>Belgian kansalainen Olivier Vandecasteele tuomittiin yhteensä 40 vuoden vankeuteen ja kymmeneen raipaniskuihin tekaistujen väitteiden perusteella. Tuomio annettiin sen</p>	<p>Päätöslauselmassaan 19. tammikuuta 2023 parlamentti</p> <p>– kehottaa islamilaisen tasavallan viranomaisia varmistamaan, että kaikki kuolemaan tuomitut mielenosoittajat vapautetaan välittömästi ja ehdoitta, heidän joukossaan muun muassa Mohammed Boroughani, Mohammad Ghobadlou, Hamid Ghare Hassanlou, Mahan Sadrat Marani, Hossein Mohammadi, Manouchehr Mehman Navaz, Sahand Nourmohammad-Zadeh, Saman Seydi, Reza Arya, Saleh Mirhashemi Baltaghi, Saeed Yaqoubi Kordafli, Javad Rouhi, Arshia Takdastan ja Mehdi Mohammadifard; tuomitsee jyrkästi sen, että Iranin hallinto on käyttänyt rikosoikeudellisia menettelyjä ja kuolemanrangaistusta aseena, jolla se pyrkii nujertamaan toisinajattelijat ja rankaisee ihmisiä heidän perusoikeuksiensa käyttämisestä; kehottaa islamilaista tasavaltaa tarkistamaan lainsäädäntöään ja poistamaan moharebehin (jumalanvastaisuus) ja mofsed-e-filarzin (rappion levittäminen maan päällä) rangaistavien rikosten joukosta;</p> <p>– kehottaa Iranin hallintoa sallimaan riippumattoman toimivaltaisen viranomaisen yhteistyössä kansainvälisten järjestöjen kanssa suorittaman kansainvälisen, puolueettoman ja tehokkaan tutkinnan hallinnon ihmisoikeusloukkauksista, mukaan lukien Jina Mahsa Aminin ja satojen</p>

	<p>jälkeen, kun Belgian korkein oikeus keskeytti neuvottelut vankien vaihtoa koskevasta kiistanalaisesta kahdenvälisestä sopimuksesta, jonka nojalla terrori-iskun yrityksestä Belgiassa tuomittu iranilainen diplomaatti Assadollah Assadi olisi voitu palauttaa Iranin islamilaiseen tasavaltaan Olivier Vandecasteeleen vapauttamista vastaan.</p> <p>Cécile Kohler on opettaja ja ammattiyhdistysaktiivi. Hänet ja hänen puolisonsa Jacques Paris sekä Benjamin Brière pidätettiin toukokuussa 2020 ja tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi ja kahdeksaksi kuukaudeksi vankeuteen vakoilusta.</p>	<p>mielenosoittajien surmaaminen sekä mielivaltaisesti pidätettyjen kidutus ja kaltoinkohtelu;</p> <p>– kehottaa vapauttamaan välittömästi kaikki henkilöt, jotka on pidätetty sen vuoksi, että he ovat osallistuneet rauhanomaisiin mielenosoituksiin, sekä kaikki poliittiset vangit; kehottaa määräämään asetuksen (EU) N:o 359/2011 nojalla kohdennettuja rajoittavia toimenpiteitä kaikille tuomareille, jotka langettavat tuomioita mielenosoittajille;</p> <p>– vaatii Iranin hallintoa vapauttamaan kaikki ihmisoikeuksien puolustajat; pyytää Iranin hallintoa lopettamaan kaikkien ihmisoikeuksien puolustajien ajojahdin Iranissa ja takaamaan kaikissa olosuhteissa heidän mahdollisuutensa harjoittaa oikeutettua ihmisoikeustoimintaansa vailla pelkoa kostotoimista ja vapaina kaikista rajoituksista, myös oikeudellisesta häirinnästä;</p> <p>– kehottaa Iranin viranomaisia vapauttamaan välittömästi kaikki pidätetyt EU:n kansalaiset ja luopumaan kaikista syytteistä heitä vastaan; tuomitsee jyrkästi kansalaisjärjestössä työskennelleelle Belgian kansalaiselle Olivier Vandecasteelelle langetetun tuomion, jossa tälle määrättiin 40 vuotta vankeutta, 74 raipaniskua ja miljoonan euron sakot tekaistujen vakoilusyytteiden perusteella, sekä Ruotsin kansalaisen Ahmadreza Djalalin pitämisen edelleen vangittuna ja hänelle langetetun kuolemantuomion ja</p>
--	---	---

		<p>islamilaisen tasavallan harjoittaman häikäilemättömän panttivankidiplomatian, jotta se saisi tuomitun terroristin Asadollah Asadin vapautettua; kehottaa vapauttamaan Ahmadreza Djalalin ja Olivier Vandecasteele ja seitsemän Iranissa edelleen vangittuna olevaa Ranskan kansalaista, Cécile Kohler mukaan luettuna, välittömästi ja ehdoitta ja palauttamaan heidät turvallisesti kotimaihinsa; tuomitsee mitä jyrkimmin Iranin ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen Alireza Akbarin teloituksen Iranissa.</p>
<p>MAROKKO</p> <p>Omar Radi, Taoufik Bouachrine, Soulaimane Raissouni, Ignacio Cembrero, Maati Monjib ja Nasser Zefzafi</p>	<p>Omar Radi on riippumaton tutkiva toimittaja, joka on raportoinut Hirak-mielenosoituksista ja valtion korruptioskandaaleista. Hän on ollut vangittuna heinäkuusta 2020 lähtien, ja heinäkuussa 2021 hänet tuomittiin kuuden vuoden vankeuteen tekaistujen vakoilu- ja raiskaussyytteiden perusteella.</p> <p>Taoufik Bouachrine ja Soulaimane Raissouni ovat toimittajia, jotka on pidätetty ja tuomittu vankeusrangaistukseen seksuaalirikoksista.</p> <p>Ignacio Cembrero ja Maati Monjib kuuluvat myös niihin toimittajiin, joihin on kohdistettu digitaalista valvontaa, joita on uhkailtu ja häiritty oikeustoimin ja/tai joille on määrätty pitkiä vankeustuomioita.</p> <p>Nasser Zefzafi on vuoden 2018 Saharov-palkinnon finalistin ja tällä hetkellä poliittinen vanki.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 19. tammikuuta 2023 parlamentti</p> <p>– kehottaa Marokon viranomaisia kunnioittamaan sananvapautta ja tiedotusvälineiden vapautta, takaamaan vangituille toimittajille ja poliittisille vangeille oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja kaikki oikeudenmukaisen menettelyn takeet, välittömästi vapauttamaan heidät väliaikaisesti, lopettamaan kaikkien toimittajien, heidän asianajajiensa ja perheidensä häirinnän sekä noudattamaan kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteitaan EU:n ja Marokon assosiaatiosopimuksen mukaisesti;</p> <p>– kehottaa Marokon viranomaisia lopettamaan toimittajien valvonnan, mukaan lukien NSO:n Pegasus-vakoiluohjelmalla, ja säätämään ja panemaan täytäntöön lainsäädäntöä, jolla suojellaan toimittajia; kehottaa jäsenvaltioita lopettamaan</p>

		<p>valvontateknologian viennin Marokkoon kaksikäyttötuotteita koskevan asetuksen mukaisesti;</p>
<p>MYANMAR/BURMA</p> <p>Kansallisen demokratialiiton (NLD) jäsenet Toimittajat</p>	<p>Myanmarissa hajotettiin 40 poliittista puoluetta, mukaan lukien Kansallinen demokratialiitto (NLD), sillä ne eivät rekisteröityneet maan johdon antaman poliittisten puolueiden rekisteröintiä koskevan lain mukaisesti.</p> <p>Junta on tammikuusta 2022 lähtien vanginnut satoja NLD:n jäseniä, joista jotkut ovat kuolleet vankeudessa.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 11. toukokuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – vaatii junttaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit; kehottaa lopettamaan välittömästi laittoman poikkeustilan ja summittaisen voimankäytön, palauttamaan valtaan siviilihallituksen, palaamaan tielle kohti demokratiaa ja avaamaan nopeasti parlamentin siten, että kaikki vaaleilla valitut edustajat ovat mukana; – kehottaa kansainvälistä yhteisöä koordinoimaan ja käyttämään kaikkia käytettävissä olevia poliittisia keinoja tehdäkseen yhteistyötä Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa kriisin selättämiseksi, mukaan lukien kansallisen yhtenäisyyden hallitukselle ja demokraattisille oppositiorhmillle annettavan tuen merkittävä lisääminen, pyrkimys saada aikaan Myanmaria koskeva maailmanlaajuinen asevientikielto ja maan tilanteen antaminen Kansainvälisen rikostuomioistuimen käsiteltäväksi.
<p>NIGER</p> <p>Presidentti Mohamed Bazoum</p>	<p>Mohamed Bazoum on Nigerin demokraattisesti valittu presidentti, joka pidätettiin vaimonsa ja poikansa kanssa laittomasti 26. heinäkuuta 2023 kenraali Abdourahamane Tchianin johtaman sotilasvallankaappauksen yhteydessä.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 23. marraskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – tuomitsee jyrkästi 26. heinäkuuta 2023 tehdyn sotilasvallankaappauksen; – kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta

	<p>Presidentti Bazoum on siitä lähtien ollut perheensä kanssa vankina virka-asunnossaan epäedullisissa oloissa, joissa ei ole riittävästi ruokaa tai sähköä ja mahdollisuudet saada sairaanhoitoa ovat rajalliset.</p> <p>Presidentti Bazoumin ja hänen perheensä laittomalla vangitsemisella pyritään painostamaan häntä eroamaan tehtävästään. Vaaleilla valitun hallituksen hajoittanut sotilasjunta on ilmoittanut asettavansa presidentti Bazoumin syytteeseen ”maanpetoksesta” ja ”valtion turvallisuuden heikentämisestä”, jotka ovat rikoksia, joista voidaan määrätä kuolemanrangaistus.</p>	<p>presidentti Bazoumin ja hänen perheensä sekä kaikki mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt ja luopumaan presidenttiä vastaan nostetuista syytteistä;</p> <p>– vaatii palauttamaan demokraattisesti valitun Mohamed Bazoumin viipymättä Nigerin presidentiksi ja palaamaan välittömästi perustuslailliseen järjestykseen.</p>
<p>NIGERIA</p> <p>Yahaya Sharif-Aminu</p>	<p>Nigeriläinen laulaja Yahaya Sharif-Aminu tuotiin 10. elokuuta 2020 Kanon osavaltion ylemmän šaria-tuomioistuimen eteen, jossa hänen asiansa käsiteltiin ilman että hänellä oli oikeudellista edustusta. Hänet tuomittiin kuolemaan hirttämällä väitetystä jumalanpilkasta laulussa, jonka hän sävelsi ja jakoi sosiaalisessa mediassa ja joka sisälsi väitetyksi halventavia kommentteja profeetta Muhammedista.</p>	<p>Päätöslausemassaan 20. huhtikuuta 2023 parlamentti</p> <p>– kehottaa Nigerian viranomaisia vapauttamaan Yahaya Sharif-Aminun välittömästi ja ehdoitta, luopumaan kaikista häntä vastaan nostetuista syytteistä ja takaamaan hänen oikeutensa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin; – kehottaa vapauttamaan Rhoda Jataun, Mubarak Balan ja muut henkilöt, joita syytetään jumalanpilkasta;</p> <p>– kehottaa Nigerian viranomaisia kunnioittamaan ihmisoikeuksia koko maassa varmistamalla, että liittovaltion ja osavaltioiden lainsäädännöllä ja šaria-lailla nigerilaisilta ei evätä maan perustuslain ja kansainvälisten yleissopimusten mukaista suojelua; kehottaa Nigerian viranomaisia kumoamaan jumalanpilkkalait liittovaltion ja osavaltioiden tasolla;</p> <p>– kehottaa Nigerian hallitusta torjumaan</p>

		jumalanpilkkasyytteisiin liittyvän rankaisemattomuuden.
VENÄJÄ Aleksei Navalnyi, Dmitri Ivanov, Vladimir Kara-Murza, Ioann Kurmojarov, Viktoria Petrova, Maria Ponomarenko, Aleksandra Skotšilenko, Dmitri Talantov, Aleksei Gorinov ja Ilya Jašin	<p>Aleksei Navalnyi on vuoden 2021 Saharov-palkinnon saanut merkittävä venäläinen poliittinen vaikuttaja, jonka Venäjän hallinto myrkytti Novitšok-hermomyrkyllä. Hän on ollut pidätettynä 17. tammikuuta 2021 lähtien ja on tällä hetkellä vangittuna rangaistussiirtolassa.</p> <p>Dmitri Ivanov, Vladimir Kara-Murza, Ioann Kurmojarov, Viktoria Petrova, Maria Ponomarenko, Aleksandra Skotšilenko, Dmitri Talantov, Aleksei Gorinov ja Ilya Jašin ovat muita Venäjällä olevia poliittisia vankeja, jotka on asetettu syytteeseen yksinomaan yhteyksistään Navalnyihin.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 16. helmikuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa vapauttamaan Navalnyin ja kaikki sellaiset muut poliittiset vangit Venäjällä, jotka on asetettu syytteeseen yksinomaan yhteyksistään Navalnyihin, Ukrainaankohdistuvan hyökkäyssodan vastustamisesta tai Venäjän rikoslain 207.3 pykälän nojalla; – kehottaa neuvostoa hyväksymään rajoittavia toimenpiteitä niitä vastaan, jotka ovat vastuussa mielivaltaisista syytetoimista ja sodan vastaisten mielenosoittajien kidutuksesta.

<p>VENÄJÄ</p> <p>Aleksei Navalnyi, Vladimir Kara-Murza, Ilya Jašin, Aleksei Gorinov ja muut</p>	<p>Aleksei Navalnyi, merkittävä venäläinen poliittinen toimija ja vuoden 2021 Saharov-palkinnon saaja, on edelleen vangittuna rangaistussiirtokunnassa, jossa häntä on kohdeltu huonosti, muun muassa kidutuksen, mielivaltaisten rangaistusten ja psykologisen painostuksen muodossa.</p> <p>Venäläis-brittiläinen toimittaja ja oppositioaktivisti Vladimir Kara-Murza tuomittiin 17. huhtikuuta 2023 25 vuodeksi vankeuteen hänen arvosteltuaan Vladimir Putinin hallintoa ja sen hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 20. huhtikuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – tuomitsee jyrkästi Venäjän viranomaisten poliittisin perustein antaman tuomion Vladimir Kara-Murzalle ja vaatii hänen ja Aleksei Navalnyin vapauttamista välittömästi ja ehdoitta sekä kaikkien muiden poliittisten vankien vapauttamista; – ilmaisee vakavan huolensa Vladimir Kara-Murzan ja Aleksei Navalnyin terveyden nopeasta heikkenemisestä ja muistuttaa Venäjää sen kansainvälisistä velvoitteista, erityisesti heille kuuluvasta oikeudesta saada lääketieteellistä hoitoa, tavata asianajajia ja pitää yhteyttä perheisiinsä; – kehottaa neuvostoa hyväksymään tiukkoja pakotteita EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän (EU:n Magnitski-laki) nojalla venäläisiä tuomareita, syyttäjiä ja muita henkilöitä vastaan, jotka ovat vastuussa mielivaltaisista syytteistä, pidätyksistä ja kidutuksesta poliittisin perustein järjestettyjen oikeudenkäyntien yhteydessä; – kehottaa EU:ta ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa koordinoimaan toimia Vladimir Kara-Murzan vapauttamisen turvaamiseksi.
---	--	---

<p>VENÄJÄ</p> <p>Tiheran Ohannisian, Mykyta Khanhanov</p>	<p>Venäjän federaatio nosti 24. toukokuuta 2023 syytteen vuonna 2006 syntyneitä Tiheran Ohannisia ja Mykyta Khanhanovia vastaan väittäen näiden suunnitelleen Berdjanskin rautatiehen kohdistuvaa sabotaasia. Heillä saattaa olla edessään jopa 20 vuoden vankeusrangaistus Venäjän rikoslain 281 §:n nojalla eivätkä he ole saaneet asianmukaista oikeudellista apua.</p> <p>Ohannisianin ja Khanhanovin syytteeseen asettamista edelsi 30. syyskuuta 2022 alkanut kuukausia kestänyt Venäjän viranomaisten väkivaltainen kuulustelutoiminta, jonka yhteydessä näitä alaikäisiä pahoinpideltiin ja kidutettiin sähköiskuilla, jotta heidät saataisiin tunnustamaan, ja heidän perheitään häirittiin.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 15. kesäkuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – vaatii päättämään välittömästi oikeudenkäynnit Ohannisia ja Khanhanovia vastaan ja luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syyteistä sekä vapauttamaan heidät välittömästi; – pyytää Punaisen Ristin kansainvälistä komiteaa helpottamaan heidän turvallista paluutaan Ukrainan valvomalle alueelle; pyytää lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevää YK:n pääsihteerin erityisedustajaa tutkimaan asiaa; kehottaa lisäämään syytetoimien takana olevat EU:n pakoteluettelon; kehottaa vapauttamaan kaikki Venäjän laittomasti pidättämät Ukrainan kansalaiset; – tuomitsee Venäjän tarkoituksellisesti ukrainalaislapsiin kohdistamat toimet, kuten lasten pakkosiirrot Venäjän tilapäisesti miehittämälle Ukrainan alueelle, viennit laittomasti Venäjälle ja Valko-Venäjälle ja laittomat adoptiot sekä pyrkimykset ”uudelleen kouluttaa” heitä; kehottaa jälleen komissiota ja neuvostoa hyväksymään EU:n ja Ukrainan välisen lastensuojelupaketin sotaa pakenevia tai siitä kärsiviä lapsia varten.
---	--	---

<p>SUDAN</p> <p>Taistelujen jalkoihin jääneet lapset</p>	<p>Sudanin armeija ja nopean tuen puolisotilaalliset joukot jatkavat väkivaltaista valtataistelua rikkoen kansainvälistä humanitaarista oikeutta.</p> <p>Siitä aiheutuneissa väkivaltaisuuksissa on kuollut tuhansia viattomia siviilejä, yli 1,2 miljoonaa ihmistä on joutunut siirtymään kotiseudultaan ja ne ovat pakottaneet lähes 500 000 ihmistä pakenemaan naapurimaihin, mikä uhkaa alueen vakautta.</p> <p>Yli 13,6 miljoonaa lasta Sudanissa tarvitsee kiireellisesti humanitaarista apua. Ennen nykyistä kriisiä noin kolme miljoonaa lasta kärsi aliravitsemuksesta ja 70 lasta on kuollut aliravitsemukseen, kuivumiseen ja infektioihin Mygoman orpokodissa Khartumissa.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 15. kesäkuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa kaikkia osapuolia lopettamaan välittömästi kaikki sotilaalliset toimet, sallimaan humanitaarisen avun rajoittamattoman pääsyn alueelle ja jatkamaan neuvotteluja rauhansopimuksesta; antaa täyden tukensa kaikille alueellisille ja kansainvälisille pyrkimyksille rauhanomaisen ratkaisun löytämiseksi; pitää myönteisinä kaikkia alueellisia ja kansainvälisiä sekä Afrikan sarven alueen maiden yhteistyöjärjestön (IGAD) välityspyrkimyksiä Jeddassa ja Addis Abebassa; – kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että pysyvää tulitaukosopimusta seuraa demokraattinen uudistusprosessi, jotta perustetaan kauan luvattu siviilihallinto, johon ovat sitoutuneet kaikki toimijat, mukaan lukien asevoimat; kehottaa niitä harkitsemaan kiireellisesti kohdennettuja pakotteita ihmisoikeusloukkauksista vastuussa olevia vastaan EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän kautta; – kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita olemaan valmiita antamaan välitöntä tukea ja humanitaarista apua konfliktin koettelemille henkilöille, mukaan lukien maan sisäisille pakolaisille ja muista maista turvaa hakeville, myös tarjoamalla tilapäisiä matkustusasiakirjoja.
--	--	--

<p>TUNISIA</p> <p>Noureddine Boutar, Chaima Issa, Issam Chebbi, Ghazi Chaouachi, Khayam Turki, Jaouhar Ben Mbarek, Salah Attia ja Khalifa Gasmi</p>	<p>Noureddine Boutar on toimittaja ja Tunisian suurimman riippumattoman radioaseman johtaja, jonka terrorisminvastaiset yksiköt pidättivät poliittisista syistä ja perusteettomien väitteiden nojalla.</p> <p>Chaima Issa, Issam Chebbi, Ghazi Chaouachi, Khayam Turki, Jaouhar Ben Mbarek, Salah Attia ja Khalifa Gasmi ovat toimittajia ja ammattiyhdistysaktivisteja, jotka on pidätetty vastaavalla tavalla perusteettomasti.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 16. maaliskuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – kehottaa Tunisian viranomaisia vapauttamaan välittömästi Noureddine Boutarin ja kaikki muut mielivaltaisesti pidätetyt, mukaan lukien toimittajat, tuomarit, asianajajat, poliittiset aktivistit ja ammattiyhdistysaktivistit, kuten Anis Kaabin, ja kunnioittamaan sananvapautta ja yhdistymisvapautta sekä työntekijöiden ja ammattiliittojen oikeuksia Tunisian perustuslain ja kansainvälisten sopimusten, mukaan lukien ILO:n yleissopimukset, mukaisesti; – tuomitsee ammattiyhdistysten kansainvälisen solidaarisuuden kriminalisoinnin räikeänä hyökkäyksenä UGTT:tä ja maailmanlaajuista ammattiyhdistystoimintaa vastaan.
<p>VENEZUELA</p> <p>María Corina Machado, Leopoldo López, Henrique Capriles ja Freddy Superlano</p>	<p>María Corina Machado, Leopoldo López, Henrique Capriles ja Freddy Superlano ovat Venezuelassa merkittäviä poliittisia vaikuttajia, joiden ehdokkaudet on hylätty 15 vuoden ajan.</p>	<p>Päätöslauselmassaan 13. heinäkuuta 2023 parlamentti</p> <ul style="list-style-type: none"> – tuomitsee jyrkästi mielivaltaisen ja perustuslain vastaisen päätöksen estää muiden ehdokkaiden ohella María Corina Machadon, Leopoldo Lópezin, Henrique Caprilesin ja Freddy Superlanoa asettumasta ehdolle vaaleissa sekä Maduron hallinnon sekaantumisen vaaliprosessiin; – kehottaa ottamaan käyttöön riippumattoman nimitysmenettelyn CNE:n nimityksiä varten; – kehottaa EU:ta tukemaan demokratian palauttamista

		Venezuelaan ja painostamaan Venezuelan hallintoa vapauttamaan kaikki poliittiset vangit.
--	--	--

LIITE II
**LUETTELO VANGITUISTA JA VAPAUTENSA MENETTÄNEISTÄ SAHAROV-
PALKINNON SAAJISTA JA FINALISTEISTA**

Saharovin palkinnon myöntämisvuosi	Suku- ja etunimi	Palkinnon saaja / finalisti	Maa	Tilanne (vangittu / kotiarestissa / väliaikaisesti vapautettu)	Vankeusrangaistuksen pituus	Vankeuden alkamispäivä
2021	Aleksei Navalnyi	palkinnon saaja	Venäjä	vangittu	3,5 + 9 + 19 vuotta	vangittu viimeksi 17.2.2021, tuomittu viimeksi 4.8.2023
2020	Sjarhei Tsihanouski	palkinnon saaja	Valko-Venäjä	vangittu	18 vuotta	vangittu 29.5.2020, tuomittu 14.12.2021
	Maryja Kalesnikava	palkinnon saaja		vangittu	11 vuotta	vangittu 7.9.2020, tuomittu 6.9.2021
	Mikalai Statkevitsš	palkinnon saaja		vangittu	14 vuotta	vangittu viimeksi 31.5.2020, tuomittu viimeksi 14.12.2021
	Ales Bjaljatski	palkinnon saaja		vangittu	10 vuotta	vangittu viimeksi 15.7.2021, tuomittu viimeksi 3.3.2023
2020	Porfirio Sorto Cedillo, José Avelino Cedillo, Orbin Naún Hernández, Kevin Alejandro Romero, Arnold Javier Aleman, Ever Alexander Cedillo, Daniel Marquez ja Jeremías Martínez Díaz	finalisteja	Honduras	vangittu	ei tiedossa	1.9.2019, vapautettiin 24.2.2022 Hondurasin korkeimman oikeuden ratkaisun jälkeen
2019	Ilham Tohti	palkinnon saaja	Kiina	vangittu	ei tiedossa	23.9.2014
2018	Nasser Zefzafi	finalisti	Marokko	vangittu	20 vuotta	5.4.2019

2017	Dawit Isaak	finalisti	Eritrea	eristysvankeudessa	ei tiedossa	23.9.2001
2015	Raif Badawi	palkinnon saaja	Saudi-Arabia	vapautettiin 11.3.2022, edelleen 10 vuoden matkustuskiellossa	10 vuotta	tuomittiin 17.12.2012; tuomio julistettiin 30.3.2013
2012	Nasrin Sotoudeh	palkinnon saaja	Iran	vangittu; väliaikainen poistumislupa sairauden takia heinäkuusta 2021; vangittu uudelleen 29.10.2023 ja vapautettu 15.11.2023	38 vuotta	6.3.2019 (viimeisin)
	Jafar Panahi	palkinnon saaja	Iran	vangittu vuonna 2022, vapautettu 3.2.2023 nälkälakon jälkeen	6 vuotta	määrätty heinäkuussa 2022 suorittamaan 10 vuotta vanhaa vankeusrangaistusta
2011	Razan Zaitouneh	palkinnon saaja	Syyria	siepattu vuonna 2013; oletettavasti vangittu tai kuollut		9.12.2013
2009	Memorial-järjestö – Oleg Orlov	palkinnon saaja	Venäjä	11.10.2023 määrätty 1 520 euron arvoinen sakkorangaistus ja vapautettiin		tutkinta aloitettu maaliskuussa 2023; oikeudenkäynti alkanut 8.6.2023 vapautettiin, matkustuskiellossa; Memorial-järjestö oikeushenkilönä likvidoitin tammikuussa 2022

LIITE III
Luettelo päätöslauselmista

Luettelo Euroopan parlamentin joulukuun 2022 jälkeen hyväksymistä päätöslauselmista, jotka liittyvät suoraan tai välillisesti ihmisoikeusloukkauksiin eri puolilla maailmaa

Maa/alue	Hyväksyminen täysistunnossa	Otsikko
<i>Afrikka</i>		
Algeria+	11.5.2023	Tiedotusvälineiden vapaus ja sananvapaus Algeriassa: toimittaja Ihsane El-Kadin tapaus
Tšad+	15.12.2022	Tšadin sotilasjuntan tukahduttamat rauhanomaiset mielenosoitukset
Egypti	5.10.2023	Egypti, erityisesti Hisham Kassemille langetettu tuomio
Marokko +	19.1.2023	Toimittajien tilanne Marokossa ja erityisesti Omar Radin tapaus
Niger	23.11.2023	Presidentti Mohamed Bazoumin laitton pidätys Nigerissä
Nigeria+	20.4.2023	Laulaja Yahaya Sharif Aminun vaara joutua kuolemaan tuomituksi ja teloitetuksi jumalanpilkasta Nigeriassa
Sudan+	15.6.2023	Sudanin humanitaarisesta tilanteesta ja erityisesti taistelujen jalkoihin jääneiden lasten kuolemista
<i>Amerikka</i>		
Brasilia+	19.1.2023	Brasilian demokraattisten instituutioiden valtaaminen
Kuuba	12.7.2023	EU:n ja Kuuban välisen poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä koskevan sopimuksen tilanne korkean edustajan vierailtua äskettäin Kuubassa
Guatemala	14.9.2023	Guatemala: vaalien jälkeinen tilanne, oikeusvaltioperiaate ja oikeuslaitoksen riippumattomuus
Nicaragua	15.6.2023	Nicaraguan tilanteesta
Venezuela+	13.7.2023	Poliittisten oikeuksien riistämisestä Venezuelassa
<i>Aasia</i>		
Afganistan+	20.4.2023	Koulutusta koskevan oikeuden epäämisestä ja sen puolustajien

		toiminnan tukahduttamisesta Afganistanissa, mukaan lukien Matiullah Wesan tapaus
Afganistan	5.10.2023	Afganistanin ihmisoikeustilanne, erityisesti entisen hallituksen aikaisten virkamiesten vainoaminen
Bangladesh	14.9.2023	Bangladeshin ihmisoikeustilanne, erityisesti Odhikarin tapaus
Kiina+	15.12.2022	Kiinan hallituksen tukahduttamat rauhanomaiset mielenosoitukset Kiinan kansantasavallassa
Hongkong	15.6.2023	Perusvapauksien heikkenemisestä Hongkongissa, erityisesti Jimmy Lain tapauksesta
Intia	13.7.2023	Intiasta ja Manipurin tilanteesta
Iran+	19.1.2023	EU:n toimet Iranin mielenosoitusten ja teloitusten johdosta
Iran	16.3.2023	Iranista ja erityisesti satojen koulutytöiden myrkyttämisestä
Iran	23.11.2023	Naisiin ja naisten oikeuksien puolustajiin kohdistuvat viimeisimmät hyökkäykset Iranissa sekä EU:n kansalaisten mielivaltaiset pidätykset maassa
Kirgisia	13.7.2023	Tiedotusvälineiden ja sananvapauden tukahduttaminen Kirgisiassa
Myanmar/Burma	11.5.2023	Myanmarista ja erityisesti demokraattisten poliittisten puolueiden hajottamisesta
Uzbekistan	4.10.2023	Uzbekistan
<i>Eurooppa ja itäisen kumppanuuden maat</i>		
Armenia ja Azerbaidžan+	19.1.2023	Vuoristo-Karabahin saaron humanitaariset seuraukset
Armenia/Azerbaidžan	5.10.2023	Tilanne Vuoristo-Karabahissa Azerbaidžanin hyökkäyksen jälkeen ja Armeniaan kohdistuva jatkuva uhka
Azerbaidžan	15.3.2023	EU:n ja Azerbaidžanin suhteet
Azerbaidžan	14.9.2023	Azerbaidžanissa vangitun Gubad Ibadoghlun tapaus
Valko-Venäjä+	11.5.2023	Merkittävän valkovenäläisen oppositiojohtajan Viktor Babarykan epäinhimillinen kohtelu ja joutuminen sairaalahoitoon
Valko-Venäjä	13.9.2023	Suhteet Valko-Venäjään

Tšetšenia	5.10.2023	Zarema Musajevan tapaus Tšetšeniassa
Georgia	14.12.2022	Vuotuinen mietintö EU:n ja Georgian assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanosta
Georgia	23.11.2023	Venäjän miehitysjoukkojen toteuttama georgialaisen Tamaz Ginturin surma Georgiassa
Unkari	1.6.2023	Oikeusvaltiorikkomuksista ja perusoikeusloukkauksista Unkarissa ja jäädytetyistä EU:n varoista
Moldova	19.4.2023	Moldovan tasavallan haasteista
Moldova	5.10.2023	Moldovan edistymisen matkalla kohti EU-jäsenyyttä
Ukraina ja Venäjä	19.1.2023	Ukrainaan kohdistuvaa hyökkäysrikosta käsittelevän tuomioistuimen perustaminen
Ukraina ja Venäjä	16.2.2023	Vuosi Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen ja siihen kohdistaman hyökkäyssodan alkamisesta
Ukraina	15.12.2022	90 vuotta holodomorista: nälkiinnyttämällä toteutetun joukkomurhan tunnustaminen kansanmurhaksi
Venäjä	16.2.2023	Aleksi Navalnyin ja muiden Venäjällä olevien poliittisten vankien epäinhimillisten vankeusolojen viimeaikainen heikkeneminen
Venäjä+	20.4.2023	Sortotoimista Venäjällä, erityisesti Vladimir Kara-Murzan ja Aleksi Navalnyin tapauksista
Venäjä+	15.6.2023	Ukrainalaisten alaikäisten Tihran Ohannisianin ja Mykyta Khanhanovin joutumisesta Venäjän federaation harjoittaman kidutuksen ja syytetoimien kohteeksi
Venäjä	9.11.2023	EU:n Venäjään kohdistamien pakotteiden tehokkuus
Serbia ja Kosovo	19.10.2023	Serbian ja Kosovon vuoropuhelun viimeaikainen kehitys, mukaan lukien tilanne Kosovon pohjoisosan kunnissa
Lähi-itä		
Bahrain+	15.12.2022	Ihmisoikeuspuolustaja Abdulhadi Al-Khawajan tapaus Bahrainissa
Israel ja Palestiina	14.12.2022	Mahdollisuudet toteuttaa Israelin ja Palestiinan kahden valtion ratkaisu

Israel ja Palestiina	19.10.2023	Hamasin halveksittavat terrori-iskut Israelia vastaan, Israelin oikeus puolustaa itseään humanitaarisen ja kansainvälisen lain nojalla ja Gazan humanitaarinen tilanne
Libanon	12.7.2023	Libanonin tilanne
Palestiina	12.7.2023	Suhteet palestiinalaishallintoon
Monialaiset kysymykset		
Ihmisoikeudet ja demokratia	18.1.2023	Ihmisoikeudet ja demokratia maailmassa ja Euroopan unionin toiminta tällä alalla – vuosikertomus 2022
Ulko- ja turvallisuuspolitiikka	18.1.2023	Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpano – vuosikertomus 2022
Naisiin kohdistuva väkivalta ja perheväkivalta	15.2.2023	EU:n liittyminen Euroopan neuvoston yleissopimukseen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta
Naisten asema	15.2.2023	EU:n painopisteet naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 67. istuntoa varten
Ihmisoikeuksien puolustajat	16.3.2023	Ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat
Yleismaailmallinen rangaistavuuden poistaminen homoseksuaalisuudelta	20.4.2023	Yleismaailmallisesta rangaistavuuden poistamisesta homoseksuaalisuudelta Ugandan viimeaikaisten tapahtumien valossa
Teollisuuden kilpailukyky, kaupankäynti ja laadukkaat työpaikat	16.2.2023	EU:n strategiasta teollisuuden kilpailukyvyn, kaupankäynnin ja laadukkaiden työpaikkojen edistämiseksi
Vammaisten henkilöiden yhdenvertaiset oikeudet	13.12.2022	Tavoitteena yhdenvertaiset oikeudet vammaisille henkilöille
Ulkomainen sekaantuminen kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvä disinformaatio	1.6.2023	Ulkomainen sekaantuminen kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvä disinformaatio
Kestävän kehityksen tavoitteet	15.6.2023	Kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpano ja tulokset
Toimittajien suojeleminen	11.7.2023	Toimittajien suojeleminen eri puolilla maailmaa ja Euroopan unionin asiaa koskeva politiikka

Etsintä ja pelastus Välimerellä	13.7.2023	EU:n etsintä- ja pelastuspalvelutoiminnan tarve Välimerellä
Romanilapset	4.10.2023	Romanilasten segregatio ja syrjintä koulutuksessa

LIITE IV: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Esittelijä ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti saaneensa tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöä ennen sen hyväksymistä valiokunnassa:

Yhteisö ja/tai henkilö
Protection International
Intermon
Oxfam - EU Office
Oxfam Senegal
International Federation for Human Rights (FIDH)
Search for Common Ground (SFCG)
Anti-Slavery International
Cairo Institute for Human Rights Studies
Human Rights Watch
Christian Solidarity Worldwide (CSW)
Front Line Defenders
International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT)
Civil Rights Defenders
International Dalit Solidarity Network (IDSN)
End FGM European Network
Scholars at Risk Network
Professor of Law, Conflict and Global Development at the University of Reading

Esittelijä on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

7.11.2023

NAISTEN OIKEUKSIEN JA SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VALIOKUNNAN KIRJE

David McAllister
Puheenjohtaja
Ulkoasiainvaliokunta
Bryssel

Asia: Lausunto ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla – vuosikertomus 2023 (2023/2118(INI))

Arvoisa puheenjohtaja

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokuntaa on pyydetty antamaan edellä mainitussa menettelyssä lausunto valiokunnallenne. Valiokunta päätti kirjallisella menettelyllä 13. heinäkuuta 2023 antaa kyseisen lausunnon kirjeen muodossa.

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta käsitteli edellä mainittua asiaa kokouksessaan 7. marraskuuta¹. Viimeksi mainitussa kokouksessa se päätti pyytää asiasta vastaavaa ulkoasiainvaliokuntaa sisällyttämään jäljempänä esitetyt ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy.

Kunnioitavasti

Robert Biedroń

---

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Isabella Adinolfi, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans, Angelika Winzig, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

EHDOTUKSET

1. tuomitsee ihmisoikeuksien jatkuvan taantumisen, mukaan lukien naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon heikkenemisen, ja toteaa, että tämä uhkaa erityisesti naispuolisia toimittajia, aktivisteja ja ihmisoikeuksien puolustajia, seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien puolustajat mukaan luettuina, ja tämä kohdistuu johdonmukaisesti näihin; tuomitsee vakavat ihmisoikeusrikkomukset Afganistanissa talebanien valtaannousun jälkeen ja erityisesti sukupuolten erotteluun perustuvan toimintapolitiikan, jolla pyritään polkemaan naisten ja tyttöjen oikeuksia; tuomitsee Iranin parlamentin sen antaman julman uuden lainsäädännön vuoksi, jonka mukaan hijab-sääntöjä rikkoville naisille määrätään ankarampia rangaistuksia; vahvistaa vankkumattoman tukensa Iranissa toimivalle Nainen, elämä, vapaus -liikkeelle; katsoo myös, että demokratian toimiminen edellyttää ihmisoikeuksien kunnioittamista; kehottaa jälleen panemaan täysimääräisesti täytäntöön sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan kolmannen unionin toimintasuunnitelman ja asettamaan sukupuolten tasa-arvoa ja naisten ja tyttöjen voimaannuttamista koskevan politiikan ensisijaiseksi tavoitteeksi EU:n ulkosuhteissa sekä kahdensivuisesti että monenvälisillä foorumeilla; korostaa, että perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittamisen on kuuluttava välttämättömänä osana EU-jäsenyysprosessiin; korostaa, että ihmisoikeudet, demokratia ja oikeusvaltioperiaate ovat toisistaan riippuvaisia ja että kaikkien EU:n jäsenvaltioiden on kunnioitettava EU:n arvoja kaikilta osin; korostaa, että EU:n on vaalittava perusoikeuksia keskittyen tässä erityisesti ulkoiseen ulottuvuuteen, jotta se voi olla luotettava toimija ulkosuhteissa Euroopassa ja maailmanlaajuisesti, myös naisten ja hlbt-henkilöiden kannalta; korostaa tässä yhteydessä, että sukupuolten tasa-arvon vastaiset, demokratian vastaiset ja homofobiset aloitteet ovat lisääntymässä jäsenvaltioissa; korostaa, että Puolassa vuonna 2019 käyttöön otetuilla hlbt-vapailla alueilla ja Slovakiassa homofobian vuoksi tehdyillä murhilla ei ole sijaa unionissa, ja kehottaa populistisia puolueita kyseisissä jäsenvaltioissa kunnioittamaan yksilön ihmisarvoa toimimalla suvaitsevaisesti; panee merkille, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet, jotka ovat perusoikeuksia, taantuvat yhä enemmän, ja korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin kohdistuvat hyökkäykset ovat epädemokraattisten toimijoiden vakiintunut taktiikka oikeuksien ja vapauksien heikentämiseksi entisestään Euroopan unionissa ja kansainvälisesti;
2. korostaa, että naiset ja tytöt, mukaan lukien hlbt-henkilöt, ovat muita haavoittuvaisempia konflikteissa; tuomitsee Venäjän ilman edeltävää provokaatiota aloittaman laittoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan ja sen aiheuttamat suhteettomat seuraukset naisille ja tytöille; panee merkille ukrainalaisten naissotilaiden ja taistelujen ulkopuoliseen tukitoimintaan osallistuvien naisten rohkeuden, sillä he muodostavat toisen puolustuslinjan paikan päällä; kehottaa asettamaan Venäjän vastuuseen kaikista naisiin ja tyttöihin kohdistuvista ihmisoikeusrikkomuksista, mukaan lukien kaikki sukupuolistuneen väkivallan tapaukset, kuten seksuaalinen väkivalta ja raiskaukset; kehottaa varmistamaan, että kaikki uhrit voivat saada oikeutta;
3. tuomitsee jyrkästi kaikenlaisen sukupuolistuneen väkivallan ja vaatii päättäväisiä toimia, joilla lopetetaan seksuaalinen väkivalta sodankäynnin välineenä, suojellaan ja autetaan uhreja ja parannetaan heidän oikeussuojaansa; panee merkille, että YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1820 (2008) mukaisesti raiskaukset ja muut

seksuaalisen väkivallan muodot voivat olla sotarikoksia, rikoksia ihmisyyttä vastaan tai joukkotuhonnan tunnusmerkit täyttävää toimintaa; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan velvoitteitaan, jotka koskevat tällaisista teoista vastuussa olevien henkilöiden asettamista syytteeseen, ja korostaa, että on tärkeää lopettaa rankaisemattomuus; panee huolestuneena merkille naisten sukuelinten silpomisen, lapsi- ja pakkoavioliitot, kunniaväkivallan, moraalipoliisitoiminnan sekä naisten ja tyttöjen kaupan; pitää myönteisenä EU:n liittymistä Istanbulin yleissopimukseen ja kannustaa kaikkia Euroopan maita panemaan sen täytäntöön; korostaa, että on tärkeää määritellä sukupuolistunut väkivalta SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaisesti rikollisuuden alaksi, ja toteaa jälleen, että suostumuksen puuttumisen perusteella määritelty raiskaus on kriminalisoitava EU:n lainsäädännön nojalla;

4. korostaa, että etnisiin, uskonnollisiin ja vakaamuksellisiin vähemmistöihin kuuluvilla naisilla ja tytöillä on muitakin suurempi riski joutua sukupuolistuneen väkivallan ja syrjinnän kohteeksi; korostaa, että hlbt-henkilöihin kohdistuva syrjintä on jatkuvaa, ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tuomitsemaan yksiselitteisesti kaikenlaisen leimaamisen, viharikokset ja vihapuheen, vainoamisen, niin kutsutut eheytysterapiat, intersukupuolisten henkilöiden sukuelinten silpomisen, korjaavan raiskauksen ja kaikenlaisen väkivallan;
5. korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet ovat ihmisoikeuksia ja että EU:n jäsenvaltioiden on noudatettava niitä kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti, ja on syvästi huolissaan siitä, että sukupuolten tasa-arvo ja seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet taantuvat maailmanlaajuisesti ja myös EU:ssa; tuomitsee Puolan perustuslakituomioistuimen lokakuussa 2020 tekemän päätöksen ja Unkarin hallituksen päätöksen pakottaa aborttia hakevat kuuntelemaan sikiön sydämenlyöntiä ja kehottaa kumoamaan päätökset välittömästi; korostaa, että on tärkeää toimia johtavana esimerkkinä ja kehottaa jälleen sisällyttämään oikeuden lailliseen ja turvalliseen aborttiin EU:n perusoikeuskirjaan; kehottaa EU:ta asettamaan etusijalle seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saavutettavuuden osana ihmisoikeuksien edistämistä ja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista; kehottaa tukemaan ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisjärjestöjä, jotka tukevat ja edistävät seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saavutettavuutta ja joiden työtä uhkaa kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen; korostaa, että tarvitaan sukupuolinäkökohdat huomioon ottavaa humanitaarista apua, jotta se voi tavoittaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevat avun tarvitsijat; kehottaa varmistamaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien palvelujen yleisen saatavuuden ja erityisesti pääsyn terveyskeskuksiin, joissa on seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviä palveluja, mukaan lukien kattava perhesuunnittelu, ehkäisy ja puolueeton tieto, synnytystä edeltävä, synnytyksen aikainen ja synnytyksen jälkeinen hoito sekä HIV-hoito, mukaan lukien PEP/PrEP-lääkkeet; toteaa jälleen, että laadukkaiden ja kattavien seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja siihen liittyvien oikeuksien ja palvelujen epääminen on sukupuolistuneen väkivallan muoto; korostaa, että naisilla ja tytöillä on oltava konfliktin ja pakkomuuton aikana jatkuvasti mahdollisuus saada seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja, mukaan lukien mahdollisuus turvalliseen synnytykseen, perhesuunnittelupalveluihin, lailliseen ja turvalliseen aborttiin tai raiskauksen jälkeiseen kliiniseen hoitoon; kehottaa osoittamaan rahoitusta välttämättömien ja ihmishenkiä pelastavien seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen tarjoamiseen YK:n

vähimmäisperuspalvelupaketin mukaisesti; tuomitsee muut jatkuvat yritykset leimata seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuoltoa ja heikentää sen saatavuutta; tuomitsee kaikki sellaisiin aktivisteihin kohdistuvat uhkaukset, hyökkäykset ja rangaistukset, jotka auttavat naisia saamaan ehkäisyä tai abortin, myös Justyna Wydrzynskan tuomitsemisen Puolassa maaliskuussa 2023;

6. korostaa, että on tärkeää varmistaa tyttöjen pääsy laadukkaaseen koulutukseen ja varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet, sillä ne ovat edellytys naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiselle ja heidän oikeuksiensa täysimääräiselle toteutumiselle; muistuttaa ikätasoisien ja näyttöön perustuvan kattavan seksuaalikasvatuksen merkityksestä sekä EU:ssa että sen ulkopuolella sukupuolistereotyyppien ja haitallisten yhteiskunnallisten normien poistamiseksi; panee merkille, että sellainen kattava koulutus, jossa opiskellaan muun muassa luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-aineet) kaltaisia tiedeaineita, on tärkeää niin osaamisen, ihmisarvoisen työn ja tulevaisuuden työpaikkojen hankkimisen kuin sukupuolistereotyyppien ja ennakkoluulojen murtamisenkin kannalta.

LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ, JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA

Valmistelija on yksin vastuussa seuraavan luettelon laatimisesta. Valmistelija on saanut tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan lausuntoa ennen sen hyväksymistä valiokunnassa:

Yhteisö ja/tai henkilö
Valmistelija ilmoittaa, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä.
Valmistelija: Arba Kokalari

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	28.11.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+ : 42 - : 7 0 : 9
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Loucas Fourlas, Christophe Grudler, Anja Haga, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtsos, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

42	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

7	-
ECR	Hermann Tertsch
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Kínga Gál, Márton Gyöngyösi
PPE	Sunčana Glavak, Željana Zovko

9	0
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
NI	Kostas Papadakis
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää